

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Srečanje s predsednico slovenske mladine

Dražgoše – Tradicionalni množični pohod mladih na prizorišče legendarne dražgoške bitke je letos spremljal še en pomemben dogodek. Mladi iz Škofje Loke, Radovljice in krajev okrog Dražgoš so se letos tudi srečali s predsednico republiške konference ZSMS Darjo Colarič. Srečanje je bilo bolj prisrčno kot delavno, vendar je bilo ob tej priložnosti kljub temu precej možnosti za izmenjavo pogledov, izkušenj in za morebitne namige na perečo problematiko, ki jo občutijo mladi tega okolja. D. Z.

NARAVA V SKODELICI ČAJA

2x75 = 50
DROGA

Petindvajseta spominska svečanost v Dražgošah

Z bojem do človeka vrednega življenja

Jubilejne prireditve Po stezah partizanske Jelovice v počastitev 40. obletnice legendarne bitke Cankarjevega bataljona in letošnjega praznika škofjeloške občine so v Dražgoše privabile množico tekmovalcev in obiskovalcev – Med slovesnostjo pri spomeniku je govoril Branko Jerkič

Dražgoše – Prvo nedeljo v novem letu že četrto stoletja zapored oživijo pobočja Jelovice in naselja pod njo v posebnem zanosu. V malo vasicu Dražgoše se z vseh strani zgrinja množica naših delovnih ljudi in občanov. Nekdanji borci, pripadniki armade, teritorialne obrambe in milice, mladina, športniki, planinci, ovci, taborniki in drugi prihajajo na kraj, kjer so borci Cankarjevega bataljona v prvih dneh 1942. leta bili unaški boj proti nemočnemu nemškemu sovragu. Ta boj je s prireditvami Po stezah partizanske Jelovice, ki vsako leto znova potrjujejo našo raskšenost z revolucijo, prerasel v večno legendo. Spominjamo se ga, la bi iz njegovega izročila srkali oljo in moč za odločen boj s težami sedanosti.

«Letošnje praznovanje je še posebej pomembno in svečano,» je brane pri spomeniku v Dražgošah slovesnosti minulo nedeljo ogovoril poveljnik ljubljanskega armadnega območja Branko Jerkič, ki je v lavnostnem govoru nato med drugim dejal: «Prirejamo ga ob visokem jubileju, 40. obletnici dražgoške bitke. Ta bitka je izjemen dogodek v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja in boja na Gorenjskem ter posej Sloveniji. V ocenjevanju njenih rezultatov moramo izpostaviti predsem politični pomen bitke...»

Cepprav smo o njej že veliko napisali in izpovedali, bodo rodovi mladih še leta naprej prihajali na

Slavnostni govornik na nedeljski svečanosti v Dražgošah je bil Branko Jerkič – Foto: S. Saje

obronke Jelovice in obujali spomine na junaško preteklost. Prenašanje tradicij narodnoosvobodilne borbe na mlajše rodove je izredno pomembno v sedanjem trenutku, saj smo priča stalnemu naraščanju na-

petosti v svetu, blokovski delitvi držav in oboroževalni tekmi, predvsem velikih sil...

Naš samoupravni socializem in naša neuvršenost nista pogodu Jugoslaviji sovražnim silam. Zato je potrebno nenehno skrbeti za našo varnost, celovitost in ozemeljsko nedotakljivost. V Dražgošah smo že 1942. leta dokazali, da smo hraber in bojevit narod, ki ceni svojo svobodo in je pripravljen za njo vedno žrtvovati največ ter prenašati najtežje težave...

Boljše in lepše, človeka vredno življenje smo si ustvarili z lastnim bojem in z lastnimi žulji. Zato ne bomo dovolili, da bi nam pešiča nezadovoljstev in užaljenec škodovala v naporih za premagovanje sedanjih težav. Organizirati se moramo tako, da bomo s samozagotnimi ukrepi zagotovili našo notranjo trdnost in onemogočili nasprotnikom naše samoupravne socialistične skupnosti njihovo škodljivo delo...

Na današnji prireditvi so tekmovali tudi ekipe teritorialne obrambe iz bratskih republik in pokrajin. Z njihovo prisotnostjo potrjujemo bratstvo in enotnost vseh narodov in narodnosti ter naš skupni interes, da ohranimo našo socialistično federativno republiko Jugoslavijo močno, enotno, samoupravno in neuvrščeno. Samo tako bomo lahko nadaljevali naš razvoj po poti, ki nam jo je začrtal tovariš Tito.

Gostje na slovesnosti – med njimi predsednik slovenskih sindikatov Vinko Hafner, poveljnik teritorialne obrambe SRS Miha Petrič, predsednik republiške organizacije rezervnih vojaških starešin Janez Japelj in številni družbenopolitični delavci z Gorenjske – so po govoru prisluhnili kulturnemu sporedu, v katerem so sodelovali škofjeloški pihalni orkester pod vodstvom Janeza Ravniharja in recitatorja Francka Kavčič iz Dražgoš ter Marko Črtalič iz Škofje Loke. Jubilejne prireditve Po stezah partizanske Jelovice, s katerimi so počastili tudi letošnji praznik škofjeloške občine, so sklenili s podelitvijo priznanj najboljšim udeležencem športnih tekmovanj.

Številni obiskovalci Dražgoš so se tudi tokrat razšli na vse strani. Vendar, ime male vasi izpod Jelovice so z njeno junaško preteklostjo in gostoljubno sedanostjo vred ponesli širom po domovini. Zato se bodo še vračali.

S. Saje

D. Z.

Družbenopolitični delavci iz Škofjeloške občine so k dražgoškemu spomeniku položili vence – Foto: S. Saje

Pripravljeni na delovne akcije

Škofja Loka – Pokazalo se je, da je že čas za prve organizacijske priprave na mladinske delovne akcije, ki bodo poleti. Center za MDA pri občinski konferenci ZSMS Škofja Loka ima letos na področju mladinskega prostovoljnega dela še večje obveznosti kot pretekla leta, saj je nosilec vseh priprav na pionirsko brigado, ki jo sestavljajo pionirbrigadirji iz Škofje Loke, Kranja in Tržiča. Za najmlajše udeležence delovnih akcij bodo spomladi organizirali tudi prvo pripravo, lokalno delovno akcijo pri osnovni šoli na Trati.

Lanska komaj zadostna udeležba mladih na mladinskih delovnih akcijah je organizatorjem dala misliti, zato so sklenili letos drugače pridobiti brigadirje. Delo in življenje na akcijah bodo skušali prikazati kar najbolj privlačno, a ne le s predavanji in diapozitivi. Po šolah in tovarnah bodo namreč krožili slikoviti panoji s fotografijami in ilustracijami iz brigadirskega življenja, mladi pa se bodo sestali tudi na dveh družabnih srečanjih v Zireh in Zelenikih.

Priprave na kongres ZKJ

Neuvršenost temeljna usmeritev

Beograd – V Beogradu se je sestala komisija za osnutek resolucije 12. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in obravnavala osnutek dokumenta »Zveza komunistov Jugoslavije v boju za mir, enakopravno mednarodno sodelovanje in socializem v svetu«. Na sestanku komisije so poudarili, da mora ta dokument vsebovati celovit pregled stališč Zveze komunistov do mednarodnih vprašanj. Vodilne ideje osnutka dokumenta so prizadevanja za razorožitev, ohranitev miru, brzdanje blokovega tekmovanja, oživitve popuščanja napetosti in za uveljavitev zaupanja v odnosih med narodi in državami. Posebna pozornost velja tudi uveljavljanju nove mednarodne gospodarske ureditve.

Politika neuvršenosti ostaja temeljna opredelitev Zveze komunistov Jugoslavije. Vloga neuvršenih držav se v svetu krepi, čeprav se zaostrujejo nasprotja med velesilama, predvsem na področju oboroževanja. Neuvrščeno gibanje se mora še bolj uveljaviti kot nosilec ideje za preobrazbo mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov, ki morajo postati bolj demokratični, enakopravnejši in zaradi tega tudi pravičnejši. Ena temeljnih nalog Zveze komunistov v tem okviru pa ostaja še naprej tudi težnja za podružbljanjem naše zunanje politike.

-jk

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Kranjska »Svatba« tretja najboljša predstava v Jugoslaviji v preteklem letu

Znani beograjski informativni tednik NIN je tako kot vsako leto tudi letos pripravil izbor najpomembnejših in najboljših umetniških dosežkov preteklega leta. Med jugoslovanskimi gledališči je doseglo izjemno visoko mesto Prešernovo gledališče Kranj, ki se je v močni gledališki konkurenci preteklega leta z uprizoritvijo drame Rudija Selige »SVATBA« uvrstilo na tretje mesto.

To je gotovo eno najpomembnejših (mogoče celo najpomembnejše) priznanj kranjskemu gledališču po vojni, priznanje, ki bi moralo v vseh pogledih učvrstiti že doseženo mesto tega gledališča znotraj celotne kulturne politike. Zaslužno priznanje deli gledališče z vsemi ustvarjalci predstave, z vsemi, ki so aktivno in resnično zagnani prisotni pri vsem, kar je kranjsko gledališče naredilo v zadnjih letih. Priznanje je za kranjski gledališki kolektiv pomembno tudi zato, da bodo končno utihnile vse tiste gostilniške in psevdoustvarjalne razprave o smiselnosti njegovih spodvigov. »Nesmiselnost njegovega ustvarjalnega dela vidi lahko samo ozkosrčna, škodoželjna, kulturno zaplankana srenja, ki se greje ob ognju lastne neustvarjalnosti, zaverovana vase ter ljubosumno zaprta v svoj ozki krog, znotraj katerega bi lahko vsak »stujece« hitro odkril kompleks majhnosti ter prebudil družinsko sanjarjenje in zadovoljnost. Dobro in pošteno je lahko samo tisto gledališče, ki vidi svoj cilj v delu in ne v špekulaciji dnevnih učinkov.

Kranjsko gledališče dobiva priznanje NIN-a v letu dveh pomembnih obletnic: 75-letnice uradne profesionalizacije kranjskega gledališkega življenja ter 25-letnice ukinitve poklicnega gledališča v Kranju. Mogoče se bodo komu ob teh dejstvih zamajali dvomi o potrebnosti gledališča v Kranju. Seveda gledališča s takimi delovnimi pogoji, ki bodo omogočali prodorne gledališke predstave, kakršne je s svojim polpoklicnim statusom v preteklosti že doseglo.

Naj ob tem zapisu opozorimo, da se je v NIN-ov izbor takoj za zagrebško uprizoritevjo »Karamazovi« D. Jovanovića uvrstilo na drugo mesto Slovensko mladinsko gledališče z uprizoritvijo »Misa v a-molu«, na četrtem mestu so Cankarjevi »Hlapci« Mestnega gledališča ljubljanskega in na desetem Hlapci ljubljanske Drame.

Skratka: Praznik kranjskega, slovenskega in jugoslovanskega gledališča!

MATIJA LOGAR

Gabrijelu Stupici Groharjeva nagrada – Združenje umetnikov Škofja Loka je minuli petek na skupni predstavitvi dela svojih članov podelilo Groharjevo nagrado, namenjeno slikarjem, ki so izšli ali ustvarjali na Škofjeloškem. Letošnjo so podelili v Dražgošah rojenemu priznanemu slovenskemu slikarju Gabrijelu Stupici. Groharjevo stipendijo, ki jo podeljujejo mladim, nadarjenim slikarjem pa je prejel Tomaž Kržišnik iz Zirov.

Prostost le iz boja izvira

Ta Prešernova misel je bila moto sobotne slovesnosti ob prazniku občine Škofja Loka, na kateri je govoril predsednik občinske skupščine Viktor Žakelj, podelili pa so tudi nagrade občine, nagrade inovator leta in odlikovanja - Bogat kulturni program

Škofja Loka - Sobotna slovesnost ob prazniku občine Škofja Loka, ki ga praznujejo v spomin na soljansko vstajo decembra 1941 in egendaro dražgoško bitko, ki je zplamtela 9. januarja in je bila predvsem velik kulturni dogodek. Ubranstvo kulturnega programa s takojmenovanim uradnim delom je po scenariju in v režiji Rada Jana ponudila gledalcem in poslušalcem, lelegatom, gostom in prvoborcem prijetno osvežitev klasičnega programa proslav in slavnostnih sej.

Delegati in goste so najprej pozdravili pionirji osnovne šole Prešernove brigade Železniki, zatem podpredsednik občinske skupščine Janez Kos, ki je še posebej pozdravil delegacije pobrateneh mest Sele na Koroskem, Smederevske Palanke, Sovodenj ob Soči in Medicine.

Slavnostni govornik, predsednik občinske skupščine Viktor Žakelj je najprej poudaril pomen 9. januarja, potem pa je spregovoril o aktualnih vprašanjih v občini.

«V škofjeloškem gospodarstvu je delež industrije in rudarstva prevladujoč, saj ustvarja nad 70 odstotkov dohodka in že nekaj večji delež celotne akumulacije. Delež se je zadnja leta še povečeval, kar kaže, da nismo uspeli izboljšati medsektorskega razmerja. To kaže na našo nerazvitost, ki bo, če bomo tako nadaljevali, resno ogrozila standard občanov in bivalne pogoje. Dejstvo, da se delež prometa, trgovine in gostinstva v strukturi dohodka zmanjšuje ali stagnira, občani čutimo kot zmanjševanje kvalitete storitev. Sodim, da smo že blizu tiste točke, pod katero ni mogoče; ob tem pa smo že izčrpali možnosti nadaljnje eksten-

zivne rasti industrije tako z ekonomskega kot bivalno-ekološkega vidika.»

Zatem je naglasil nekatere gospodarske dosežke zadnjih let, predvsem pa izvozne rezultate, s katerimi so lahko zadovoljni, čeprav je izvoz pogosto dohodkovno nezanimiv. Opozoril pa je neuspele integracijske procese v gradbeništvu, nepočetno kmetijsko politiko, nerešena vprašanja okoli centra usmerjenega izobraževanja, težave pri delitvi dohodka, ko nekateri delavci skušajo sebi rezati prevelik kos kruha in na še nekatera druga nerešena vprašanja.

«Sodim, da se more naša predelovalna industrija obdržati v vsak dan večji konkurenci če,» je nadaljeval «si z investiranjem v surovinsko bazo prek samoupravnih sporazumov zagotovi kolikor toliko nemoteno preskrbo z reprovomaterialom in, da vloga v produkciji čimveč lastnega znanja, kar jo dela neodvisno od tuje tehnologije in v ponudbi izvirno. Rezultati I.T.H. Seširja, Alpsa, Predilnice in še nekaterih drugih kažejo, da gredo prizadevanja v nakazano smer.»

Na slovesnosti so podelili tudi odlikovanja Predsedstva socialistične federativne republike Jugoslavije Milanu Žaklju in Jožetu Verbiču, nagrade inovator leta in nagrade občine Škofja Loka. Veliko plaket so podelili kolektivu Tehtnice iz Železnikov, malo plaketko pa Tonetu Logondru, Janezu Thalerju in Bertu Tišler, nagrado občine Škofja Loka sta prejela Pavel Debeljak in Rudi Zadnik, pisмено priznanje pa Vlastja Simončič, Herman Velik in Sreten Vladosavljevič.

V kulturno umetniškem programu so sodelovali mešani pevski zbor Lubnik, Oktet Jelovica pod taktirko Tomaža Tozona, dela naših pesnikov in pisateljev so recitali Stanislava Bonisegna, Metoda Zorčič, Boris Cavazza in Aleš Valič, sceno je oblikoval Tone Mlakar, program pa povezoval Borut Mencinger.

L. Bogataj

Pred 3. konferenco Sindikatov Spremembe najbolj burijo

V pripravah na tretjo konferenco zveze sindikatov Slovenije o socialni politiki morajo Tržičani izpeljati še tri tematske razprave - Pozornost novostim na področju stanovanjske in pokojninsko-invalidske problematike - Do 20. januarja pretres vredloga stališč in usmeritev tretje konference

Tržič - Odložitev tretje konference zveze sindikatov Slovenije o socialni politiki, če dolg naslov memo tako strniti, na prve dni februarja je povzročila, da so aktivnosti v zvezi s pripravami nanjo v Tržiču nekoliko zaspale. Naj niti ne omenjamo drugega razloga; da so bili sindikati v tem času več kot preveč zaposleni s pripravami na pomladanske volitve.

Na petkovi seji sveta za socialno politiko so člani ugotovili, da sta bili

od vseh načrtovanih tematskih razprav izpeljani šele dve; v BPT o invalidski problematiki in v Peku o socialni politiki nasploh. V ZlITU, kjer so se obvezali, da bodo izvedli razpravo o alkoholizmu, so nalogo slabo opravili. Glede na to, da je problem v tovarni kot tudi v vsej tržiški občini dovolj žgoč, se bo potrebno stvari lotiti znova.

Do začetka tretje konference bo treba pripraviti tudi razpravo v domu starostnikov Petra Uzarja in

zadnji dve v Peku ter BPT. V Peku o produktivnosti in smotrni izbiri delovnega časa, v BPT pa o zaposlovanju in izobraževanju. Konferenca bo po vsej verjetnosti prehitela le razpravo o stanovanjski problematiki, za katero stanovanjska skupnost trenutno še zbira podatke in ki naj bi po mnenju članov sveta za socialno politiko zajela tudi obravnavo osnutka sprememb zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Sicer pa so člani sveta v drugem delu sestanka namenili precej pozornosti predlogu stališč in usmeritev za tretjo konferenco zveze sindikatov Slovenije. Največ so se zadržali pri upokojenski problematiki oziroma pri določilih osnutka novega zakona o invalidsko-pokojninskem zavarovanju, ki med drugim predlaga izplačila pokojnin za nazaj in ponuja možnost predčasne upokojitve. V zvezi s tem so menili, da so delavci, ki morajo opravljati nadurno delo, pri izračunu pokojnin krepko prikrajšani. Opozorili so tudi, da je potrebno pravice kmetov na tem področju hitreje izenačevati s pravicami delavcev.

O zaposlovanju invalidov bi se prav tako dalo veliko govoriti. Novi statut skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja po oceni članov sveta za socialno politiko prelaga izključno breme na delovne kolektive. Pri razporejanju invalidov na primerna dela so strokovnjaki z različnih področij premalo povezani, razen tega pa delovne organizacije namesto deklarativne podpore želijo tudi razbremenitve denarnih obveznosti, saj niso redke tiste, ki zaradi precejšnjega števila zaposlenih invalidov ne dosegajo primernega dohodka oziroma se spopadajo celo z izgubami.

Sindikati najbrž tudi ne morejo podpreti stališča, zapisanega v predlogu usmeritev za delo tretje konference, ki pravi, da zveza sindikatov soglaša s participacijo za zdravstvene storitve, celo primerno višjo od sedanje. Padeč življenjskega standarda namreč že zdaj nekateri delavci krepko udarja po žepih. Zakaj ne bi obvezne udeležbe vnesli v prispevno stopnjo in vsaj nekoliko zmanjšali socialne razlike?

Vse pripombe, ki so že oziroma se bodo z razpravami o predlogu stališč in usmeritev za tretjo konferenco še nabirale, bo svet za socialno politiko strnil pred 20. januarjem in jih posredoval sestavljalcem.

D. Žlebir

H. Jelovčan

Več obvezujočih sklepov

Dobro pripravljene na tretjo konferenco zveze sindikatov - Odsotnost z dela zaradi delovnih nesreč, stanovanjska problematika in letovanje v ospredju zanimanja

Škofja Loka - Sredi preteklega leta so pri škofjeloškem sindikatu prejeli akcijski program priprav na tretjo konferenco slovenskih sindikatov. Na pobudo osnovnih organizacij sindikata so delavci v organizacijah združenega dela poglobljeno obravnavali gradiva in iz njih izlučili najbolj značilno problematiko. V nekaterih delovnih organizacijah niso zadovoljni s prehrano med delovnim časom. Sindikat ugotavlja, da plahni število delavcev, ki med letom uživajo topli obrok, in da se povečuje interes za vrednostne bone. Tudi v delovnih organizacijah, kjer je delavec zagotovljen topli obrok, ni potrebno tako nadomeščanje. Seveda pa za delavca ni povsod nako dobro poskrbljeno. Loška toarna hladilnikov na primer je že vajušet let brez lastnega obrata družbene prehrane, zdaj pa kaže, da to problem vendarle odpravljeno.

V priprave so pri škofjeloškem sindikatu vključili tudi tri tematska predmetna svetovanja, ki se tičejo, odsotnosti z dela zaradi delovnih nesreč, obveščanja stanovanjskih razmer delavcev in njihovih letovanja. Nosilci omenjenih razprav so bili samopravna zdravstvena skupnost, delovna organizacija Alps in Železnikov ter počitniška skupnost, sodelovalce pa so vse ostale interesne skupnosti in delavci tistih delovnih organizacij, kjer so ta vprašanja najbolj aktualna.

pri delu in odsotnosti z dela zaradi njih sicer ne izstopa iz slovenskega povprečja, a to aktualno in problematično področje sindikat že več let spremlja. Razprava je dala celovit pogled na ta del življenja delovnega človeka, z njim pa nameravajo sodelovati tudi v konferenčni razpravi. Delovna organizacija Alps in Železnikov, ki ima dobro rešeno stanovanjsko vprašanje, je pripravila razpravo o sedanji krizni situaciji glede zagotavljanja delavčevega prostora pod soncem. Vprašali so se po vzrokih, ki zavirajo gradnjo in odločanje za nakup lastnega stanovanja in dejavnike, ki dvigajo ceno stanovanja tako, da je delavec nezmožen. Tudi v letovanju delavcev je še veliko pomanjkljivosti. Med drugim so menili, naj bi bil regres za letni dopust namenjen res le tistim, ki se odločijo za letovanje, ne pa da ga porabijo v druge namene.

Zadnje priprave na 3. konferenco sindikatov, ki bo v začetku prihodnjega meseca, so pripravili za januar. Te dni sprejemajo dokončne sklepe in stališča, ki naj bodo kar se da konkretni in obvezujoči. Škofjeloške delavce bosta na tretji konferenci zastopali delegatki Olga Bandelj, sekretarka občinskega sindikalnega sveta, in Marija Kastelic iz žirovske Alpine, članica sveta za življenjske pogoje, oddih in rekreacijo delavcev pri občinskem sindikalnem svetu.

Dobitniki zlatega sindikalnega znaka

Blizu problemov delavcev

Med letošnjimi dobitniki zlatega znaka Zveze sindikatov Slovenije, ki ga podeljujejo za večletno zgledno, učinkovito in napredno politično delovanje v sindikatu, je tudi Kranjčan Slavo ZALOKAR, sicer delegat v zveznem zboru skupščine Jugoslavije.

Dolgoletni sindikalni delavec, ki je prešel domala vse institucije in ravni od osnovne organizacije do republiških in zveznih organov, je bil že 1948. leta član mestnega sveta strokovnih sindikatov v Ljubljani. Lep čas je prebil tudi pri občinskem sindikalnem svetu v Trzinu pa pri okrajnih svetih v Kranju in Ljubljani, kjer je prispeval svoj delež k razformiranju. Bil je v republiškem odboru sindikata tekstilcev, usnarjev in gumarjev, sekretar komisije za samoupravljanje pri republiškem svetu in še ni konca vrsti njegovih zadolžitvev.

Danes mu sindikat ni več osnovna dolžnost, vendar je njegovo delo pri republiški SIS za železniški in luški promet in pri zvezni skupnosti za železniški in luški promet tesno povezano s sindikatom. Slavo Zalokar si je v dolgoletnem delu v najbolj množični organizaciji delavcev prizadeval ves čas ostati blizu problemov. Prava vsebina dela, trdi, se porazgubi, če sindikat izgubi posluš za delavca. Ves čas je reševal probleme v okviru realnih možnosti, konkretno in v neposrednem stiku z organizmi sindikata. Delo namreč obdrži svojo življenjskost le, če se izogiba papirnatemu reševanju vprašanj delavca in se ne skriva za krilate obrazce.

«Problemi se od prvih korakov našega samoupravljanja do danes niso bistveno spremenili. Tudi takrat so bili v ospredju delitev po delu, položaj delavca in samoupravni odnosi. Samoupravljanje je še iskalo svojo vlogo in tedaj je bila vloga sindikata zelo poudarjena. Ukvarjali smo se s samoupravno organiziranostjo ekonomskih enot, razmišljali o delitvi po delu. Kasneje je morda zaradi razvoja družbenoekonomskih odnosov to prizadevanje nekoliko zastalo, saj do danes nismo poiskali ustreznih meril za tisto delo, ki ni merljivo z najpreprostejšimi enotami.»

Kjerkoli človek deluje, njegova zveza z delavci, članstvom sindikata ostane. Kritičen vpogled v sindikalno organizacijo, pa je spričo izkušen je bolj izostren. Slavo Zalokar razmišlja predvsem o osnovni organizaciji.

«Osnovna organizacija sindikata z begom v postranske dejavnosti izgublja svojo vitalno vsebino. Izključno zanimanje za socialno področje in ozka usmeritev v vprašanja standarda hromita vlogo sindikata kot organiziranega dejavnika pri zagotavljanju položaja delavca. Slednji se zato obrača na druge institucije, čeprav je mesto za iskanje odgovora v osnovnem okolju. Seveda pa mora osnovna organizacija s čvrstim programom, trdnostjo, povezanostjo in jasno usmeritvijo to tudi zagotavljati.»

Obilica družbenega dela, v katero je Slavo Zalokar trdno vpet, je zajeten zalogaj, ki zahteva »človeka in pols, da je kos vsem problemom. Prejeti zlati znak sindikata, je dokaz, da je bil Slavo Zalokar kos mnogim problemom pri delu, ki ga je žrtvoval sindikalni organizaciji. S tem pomembnim priznanjem pa ni dobil le zadoščanja, pač pa tudi elan za naloge, ki so še pred njim.

D. Žlebir

Obveščanje mladih pred kongresom

Škofja Loka - Na nedavnem posvetu Centra za obveščanje in propagando pri republiški konferenci ZSMS so izrazili potrebo po različnih obveščanjih tudi v posameznih regijah. Gre namreč za obveščanje mladih pred mladinski kongresom, ki bo oktobra tega leta in za katerega velja pripraviti celovit program. Z akcijami, ki bodo potekale ves čas pred kongresom, namerava mladina opozoriti na svoje probleme in razgibati predkongresno javnost, naj da svoj prispevek mladinski problematiki.

Važno vlogo v pripravah bodo morali odigrati Centri za obveščanje in propagando v občinskih konferencah ZSMS.

Nosilec regijskega posvetovanja za Gorenjsko, ki bo v četrtek, 28. januarja, je center za obveščanje in propagando pri občinski konferenci ZSMS Škofja Loka, sodelovalci bodo centri iz Kranja, Trzinca, Jesenic in Skofje Loke, Radovljica pa še nima sistemsko rešenega vprašanja organiziranega obveščanja.

D. Ž.

Jezikovno razsodišče (49)

Vse za izvoz

Začel sem brati Kompasov prospekt »KOMPAS TOURS Zimski program«, toda »generalne kondicije« so mi bile popolnoma nerazumljive. Na srečo sledi besedilo v angleščini (General conditions), ki mi je omogočilo razumevanje slovenskega naslova.

Da bo stvar jasnejša: Kompas je izdal na oko kar prijeten prospekt, na videz v štirih jezikih (slovensčini, srbohrvaščini, angleščini in nemščini), za štiri predvidene izlete (v Lipico in Postojno, v Trst, po Istri, v Videm).

Slovensčina je postavljena celo na čelo in tako se na vrhu prospekta glasi: »GENERALNE KONDICIJE. Kompas si pridruže pravico potovanje podražiti, spremeniti program, oziroma odpovedati potovanje v primeru višje sile ali premajhnega števila prijavnosti.»

Častno mesto slovensčine je torej omadeževano s tako nepremišljeno zapisanimi »generalnimi kondicijami«. Ne veš, ali se pisec prospekta boji besede **pogolji**, ker je v slovensčini dostikrat pomensko zlorabljena, ali pa je bil v tako slabi kondiciji, da boljšega pač ni sprivil iz sebe. Ne gre namreč tako preprosto prepisovati tujih besed in jeziku iz zasebne nevednosti pripisovati vrzeli in mu s tem manjšati ugled in izrazno moč.

Slovensčina jo je v tem Kompasovem prospektu tudi sicer precej slabo odnesla. V nekaterih rubrikah (v naslovu, pri dnevih izletov, pri urah, pri cenah) je sploh ni, marsikje pa preveč šepa: »V ceno izleta je vključeno: avtobusni prevoz, vodič, vstopnice ter postrežnina lunch paket... Po jugoslovanskih carinskih predpisih je dovoljena višina iznosa din 1500 v bankovcih po 100 din po osebi.»

Čudimo se, da se Kompas še ni pozanimal, kako se po naše reče vodiču (**vodnik**), lunch paketu (**malica** ali **prigrizek** ali **suha hrana** ali kar pač misli ponuditi potnikom.) Istratouru (**izlet po Istri**). Redipuglii (**Sredipolje**), Kompas toursu (**Kompasovi izleti**).

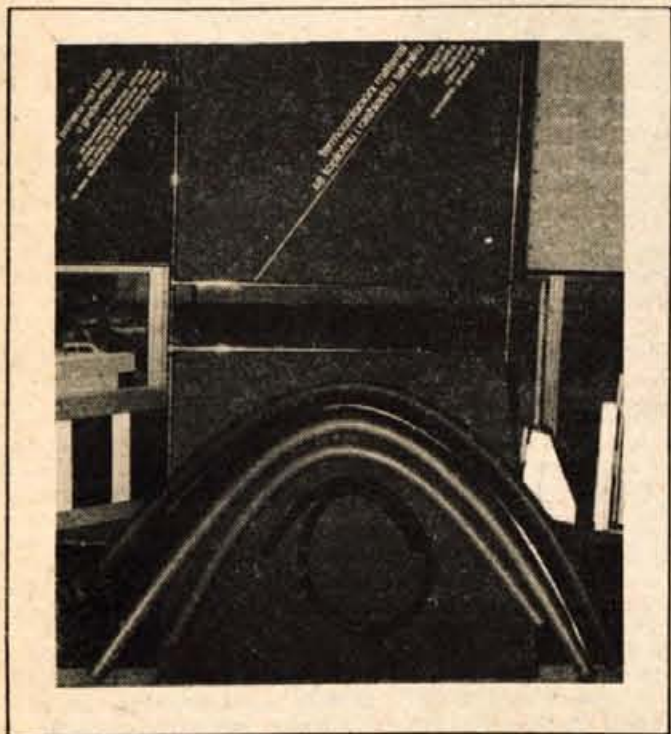
Nameste da bi nas Kompas vodil, nas zavaja.

Razsodišče vabi vse, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za slovensčino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Novost iz Save

V kranjski Savi so začeli z redno proizvodnjo najnovejšega izolacijskega materiala SAVALIT, ki je odličan za izolacijo cevi vodne instalacije, centralnega gretja in cevi hladilne tehnike

Kranj – Številnim poskusom in prizadevanjem, da bi ob vse hujski energetske krizi, ki jo že čutimo na vsakem koraku, in se nam še hujsa obeta, so se pridružili tudi delavci razvojno tehnološkega inštituta kranjske Save. Po nekajletnih študijah in preizkušanjih so razvili in osvojili proizvodnjo novega izolacijskega materiala, ki so ga poimenovali Savalit in ki bo s svojo kvaliteto in preprosto uporabo zagotovo izpodrinil marsikateri dosedanj izolozijski material, predvsem pa nadomestil uvoz.

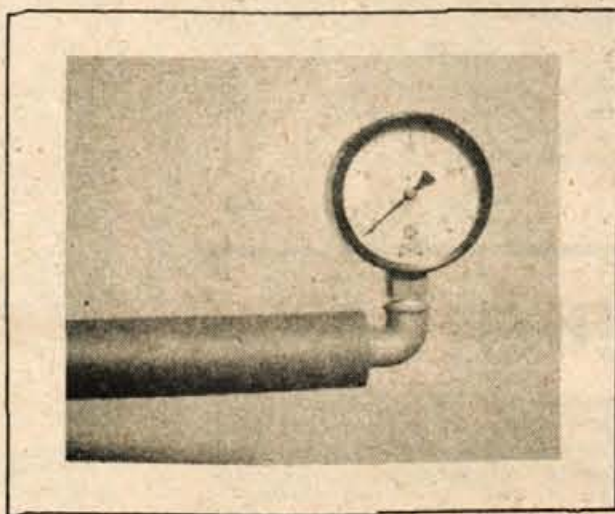
Gre za posebne cevi in plošče iz nekakšne penaste gume, v kateri pa se ne more nabirati voda, kajti tu so celice zaprte in zrak v njih je najboljši izolator. Npropustne so torej za paro in vodo, izredno fleksibilne, lepega videza, negorljive in povrhu vsa se zelo enostavne za montažo. Sami, brez mojstra, jih lahko namontiramo na cevi na primer pri centralni kurjavi v kleti ali kje drugje, kjer nočemo, da bi nam cevi, speljane skozi prostor, prostor tudi ogrevale. So okrogle, brez zareze, ki jih na cevi enostavno navlečemo ali

pa so pri strani zareze, da jih še lažje nadenemo na cevi, rezo pa potem enostavno zalepimo s posebnim lepilom, ki so ga tudi k temu izolacijskemu materialu posebej pripravili v Savi, »savanolona« T-R.

Ze kakšne tri mesece teče v Savi redna proizvodnja tega izolacijskega materiala in ga v vseh njihovih trgovinah že lahko dobimo za vse standardne cevi, ki pridejo v poštev v stanovanjskih hišah, železne, jeklene ali bakrene. Veliko zanimanja je ta savska novost vzbudila pred Novim letom na beograjskem gradbenem sejmu, kjer so savski strokovnjaki »savalit« predstavljali s predavanji in praktičnimi demonstracijami. Radi bi le še bolj prodrli v hladilno tehniko in pa v termoizolacijo. Izdelujejo namreč tudi izolacijske plošče iz tega materiala, ki bi izredno kvalitetno lahko nadomestile dosedanje izolacijske materiale v hladilni tehniki, kot so stene hladilnih komor, hladilnih skrinj, pri klima napravah in podobno. No, sicer je pa to šele začetek, čeprav je v Savi proizvodnja stekla že serijsko. Tozd Gumenotehnični izdelki proizvajajo »savalit« in so zanj postavili popolnoma novo, sodobno in avtomatizirano opremo.

Tri vrste »savalita« proizvajajo trenutno v Savi: Savalit T za izolacijo cevi toplovodnega centralnega gretja, ki je uporaben v temperaturnem območju od 5 do 105 stopinj Celzija, Savalit H za hladilno tehniko, za temperature od -40 do 105 stopinj Celzija ter Savalit S, izolacijski material za klimatske naprave, sanitarne vode in sončne ogrevalne sisteme, ki ohrani izolacijsko sposobnost v temperaturnem razmaku od -25 stopinj Celzija do 105 stopinj Celzija. Prav gotovo pa ne bo ostalo le pri tem, saj ima naša industrija še vrsto zahtev po izolacijskih materialih, ki jih zdaj uvažajo za drage devize, v Savi pa strokovnjaki ne mirujejo in zdaj, ko se je osnovna proizvodnja uspešno začela, iščejo novih in novih možnosti za razmah te njihove najmlajše proizvodnje.

D. Dolenc

Nagrade Inovator Škofje Loke

Škofja Loka – Na slovesnosti ob občinskem prazniku sta predsednica raziskovalne skupnosti Škofja Loka in predsednik občinske skupščine Viktor Žakelj podelila letošnje nagrade Inovator leta. Enakovredne nagrade so prejele štiri inovacije.

Anton Miklavčič iz Rudnika urana Žirovski vrh je naredil priključno vozilo za prevoz manjših kabelskih kolutov. S tem je poenostavljeno in racionalizirano nakladanje in razkladanje kabelskih kolutov, kar olajšuje delo in prihrani na času in s tem pomaga k večji produktivnosti.

Naslednja nagrada je šla v Tehnico Železnike. Prejela sta jo Rado Goljevšček in Franc Mihelič za raziskovalno delo na novem proizvodnem programu Tehnice. Program bo popolno nadomestil uvoz opreme (avtomatska analitska tehtnica, magnetni mešalec, elektronska precizna tehtnica).

Janez Solar in Jakob iz Alpeša Železniki sta prejela nagrado za inovacijo: lubja za proizvodnjo toplovodne gije. Predlagana izboljšava bolj celovito posegla v reševanje manjkanja energije in električne energije. Razen tega zmanjšala čemer v največji meri stabilizaciji. Letni prihranek uporabe lubja je 107 ton olja.

Iz Jelovice pa sta prejela nagrado Eržen in Vinko Travnica prigradila leseno korito Maweg. S tem sta letno delovni organizaciji 3600 evrov. Inovatorja sta delovni vodnji in sta pokazala, kako vsakdo prispeva k izboljšanju pogojev oziroma k lizaciji delovnega procesa.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Kaj se dogaja z izobraževanjem ob delu?

Gorenjske organizacije združenega dela so napovedale, da bodo v razdobju 1981-85 iz notranjih virov pridobile 2700 strokovnjakov ali okroglo 542 letno. Gre torej za zaposlene delavce, ki naj bi z izobraževanjem ob delu oziroma iz dela prišli do ustreznega znanja. Podatki o vpisu za letošnje šolsko leto pričajo, da se je izobraževanje ob delu skrčilo. Kje so razlogi?

Prvič: kadrovski potencial za izobraževanje ob delu se je dokaj izčrpal, saj je velik razmah tega izobraževanja v preteklosti že poskrbel veliko kandidatov, starih pretežno od 20 do 40 let. Priložnosti je bilo dovolj, zato je glavnina tega kadra že sedla v šolske klopi. Če jih je pometel osip, se večina ne odloča za ponovni vpis v drugo šolo.

Drugič: lakota po zaposlovanju je potešena. Prav te potrebe so spodbujale mnoge, da so prek študija ob

delu bežali iz svojega osnovnega (proizvodnega poklica) in prišli do diplome, ki jim je odprla vrata »pisarnice«. Ta pa so danes močno priprta, če ne celo zapahnjena, zato tovrstna motivacija kopni.

Tretjič: institut priznavanja delovne zmožnosti je marsikomu po bližnji dal tisto, kar bi sicer iskal z izobraževanjem ob delu.

Četrto: v mnogih OZD so novi razvidi del in nalog pospravili s staro in pogosto napako, po kateri so bile zahtevnosti glede strokovne izobrazbe umetno napihnjene zaradi delitve osebnih dohodkov. To je bilo pozitivno in je hkrati zdravilno prizelo interes za izobraževanje, ki je bil zasnovan zgolj na posameznikovi računici in »prirejanju« delovnih mest. Manj spodbudno je, da gre zmanjšani interes za izobraževanje morda pripisati večji uravnalovki.

Petič: izobraževanje ob delu ni zastoj. Po eni strani se zmanjšuje število študijskih ugodnosti (plačilo šolnin, dopusti itd.), po drugi strani se je izobraževanje podražilo, hkrati pa je nekoliko zdrknil življenjski standard. Razmerje med vložkom za izobraževanje in njegovimi ekonomskimi učinki je za posameznika morda vse bolj skromno, čepravno je zabloda, da vrednote izobraževanja skrčimo zgolj na gnojni vidik.

Natresli smo nekaj domnev, ki bi lahko botrovale bistveno manjšemu zanimanju za izobraževanje ob delu v letošnjem šolskem letu. Podčrtati pa moramo, da seveda nobena od njih ni še empirično preverjena in zato kar kličejo po podrobnejši osvetlitvi. Ko bodo znani osnovni razlogi in pretehtani vsi plusi in minusi okleščene izobraževanja ob delu, tedaj bo potrebno tudi temu izobraževanju in usmerjanju posvetiti mnogo več družbene pozornosti.

Franc Belčič

Združevanje sredstev za povečanje izvoza

Z združevanjem dela in sredstev, predvsem pa deviznih v reprodukcijski verigi, bodo v Alplesu in Heliosu boljše delovne pogoje in povečali izvoz na konv. področje

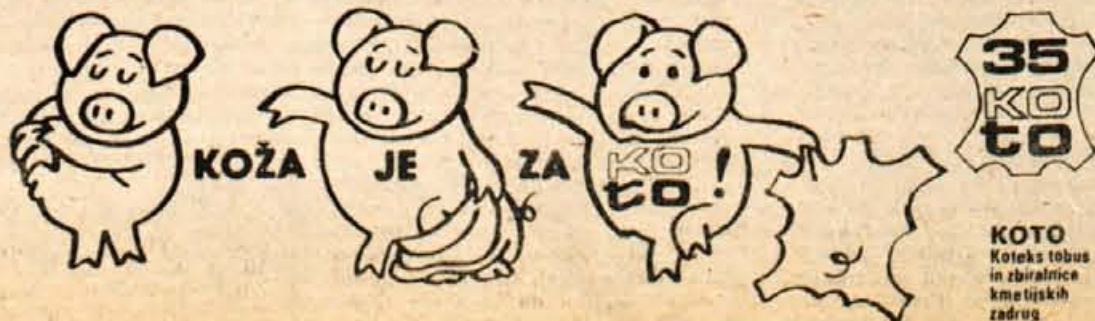
Železniki – V Alplesu Železniki že nekaj let pripravljajo obnovo temeljne organizacije Fonso in garniturno pohištvo. Navedena temeljna organizacija ima v okviru delovne organizacije najslabše delovne pogoje in zastarelo tehnologijo. Kolektiv Alpeša zato meni, da je treba zaposlenim v tej tozd ustvariti enake pogoje kot v ostalih proizvodnih tozdih, kar bodo lahko dosegli z dodatnim investiranjem. Rekonstrukcija bo obsegala rušenje najstarejšega dela proizvodnega obrata na zahodni strani tovarne, kjer bodo pridobili prostor za nadaljnji razvoj in normalno delo tozda Toplarna ter dozidavo objekta na vzhodni strani, kjer naj bi z novogradnjo pridobili 6.000 kvadratnih metrov pokritih površin. Predvsem bo prostorska preureditev omogočila postavitev nove linije za proizvodnjo masivno-ploskovnega pohištva za izvoz v ZDA, Kanado, zahodno Evropo in arabski svet. Menijo namreč, da je navedena rekonstrukcija nujna, ker je bila tozd Fonso in garniturno pohištvo zgrajena pred skoraj 20 leti je od takrat dalje doživljala samo manjše spremembe v tehnologiji z nabavo posameznih novih strojev.

Celotna rekonstrukcija objekta in naložbe v novo tehnologijo in obratna sredstva so znašala 250 milijonov dinarjev. Glede na izvozno usmerjeno investicijo menijo, da bodo dobili kljub močni omejitveni politiki pri investicijah, nekaj denarja tudi od poslovne banke. Pomemben vir sredstev pa bodo dobili s sovlaganji od

Slovenijalesa, ki je pravkar resiran za povečano pohištva za izvoz. Vsekakor menijo, da je najpomembnejša sovlaganju pridobitev izvoza sredstev s Heliosom. S to delovno organizacijo so sli samoupravni sporazumi, ki omogočajo združevanje dela in sredstev na tehničnem sodelovanju, varjanju in razpolaganju s sredstvi in skupnim dohodkom. Z navedenim samoupravnim razumom so delavci Alpeša združili skupno delo. Glavni cilj sporazuma združevanja sredstev je trajnejši vir deviz za Helios, ki potrebuje za uvoz reprodukcijskega pohištva na konvertibilnega tržišča. Glavni pogoj za normalno njihovi proizvodnji. Alpeša dobil stalno preskrbo s površinskimi materiali, ki potrebuje za nemoteno proizvodnjo. Hkrati pa bo sporazum Heliosu in Alplesu, da s tem sredstev ustvarijo prihodek iz naslova skupnega izvoza. Predvsem pa je izvoz da bo ta skupni proizvodni izvoz na konvertibilno tržišče bo dohodkovno zainteresirano proizvajalca tudi za sicer no manj interesantno zapadno tržišče.

Z združevanjem dela in sredstev v devizni reprodukcijski verigi bodo uspeli ustvariti boljše delovne pogoje, povečati konvertibilni zagotoviti nemoteno proizvodnjo.

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA!

Gabrijelu Stupici Groharjeva nagrada

Združenje umetnikov iz Škofje Loke drugič podelilo Groharjevo nagrado, ki so jo letos namenili v Dražgošah rojenemu velikemu slovenskemu slikarju in umetniku Gabrijelu Stupici — Letošnjo Groharjevo štipendijo pa je umetniški svet podelil mlademu, nadarjenemu slikarju Tomažu Kržišniku iz Žirov.

Škofja Loka — »Pri tej nagradi je pomemben Grohar. To, kar je naredil on, je bil herojski podvig. Visoko se je dvignil nad sredino tedanjega časa. Strlel, kakor temu reče vaš župan. Vesel sem, da se Groharja spomnimo tudi na tak način. Lepa gesta, lep običaj kulturne sredine v Škofji Loki. Jaz pri tem nisem prav nič pomemben. Ljudi, ki nagrado zaslužijo, je veliko. Nikoli ne bodo v zadregi, komu naj jo namenijo. Presenetilo me je, da je bilo toliko ljudi na otvoritvi razstave. Opazna je nekakšna ugodna klima, ki jo prav gotovo ustvarjajo ljudje, kot sta Šubic, Logonder. Vendar ne samo ti, nasploh mora biti nekaj v tukajšnjih ljudeh, saj je prav zanimivo, koliko slikarjev, pisateljev je izšlo iz teh krajev,« je po podelitvi nagrade v pogovoru, ki se

ranega realizma do temne ekspresionistične faze, do svetlega obdobja razmišljanja v barvi belega v belem ter slikarstva znakov. Njegov motivni svet so lastni portret, lik dekleta ali žene, tihožitje.

»Grohar je bil izmed vseh impresionistov najbolj navezan na okolje, iz katerega je izšel. Njemu je ta kraj zelo močno označil slikarstvo: s Krompirjem, Koprivnikom — je veliko povedal. Bil je velik umetnik. Zanimivo pa je, da njegovo življenje, ki je bilo zlasti proti koncu zelo tragično, ni pustilo takšnih sledi na slikah. Njegov slog je prešerno razigran, »raspjevane«, kakor bi rekli naši bratje. Jaz nisem tako liričen, holcar sem, nisem odvisen od pejzaža, nikoli ga nisem slikal. Toda tudi glava, tihožitje je nekakšen

pejsaž, majhnost, na katero se lahko osredotočim, da me ne zbega širina. Hotel bi biti nekaj takega, kot so bili stari Bergant, umrli Pilor in nesrečni Petkovšek.« — je pripovedoval Gabrijel Stupica in razkril tudi, kaj dela zdaj. »Po fazi, ki je šla v širino, se vračam v intimnost, bolj rečeno, k svojim koreninam, preizkušam sam sebe, koliko zdržim. Bil sem veliko bolan, slikarstvo je začelo dobivati zame pomen samohranitve. Vrnil sem se k temelju svojih slik, ki sem ga negoval, ki mi zdaj pove, koliko sem se sposoben osredotočiti. Imam na pol končana dela tako imenovane bele, mehke faze, ki sem jih začel delati, preden sem zbolel, in dolgo nisem mogel spet priti v stik z njimi. Najprej sem se moral vrniti k svoji zgodovini. Slike, ki zdaj nastajajo, so izključno moja intima, lahko jim rečem »stalcis«, dokazi, da še nisem za odpis. Stopnjevanje samozavesti me bo pripeljalo k na pol končanim »belim« slikam.«

M. Volčjak

Združenje umetnikov Škofja Loka je podelitev Groharjeve nagrade združilo s predstavitvijo dela svojih članov. V galeriji na loškem gradu so pripravili likovno razstavo, v glasbenem delu večera pa je nastopil novoustanovljeni mešani pevski zbor Podlubnik, ki ga vodi član združenja Tomaž Tozon.

Letošnjo Groharjevo štipendijo je prejel nadarjeni in pri nas uveljavljeni slikar Tomaž Kržišnik iz Žirov.

Združenje umetnikov Škofja Loka je združilo podelitev Groharjeve nagrade z vsakoletno predstavitvijo dela svojih članov. V galeriji loškega gradu so pripravili razstavo likovnih del, katero se predstavlja deset slikarjev, trije kiparji in avtorica tapiserij. Razveseljivo je, kakor je dejal ob razstavi Andrej Pavlovec, da so se pomnožile vrste kiparjev, saj sta se doslej osamljenemu Tonetu Logondru pridružila Aljoša in Gorazd Sotler, Silva Bernik pa se s svojimi tapiserijami spretno izogiba zgolj dekorativnim učinkom. Glasbeniki z Milošem Mlejnikom dosegajo visok vzpon in čelist Mlejnik je z violinistom Goranom Košuto in violistom Črtom Šiškovičem, ki delujejo kot godalni trio, uvedel petkov večer. Ob koncu pa se s svojim novo ustanovljenim mešanim pevskim zborom Podlubnik predstavil Tomaž Tozon, prav tako član Združenja. Najbolj skromno je v Združenju še vedno zastopano literarno snovanje, kar je lahko ne samo želja, temveč tudi naloga Združenja v bodoče.

je nenehno vračal h Groharju, dejal nagradjenec Gabrijel Stupica. Združenje umetnikov Škofja Loka je Groharjevo nagrado in štipendijo podelilo na skupni predstavitvi dela svojih članov v galeriji loškega gradu v petek, 8. januarja. Nagrado podeljujejo likovnim umetnikom, ki so ustvarjali na Škofjeloškem ali od tukaj izhajajo. Lani, ko so jo podelili prvič, jo je prejel v Virmašah pri Škofji Loki rojeni slikar France Mihelič, letos so jo namenili v Dražgošah rojenemu slikarju Gabrijelu Stupici. Groharjevo štipendijo pa podeljujejo tistemu mlademu ustvarjalcu, ki mu je denarna pomoč potrebna za nemoteno delo. Lani jo je prejel mladi slikar Janez Hafner iz Škofje Loke. Letos so jo podelili mlademu, nadarjenemu in v naši kulturi močno uveljavljenemu slikarju Tomažu Kržišniku iz Žirov. Naključno prav v trenutku, ko ga je prizadela nesreča. Ognjeni zublji so mu povsem uničili prostor, v katerem je delal in živel. Ogenj je povzročil neprecenljivo škodo, saj je uničil tudi dela, ki jih je imel v ateljeju.

Ustvarjalni opus Groharjevega nagradjenca Gabrijela Stupice je na slovesni podelitvi orisal Ive Šubic. Dejal je, da ga je moč strniti v en sam stavek: Stupica je umetnik. Njegovo slikarstvo odlikujejo neprecenljive dimenzije in žlahtna kvaliteta. Zapisal se je med najpomembnejše slovenske slikarje po osvoboditvi, enako upošteven in spoštovan je tudi v jugoslovanskem in evropskem slikarstvu. O tem govore številna visoka priznanja. Stupica je bil štirikrat odlikovan s Prešernovo nagrado, prejel je nagrado AVNOJ, Jakopičovo nagrado, jugoslovansko nacionalno nagrado Guggenheim, zlato medaljo na prvem trienalu jugoslovanske umetnosti in še bi lahko naštevali. Stupica je bil rojen leta 1913 v Dražgošah. Ko je bil star pet let, so se preselili v Mošnje na Gorenjskem, kjer je obiskoval osnovno šolo. Studiral je na Umetniški akademiji v Zagrebu, od leta 1946 do upokojitve leta 1977 je bil redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Stupičev slikarski razvoj vodi od kolorističnega in psihološko kultivi-

Sveže deske loškega gledališča

Uresničena desetletja stara želja loških kulturnikov: škofjeloško mesto je dobilo lepo, sodobno opremljeno gledališko dvorano — Z njo so odprli zadnji objekt iz škofjeloškega samoprispevka, denar za prenovo dvorane na Spodnjem trgu pa je prispevala še kulturna skupnost

Škofja Loka — S prijetnim kulturnim sporedom in s priložnostnimi slavnostnimi besedami so v soboto, 9. januarja, ob škofjeloškem občinskem prazniku odprli prenovljeno loško gledališče na Spodnjem trgu.

Prelepo, sodobno opremljeno dvorano so Ločani povsem napolnili in potešili radovednost, kakšna je zdaj gledališčna dvorana. Vedo še, kako je bilo v stari, pusti in ledeno mrzli, ki se je zato vse bolj praznila in tri leta nazaj je domača premierna predstava napolnila le dober ducaat sedežev. Igralci Loškega odra so tedaj sklenili: v takih razmerah ne moremo več igrati. Deske razmajnega loškega gledališča so utihle. Odločitev, ki je pospešila prenovo gledališke dvorane na Spodnjem trgu in odložitev gradnje družbenega centra na Mestnem trgu. Prenova gledališča na Spodnjem trgu je bila namreč vključena v program škofjeloškega samoprispevka, ki je tekkel od

leta 1976 do 1980. Rečemo lahko, da je prav nujnost prenove dvorane krepko spodbudila uredbo samoprispevka.

Ce je bila trdna zavest Ločanov, da s samoprispevkom razrešijo marsikateri problem, pa program samoprispevka ni bil tako trdno določen, je na otvoritveni slovesnosti dejal Milan Osolnikar, predsednik gradbenega odbora za izvedbo samoprispevka pri krajevni skupnosti Škofja Loka. Odbor se je srečal s številnimi težavami, posebej pri pridobivanju zemljišč in načrtih in to je gradnje zavleklo. Vendar so Ločani s samoprispevkom mnogo pridobili: televizijski pretvornik na Lubniku, manjši v Puštalu že čaka na tehnični prevzem, asfaltno prevleko od Puštala do Sore, pokrito tržnico, športno dvorano na Podnu in prenovljeno gledališče. Uredili bodo še športne terene v Frankovem naselju na Trati. Neuresničena je torej samo obnova dvorane TVD Par-

Razstava Razvojne poti slovenske fotografije v letih 1945—1981, ki jo je pripravil kabinet slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju v Kranju ob 10. obletnici svojega delovanja, privablja v galerijske prostore Mestne hiše v Kranju številne obiskovalce — Foto: S. Saje

Bogatost slovenske fotografije

Pred desetimi leti so ustanovili pri Gorenjskem muzeju v Kranju kabinet slovenske fotografije — Spodbujevalec razvoja fotografije in njene popularnosti — Stvaritev fotografov so nepogrešljiv del človekovega družbenega življenja

Kranj — V Gorenjskem muzeju v Kranju so se že mnoga leta nazaj zanimali tudi za fotografijo in prirejali razstave del slovenskih fotografov. Da so se ukvarjali s to dejavnostjo, ni zgolj naključje; Kranj namreč vežejo na fotografijo domačin Janez Puhar kot utemeljitelj fotografije na steklo in vrsta poznejših priznanih fotografov.

Pred desetimi leti so kranjski in drugi slovenski fotografi — med njimi profesor Marko Aljančič iz Kranja, inženir Stojan Kerbler iz Ptuj, raziskovalec razvoja slovenske fotografije magister Mirko Kambič iz Ljubljane, likovni kritik Aleksander Bassin iz Ljubljane in mojster fotografije inženir Marjan Smerke — dali pobudo za ustanovitev kabineta slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju v Kranju. Osnovna naloga kabineta, ki se poleg slovenskega arhitekturnega muzeja edini ukvarja s to dejavnostjo, je spremljanje razvoja slovenske fotografije. Gre tako za zbiranje zgodovinskega gradiva kot za stalen prikaz stvaritev slovenskih fotografov.

»Med desetletnim delovanjem,« ocenjuje kustos kranjskega muzeja Cene Avguštin, »je kabinet z menjava fotografiskega gradiva doma in po svetu pa s prirejanjem razstav in posvetovanj uspel spodbuditi razvoj slovenske fotografije in jo popularizirati. Na začetku nismo niti slutili, da je slovenska fotografija tako bogata in zaradi zgodnosti v svojih likovnih pojavih tudi pomembna. Na to so opozorili odmevi na razstave slovenskih fotografov drugod, številne naše fotografske razstave pa so potrdile, da je bilo doslej skritega veliko gradiva.«

Fotografija postaja tako enakovredna drugim likovnim strokam, ki jih predatavljamo v muzeju. To je pomembno, saj gre za vejo umetnosti, ki povsem neposredno sledi vsemu dogajanju v družbi in se pri registriranju pojavov odziva na specifičen način. Fotografija je zaradi velike možnosti reproduciranja in lahke prenosljivosti tudi ena naj-

bolj komunikativnih vej umetnosti. Zato je nepogrešljiv del človekovega družbenega življenja.«

Kabinet slovenske fotografije je doslej pripravil prek dvajset razstavnih prireditev. S sodelovanjem na individualnih razstavah so mnogi fotografi postali člani kabineta. Predvsem Stojan Kerbler si že več let prizadeva za organizacijo tematskih razstav, ki so doslej predstavile socialno problematiko v naši fotografiji, odkrile likovni značaj fotografije med narodnoosvobodilno borbo in osvetlile razvoj fotografije na Slovenskem do današnjih dni.

Stvaritve mnogih naših fotografov si je te dni moč ogledati v galerijskih prostorih Mestne hiše v Kranju, kjer Gorenjski muzej iz Kranja prireja razstavo Razvojne poti slovenske fotografije v letih 1945—1981 v počastitev desete obletnice ustanovitve kabineta slovenske fotografije. Prireditev skuša dognati, kako se je naša fotografija odzivala na razvoj fotografije v svetu, pa obenem s prikazom vseh specifičnih pojavov v naši fotografiji predstavlja delež posameznih avtorjev v razvoju slovenske fotografije.

Ob razstavah ne kaže prezreti še enega poslanstva, ki ga kabinet slovenske fotografije opravlja z izdajo priložnostnih katalogov. Besedila in reprodukcije v njih namreč pomenijo pomembno zgodovinsko gradivo za nadaljnje preučevanje razvoja naše fotografije. Nič manj pomembno ni zbiranje in katalogiziranje bogatega fotografiskega gradiva, ki ga kabinetu odstopajo avtorji razstavljenih del.

Ceprav kabinet nima stalnega sodelavca, ki bi se strokovno ukvarjal zgolj s fotografijo, načrtujejo v njem obsežne naloge za bodoče. Pozornost bo posvečal zbiranju gradiva starejših fotografov in skrbel za predstavitev slovenske fotografije po domovini ter v svetu. Ob tem pričakuje sodelovanje arhitekturnega muzeja Slovenije in podporo okolja, v katerem deluje.

S. Saje

ške občinske skupščine, ko je spregovoril o pomenu trenutka, saj mesto s 13.000 prebivalci napolnilo dobiva kulturno središče.

Škofjeloško mesto ima 250-letno gledališko tradicijo, škofjeloški pasijon je prvi ohranjeni gledališki tekst na Slovenskem. Člani Loškega odra so za slovesno otvoritev dvorane pripravili odlomke iz pasijona. Svojo loško govorico so spleli s pojočo poljansčino, ki so jo z odlomkom iz dramatisirane Tavčarjeve novele Cvetje v jeseni prinesli na loški oder igralci iz Poljan. Glasbeni del večera pa je mikavno napolnil godalni trio, ki ga sestavljajo čelist Miloš Mlejnik, violinist Goran Košuta in violist Črt Šiškovič.

M. Volčjak

Zgodbe iz bolnišnice

Kranj — V lutkovnem gledališču GLG v gradu Kiselstajn bodo v četrtek, 14. januarja, ob 16. in ob 17. uri nastopili lutkarji Osnovne šole Planina pod mentorstvom Vladimirja Rossa z lutkovno igrico Zgodba iz bolnišnice.

Viktor Zakelj, predsednik škofjelo-

RADOVLJICA

32. seja zborna združenega dela skupščine občine Radovljica bo v sredo, 20. januarja ob 16. uri v veliki sejni dvorani skupščine občine Radovljica Gorenjska 19

32. seja družbenopolitičnega zbora skupščine občine Radovljica bo v torek, 19. januarja ob 16. uri v mali sejni dvorani skupščine občine Radovljica Gorenjska 19

32. seja zborna krajevnih skupnosti skupščine občine Radovljica bo v sredo, 20. januarja ob 16. uri v mali sejni dvorani skupščine občine Radovljica

Dnevni red:

- potrditev zapisnika zadnje seje
- program dela skupščine občine Radovljica za prvo četrtletje letošnjega leta
- predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica za letošnje leto
- osnutek odloka o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konference delegacij in skupnih delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela občine Radovljica
- osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982
- predlog odloka o spremembi namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
- predlog odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje v delovni organizaciji Elan Begunje
- predlog dogovora o združevanju sredstev za uresničevanje nalog na področju delovanja koroških partizanov
- predlog akta o ustanovitvi zgodovinskega arhiva Ljubljana
- samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih ustanoviteljev zgodovinskega arhiva Ljubljana
- osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- delegatska vprašanja

Dnevni red:

- potrditev zapisnikov zadnjih sej
- program dela skupščine občine Radovljica za prvo četrtletje letošnjega leta
- predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica za letošnje leto
- predlog odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje v delovni organizaciji Elan Begunje
- predlog dogovora o združevanju sredstev za uresničevanje nalog na področju delovanja koroških partizanov
- predlog akta o ustanovitvi zgodovinskega arhiva Ljubljana
- samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih ustanoviteljev zgodovinskega arhiva Ljubljana
- osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Dnevni red:

- zapisnik zadnje seje
- program dela skupščine občine Radovljica za prvo četrtletje letošnjega leta
- predlog odloka o spremembi namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
- predlog dogovora o združevanju sredstev za uresničevanje nalog na področju delovanja koroških partizanov
- predlog akta o ustanovitvi zgodovinskega arhiva Ljubljana
- samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih ustanoviteljev Zgodovinskega arhiva Ljubljana
- predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica za letošnje leto
- osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982
- osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- delegatska vprašanja

DOGOVORIMO SE

Politika in razvoj občine

V resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1982 je opredeljen razvoj na vseh področjih - Več izvažati in manj uvažati - Zaposlovanje do 1 odstotka in omejitve dopolnilnega dela

Izvršni svet skupščine občine Radovljica je že obravnaval predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1982. Zato predlaga, da jo sprejmejo tudi delegati vseh treh zborov.

V Radovljici predvidevajo, da bo rast nominalnega dohodka iz družbenega proizvoda v gospodarstvu 22 odstotkov ali realno okoli 1,6 odstotka. Fizični obseg poslovanja bo v globalu večji okoli 2,5 odstotka, različno po posameznih dejavnostih. Številni zaposlenih bodo povečali do 1 odstotka s tem, da bodo zagotovili le produktivno zaposlovanje, brez študentov in pripravnikov. Povečanje izvoza blaga se predvideva za 14 odstotkov, od tega na konvertibilno področje za 17 odstotkov več, medtem ko bo obseg uvoza ostal takšen kot lani. Pri odločitvah o investicijskih bodo upoštevali temeljne razvojne kriterije, ki so opredeljeni v dogovoru o temeljnih družbenega plana občine Radovljica za pet let, predvsem pa bodo podprli izvozno usmerjene naložbe. Večjih naložb izven gospodarstva ne bo, razen naložb v stanovanjsko in komunalno dejavnost. Rast sredstev za osebne dohodke bo v globalu zaostajala za 8 odstotkov v primerjavi z rastjo dohodka, pri čemer bo gibanje osebnih dohodkov različno v dejavnostih in v organizacijah združenega dela, odvisno od uveljavljanja kvalitativnih dejavnikov razvoja. Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb bodo v globalu zaostajala za 15 odstotkov za rastjo dohodka. Skupna poraba brez sredstev za pokojninsko zavarovanje bo rasla hitreje od dohodka. Sredstva za splošno porabo bodo zaostajala za 28 odstotkov za rastjo dohodka. Predvideva se odločno omejevanje stopnje inflacije, tako da rast cen v letu 1982 ne bo presežala stopnje 15 odstotkov. Pri izračunu nominalne rasti posameznih ekonomskih kategorij so upoštevali še 5 odstotkov prenesenih povečanj cen iz leta 1981.

Dogovor o davčni politiki

Republiška uprava za družbene prihodke je pred časom poslala izvršnim svetom vseh slovenskih občin prvi osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike letos. Na podlagi pripomb, ki so jih predložili izvršni sveti in tudi izvršni svet skupščine občine Radovljica in na podlagi regijskih usklajevanj je uprava pripravila nov osnutek dogovora z nekaterimi dopolnitvami, ki se nanašajo na znižanje davka od kmetijstva, na določitev odstotka izterjave za leto 1982, spremembo skupin dohodkov za določitev stopnje davka po odbitku iz obrtne dejavnosti ter na doslednost pri ugotavljanju količin proizvedenega in prodanega vina in žganja zaradi obračuna in plačila prometnega davka. Te dopolnitve so tudi usklajene s stališči izvršnega sveta skupščine Slovenije.

Koroškim partizanom

Skupščina občine Radovljica je na slavnostni seji avgusta lani podelila domicil koroškim partizanom. Osrednji odbor koroških partizanov je poslal predlog dogovora o namenskem združevanju dela in sredstev za uresničevanje dogovorjenih nalog na področju dela koroških partizanov. Naloge bodo opravljali tako, da se bodo v vsakoletnem planu dogovorili o vseh akcijah. Predlog plana bo sestavil osrednji odbor koroških partizanov in ga poslal vsem udeležencem tega dogovora. Dogovor je veljaven za udeležence, ko ga podpisajo, in velja od dneva podpisa.

Z dogovorom so poslali tudi predlog finančnega plana za letošnje leto 1982 bi prispevali sredstva za izvedbo plana koroških partizanov v višini 15.000 dinarjev. Dogovor je obravnavala na svoji seji tudi komisija za zadeve invalidov in borcev NOV in ga sprejela brez pripomb in predlogov, prav tako tudi radovljiški izvršni svet. Predlagajo, da ga vsi zbori občinske skupščine obravnavajo in sprejmejo.

Ključna naloga pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije je povečanje deleža izvoza v celotnem prihodku. To bodo dosegli predvsem s povečanjem izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje, z bolj produktivnim delom in z intenzivnejšim dohodkovnim, proizvodnim in tehnološkim povezovanjem na samoupravnih osnovah. Pogoji za večji izvoz so bolj umirjeno in skladnejše gibanje cen, selektivna oskrba proizvodnje glede na izvozno usmerjenost, izvozno usmerjena kreditno-monetarna in davčna politika ter politika naložb in delitve. Zato bo večjo usmerjenost organizacij združenega dela v izvoz republiška še naprej podpirala z ukrepi ekonomske politike: z oprostitvijo pri davku na dohodek temeljnih organizacij združenega dela, ki bodo izvažale na konvertibilno tržišče, s hitrejšim povečevanjem osebnih dohodkov v delovnih organizacijah, ki so pretežno izvozniki; organizacije združenega dela, ki bodo več izvažale, bodo namenjale manj za razvoj manj razvitih ter za gospodarsko infrastrukturo.

Tudi temeljne banke bodo podpirale izvozno usmerjenost in dajale kredite prvenstveno za obratna sredstva v proizvodnji, ki izvažajo na konvertibilno tržišče. Prav tako bodo delale tudi pri investicijskih.

Skupna ocenjena vrednost izvoza blaga in storitev bo znašala po podatkih organizacij združenega dela 63 milijonov dolarjev, kar predstavlja 11-odstotno povečanje v primerjavi z realizacijo izvoza v letu 1981. V industriji bo znašalo povečanje izvoza 14 odstotkov, v ostalih panogah pa 4 odstotke. Strukturna razmerja celotnega izvoza se tudi letos ne bodo bistveno spremenila.

Organizacije združenega dela s področja industrije predvidevajo za letošnje leto 14-odstotno povečanje izvoza ali za okoli 46 milijonov dolarjev, od tega 70 odstotkov na konvertibilno tržišče. V izvoz se bodo poskušale vključiti FILBO, ELMONT, Jelplast Kamna gorica, Gozdarsko-kmetijska zadruga Srednja vas. Organizacije združenega dela bodo na osnovi samoupravnih sporazumov združevale ustvarjene devize za uresničevanje skupnih razvojnih programov in s tem omogočale pogoje za večji devizni priliv. V ta namen bodo organizacije združenega dela združevale sredstva za izboljšanje in povečanje turistične ponudbe in s tem povečale možnosti za večji devizni priliv. Uvoz blaga v letošnjem letu bo ostal na ravni lanskega. Surovine in reprodukcijski material bo možno uvažati le skrajno selektivno in racionalno. Organizacije, ki so bile zdaj precej odvisne od uvoza, bodo morale presmeriti svojo proizvodnjo tako, da bodo manj odvisne od uvoza surovin in reprodukcijskega materiala. Organizacije združenega dela bodo tudi v samoupravnih interesih skupnosti za odnose s tujino v mesecu januarju uskladle plane ekonomskih odnosov s tujino ter z njimi sprejele svoje izvozne obveznosti in obenem uskladle tudi možnosti za uvoz.

Letos naj bi predvsem pripravili dobre investicijske programe za naslednje srednjeročno obdobje. Leti bodo izdelani po predpisani bančni metodologiji. V občini Radovljica bodo zaključili naslednje večje naložbe: lupilnica na Rečici, objekti na golf igrišču, galvanika in čistilne naprave, rekonstrukcija vratnih podbojev in kotlovnica.

Številno zaposlenih se bo letos v globalu povečalo za okoli 1 odstotek ali za 110 delavcev, poleg tega bodo organizacije združenega dela potrebovale še 170 delavcev zaradi naravnega odliva delavcev. Vsi v občini bodo tudi letos nadaljevali s stabilizacijskim obnašanjem tudi na tem področju. Ocenjujejo, da bo priliv kadrov nekoliko večji, kot bodo možnosti zaposlovanja, zato bodo omejevali vse oblike dela po pogodbi. zmanjševali dopolnilno delo in ne bodo podaljševali delovne dobe tistim, ki naj bi se upokojili. Razen tega bodo odpravili zaposlovanje upokojenecv, zaposlovali bodo svoje kadrovske študente in reševali možnost zaposlovanja tudi z uvajanjem druge ali tretje izmene.

Rast cen bodo morali letos omejiti zato, da se zmanjša stopnja inflacije in zaustavi padanje življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov. Delovne organizacije in skupnosti bodo povečale cene le izjemoma, njihovo rast bodo zaustavile z odpravljanjem neracionalnosti in slabosti v poslovanju, z varčevanjem na vseh področjih, s smotno uo-

duktivnostjo in gospodarjenjem s sredstvi. Izvajanje politike cen v občinski skupnosti za cene bo temeljilo na medsebojni odvisnosti, povezanosti in odgovornosti v proizvodnem procesu in celotni družbeni reprodukciji.

Skupnost za cene bo z ustreznimi ukrepi zagotovila, da se bodo od decembra lani do decembra letos gibale pri storitvah v okvirih 16 odstotkov in pri proizvajalcih industrijskih proizvodov 15 odstotkov. Zvišanje posameznih storitev in proizvodov, ki so v pristojnosti občinske skupnosti za cene, bo natančneje opredeljeno v programu o uresničevanju politike cen iz občinske pristojnosti v letu 1982.

V občini se zavedajo, da pri uresničevanju programa oblikovanja občinskih blagovnih rezerv zaostajajo, zato naj bi ga kar najhitreje in najbolje uresničili s sodelovanjem obeh trgovskih organizacij in Zita Lesce. Za izboljšanje preskrbe občanov bodo učinkoviteje izkoristile možnosti za pridelavo hrane. Povečana bo tržna proizvodnja mleka in mlečnih izdelkov, mesa in krompirja za 3 odstotke. Zato bodo morali spodbujati hitrejši razvoj družbenega kmetijstva z rekonstrukcijo farne na Bledu, hidro-melioracijami na Blatih, s čimer bodo dosegli intenzivnejšo izrabo kmetijskih zemljišč in povečavo sadovnjaka na Rešju. Prav tako bodo spodbujali zasebno kmetijstvo s povečano pospeševalno službo, ustreznim davčno in zemljiško politiko in tako dalje.

Resolucija vsebuje tudi poglavje o razporejanju dohodka in oblikovanju sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb, uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na vseh področjih. Prav tako bodo letos nadaljevali tudi z izdelavo, usklajevanjem in sprejemanjem urbanističnih dokumentov, med katere spadajo zazidalni načrt za centralno območje naselja mestnega značaja Lesce, zazidalni načrt za gradnjo zasebnih hiš Vrbnje, zazidalni načrt za individualno gradnjo v Zalošah pri Podnartu, programski del zazidalnega načrta za obrtno-poslovno cono Radovljica - Lesce. Prav tako pripravljajo še dopolnitev urbanističnega načrta Radovljica - Lesce - Begunje za območje Begunj, zazidalni načrt za centralno območje mesta Radovljica, zazidalni načrt za Bled, Staro Fužino in za individualno gradnjo v Radovljici. Nameravajo pa še poskrbeti za zemljišča, tako v Praprotnici v Zgornjih Gorjah, v Zasipu, Poddobravi in Gurjah, v Lescah, v Vrbnjah in v Radovljici.

Začeli bodo graditi 184 družbeno najemnih stanovanj in dokončali 182 stanovanj. Na Jaršah bo tako 70 stanovanj, največ v Cankarjevem naselju v Radovljici. Letos naj bi začeli z gradnjo na Jaršah, v Stari Fužini, v Bohinjski Bistrici in v Lescah.

Za gradnjo Elanove hale

Tovarna športnega orodja Elan je marca lani vložila predlog ugotovitve splošnega interesa za razširitev parcele, kjer naj bi bila hale za vzdrževanje.

V dogovoru o temeljnih družbenega plana občine Radovljica Elan opredeljen kot eden od nosilcev razvoja v občini in sicer za samega razvoja in učinkovitega prodora na tuja tržišča, zlasti na konvertibilno področje.

Po dogovorih o temeljnih plana so na sedanjih lokaciji v Begunji opredeljene naslednje naložbe za srednjeročno obdobje: razširitev proizvodnje izdelkov iz plastike, razširitev proizvodnje športnega orodja, odprava ozkih grl in modernizacija proizvodnje smučarjev, razširitev dejavnosti vzdrževanja. Izmed načrtovanih vlaganj so v delovni organizaciji pripravili tudi program za leto 1982, ki predvsem začetek uresničevanja naslednjih naložb: povečanje proizvodnje smučarjev, delovni organizaciji združenega dela plastika, povečanje in modernizacija vzdrževanja v temeljni organizaciji vzdrževanje in modernizacija proizvodnje smučarjev v temeljni organizaciji smučarjev.

Delovna organizacija je v zadnjih štirih letih dosegla ugodne rezultate. Celotni prihodek se je povečal povprečno za 38 odstotkov letno, dohodek se je povečal povprečno za 40 odstotkov letno, zaposlenih delavcev se je povečalo od 885 v letu 1977 na 1049 delavcev letu 1981, izvoz se je povečal povprečno za 15 odstotkov letno. Delovna organizacija je eden izmed največjih izvoznikov v občini.

Z načrtovanimi naložbami se bo letos bistveno povečal obseg proizvodnje v temeljni organizaciji plastika, v temeljni organizaciji pa manj. Pri uresnitvi na prostorski razširitvi dejavnosti na sedanjih lokaciji so upoštevani zlasti racionalnost in pogledu organizacije proizvodnje, še posebej pa pogoji za racionalno porabo energije, racionalnost pri transportnih stroških, stroških uskladiščenja surovine, repromaterialov in gotovih izdelkov kakor tudi racionalnost vlaganju v komunalno in gospodarsko infrastrukturo. Iz programa letošnje leto, ki predvideva zametek uresničevanja naložb, je razvidno, da so med njimi tudi povečanje in modernizacija vzdrževanja, zlasti tudi omenjeni predlog Elana o ugotovitvi splošnega interesa uprave

Program dela skupščine občine

Delegati zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti, družbenopolitičnega zbora in sejah spregovorili tudi o programu dela za prvo četrtletje letošnjega leta.

Januarja naj bi vsi trije zbori sprejeli resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1982, o osnutku proračuna za leto 1982, o predlogu odločbe o spremembi namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča ali gozda.

Februarja so na vrsti zborov občine, osnutek poslovnika skupščine občine Radovljica, osnutek odloka o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konference delegacij in skupnih delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela skupščine občine Radovljica, predlog sprememb in dopolnil družbenega dogovora o usklajevanju in uresničevanju kadrovske politike v občini, poročilo o uresničevanju družbenega dogovora o oblikovanju in uresničevanju droske politike v občini Radovljica, problematika varstva jaskih vojnih invalidov in osnutek sprememb in dopolnil odloka o davkih občanov, tek sprememb in dopolnil o občinskem prometnem osnutek sprememb in dopolnil odloka o komunalnih osnutek odloka o organ

upravnih organov občine Radovljica ter odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za zemljišče Prednja Marca bodo vsi trije zbori obravnavali poročilo skupščine v zadnjih štirih predlog besedila statuta predlog poslovnika skupščine, predlog odloka o delegatskih mest, oblikovanju konference delegacij in skupnih delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela, odloka o organizaciji upravnih organov, predlog odloka o mestilu za stavbna zemljišča občini Radovljica, predlog o sprejemu tehničnega delnega načrta za centralno območje Bled, soglasnostatutarnim spremembam ne organizacije Komunalnega spodarstva, predlog dogovora o usklajevanju davčne politike letu 1982, predlog sprememb občine Radovljica za letošnje leto, predlog sprememb in dopolnil odloka o davkih občanov, predlog sprememb in dopolnil odloka o skem prometnem davku, sprememb in dopolnil odloka o komunalnih taksah, predlog o elementih za odločanje škodnine za razlaščenca zemljišča na območju

odlok o potrditvi proračuna o izvršitvi zaključnih del občine Radovljica za letošnje leto

DOGOVORILI SMO SE Kritično o gospodarstvu

V radovljiški občini so na minulih sejah skupščine občine temeljito spregovorili o gospodarstvu v devetih mesecih — Stalno spremljati izvoz in povečati kvaliteto — Zgubarjev ni veliko, vendar naj bi vse izgube temeljito preučili

Radovljica — Na minuli seji so delegati DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA SKUPŠČINE OBČINE RADOVLJICA temeljito spregovorili o analizi gospodarstva v devetih mesecih z oceno do konca lanskega leta. Poročevalec Stanko Slivčič je dejal, da je za lansko poročilo o gospodarstvu značilna oskrbljenost domačimi in uvoženimi materiali in surovinami. Zato so posebej v lepših Iskrah prisiljeni nabavljati tuj material, ko so ti materiali na trgu in so ga razpoložljive devize. Tako so nabave večkrat neracionalne. Radovljiško gospodarstvo je v devetih mesecih doseglo 9 milijonov 400.000 dinarjev v celotnega prihodka ali 36 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Planirani celotni prihodek gospodarstva presega za 5 odstotkov. Pretežno plana niso uresničile industrijske delovne in temeljne organizacije, najslabše pa so plan voza dosegle obrtne delovne organizacije. Plana izvoza niso izpolnili v KO Kropa in v Iskri Lipnica. Koliko boljše pa je bilo v Verigi in amenu. Izvršni svet radovljiške občine je redno spremljal vso problematiko; položaj je bil najbolj

kritičen v Kemični tovarni Podnart, Sukno Zapuže in Iskri Otoče.

Kompas Stane Zagar v Bohinju v devetih mesecih izkazuje izgubo, kar je razumljivo, saj je bil hotel v adaptaciji, zaprt za normalno poslovanje. Izgubo bodo solidarno pokrile Kompasove temeljne organizacije iz rezervnega sklada.

Alpetourov hotel na Pokljuki uresničuje sanacijski program, za katerega pa so že ob polletju ugotovili, da ni ustrezen, saj temeljna organizacija ni predvidevala rešitve za izboljšanje stanja. Tudi dogovaranja z blejskimi hoteli niso bila uspešna.

Mladinski dom v Bohinju je imel sanacijski program, vendar realizacija ukrepov ni bila najbolj zadovoljiva. Domenili so se, da morajo problematiko reševati dolgoročneje in tako naj bi bil dom začasno zaprt. Poleg izgube 79 milijonov dinarjev izkazuje organizacija nepokrite obveznosti do dobaviteljev v višini 898.000 dinarjev.

V Verigi so v temeljni organizaciji sidrne verige načrtovali v sanacijskem programu ugodnejši rezultat in odpravo izgube do konca leta. Ker so bili učinki kratkoročnih ukrepov za sanacijo izgube minimalni in ker teče uresničevanje dolgoročnih ukrepov preveč počasi, bosta izvršni svet in delovna organizacija ugotovila vzroke za zaostajanje pri preusmeritvi proizvodnje.

V radovljiški občini potekajo naložbe pri LIP, pri GG, na Zavodu za razvoj turizma na Bledu. Na področju stanovanjske in komunalne gradnje so v izgradnji stanovanjski bloki na Jaršah in v Cankarjevem naselju, negospodarskih naložb pa v občini že dalj časa ni bilo.

Na seji so sprejeli tudi sklepe izvršnega sveta, da se delovne organizacije, ki imajo predhodno določene rasti sredstev za osebne dohodke, zaradi prenosov osebnih dohodkov iz zalog ne opredelijo kot kršitelji dogovora, delovne skupnosti skupnih služb v delovni organizaciji Sukno, Specerija, Murka, HTP in Komunalno gospodarstvo Radovljica pa se opredelijo kot kršitelji dogovora. Podprli so tudi prizadevanja obeh trgovskih delovnih organizacij za zmanjšanje števila delavcev in sprejete sklepe o omejevanju naraščanja osebnih dohodkov. Organizacija združenega dela, ki so dosegle povečanje dohodka nad 50 odstotkov, niso opredelili kot kršiteljev dogovora. Organizacije združenega dela, ki so dosegle rast dohodka nad 50 odstotkov in tiste organizacije združenega dela, ki ocenjujejo, da bodo dosegle tako visoko rast tudi ob koncu leta in bodo takšno rast tudi dosegle, so dolžne rasti sredstev za osebne dohodke nad 40 odstotkov posebej dokazati.

Na seji so obravnavali tudi sklepe občinskega sveta zveze sindikatov o gospodarstvu v devetih mesecih. Pri občinskem sindikalnem svetu so ugotovili, da je večja pozitivna razlika v izvozu rezultat povečanih izvoznih prizadevanj delovnih kolektivov, hkrati pa tudi rezultat administrativnega omejevanja izvoza. Zato s tem ne morejo biti zadovoljni, saj planskih obveznosti gospodarstvo ni doseglo. Zaradi takšne zunanjetrgovinske menjave so nastopile motnje v proizvodnem procesu, ki se javljajo v njegovem prekinjanju, večjih zalogah in občasnem pomanjkanju dela. V takšnih okoliščinah je presoja lastnih slabosti in doseganje svojih planskih ciljev preveč površna in premalo samokritična.

V pripravi investicijskih programov je zaznati prve učinke spremenjenega odnosa. Investicijski programi so usmerjeni v izvoz, v energetske varčevanje, večji izkoristek domačih surovin in povečane kmetijske proizvodnje v občini. Navedeni programi morajo aktivirati delavce v vseh drugih delovnih organizacijah, da na temelju strateških opredelitev temeljito preučijo svoje investicijsko obnašanje in ga uskladijo z možnostmi.

Pomanjkanje kvalitetnih investicijskih programov na drugih gospodarskih področjih pa lahko tudi pomeni, da še nismo zavestno sprejeli

planskih obveznosti in še vedno iščemo stranske poti. Stanje investicijske dejavnosti in skoraj nespremenjena struktura zaposlenih ter skromni gospodarski rezultat nekaterih nosilcev razvoja kažejo, da proces presnavljanja gospodarstva teče preveč počasi. Med drugimi razlogi je očitno močno prisotna tudi težnja po ohranitvi obstoječe organiziranosti in iz nje izviraajočih pozicij posameznikov in skupin. Problematika izgub je posebej aktualna v temeljni organizaciji sidrne verige. Zato naj bi se povsod zavzeli za samokritično preverjanje izvoznouvoznih rezultatov, da bi odpravili lastne slabosti, za kritično ocenjevanje in dokazovanje slabosti administrativnega urejanja zunanjetrgovinskega sistema v skupščinah, dodatne napore organov delovnih organizacij in izvršnega sveta pa je treba usmeriti v pripravo kvalitetnih investicijskih programov.

Prav tako so se zavzeli za dosledno doseganje izvoznih planov tudi pri občinski konferenci ZKS Radovljica. Menili so, da ima lahko zastoj v proizvodnji negativne posledice, zgubarje pa naj bi pozorno obravnavali. Rezultate devetmesečnega gospodarstva v občini so obravnavali tudi pri mladinski organizaciji.

V nadaljevanju seje so ugotovili, da je vzrok izgub v temeljni organizaciji sidrne verige v prestrukturiranju proizvodnje. Sedanja tehnologija je zastarela in zaostaja za deset let za drugimi evropskimi državami. Poslovanje sidrnih verig predstavlja v vsej proizvodnji Verige 20 odstotkov vseh izvoza. Izguba je nastala predvsem zato, ker je bila nabava domačega materiala dražja za 30 do 40 odstotkov. Izgubo sidrnih verig bodo pokrile vse temeljne organizacije v Verigi.

Ob koncu so sprejeli analizo gospodarstva z ugotovitvami izvršnega sveta ter sklenili, da morajo biti prizadevanja za povečanje izvoza in konvertibilno tržišče v organizacijah združenega dela stalna, izvršni svet pa se mora tudi vnaprej aktivno vključevati v reševanje težav pri preskrbi s surovinami in reproviziranjem izvoza. Ker so bili učinki kratkoročnih ukrepov za sanacijo izgub v temeljni organizaciji sidrne verige minimalni in ker teče uresničevanje dolgoročnih ukrepov prepočasi, naj bi ugotovili vzroke. Investitorji v občini Radovljica pa morajo tudi pospešiti pripravo investicijskih elaboratov za investicije, ki izpolnjujejo prednostne kriterije.

Tudi na seji ZBORA ZDRUŽENEGA DELA so temeljito spregovorili o gospodarstvu v občini in o nekaterih največjih problemih izvoza in uvoza. Razen tega so kljub ugovoru delegata iz Verige sprejeli predlog odločbe o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje Elan Begunje. Delegat Verige je dejal, da njihova konferenca zavrača odločbo, ker v njej ni zadovoljivo utemeljen interes Elana. Za omenjeno industrijsko cono ni izdelan zazidalni načrt. Kljub temu in še nekaterim drugim ugovorom so sprejeli sklep, da se v roku meseca dni sporazumno uredi sporno vprašanje z lastnikom parcele ter v sodelovanju s predstavniki krajevne skupnosti in o rezultatih poroča delegatom na seji skupščine občine Radovljica. Ker je za sprejem odločbe o splošnem interesu potrebna absolutna večina, bo ponovno treba obravnavati odločbo na seji skupščine.

Delegat je zanimalo . . .

Delegat Marjan Vrabec je na seji družbenopolitičnega zbora postavil delegatsko vprašanje:

»Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov je že v letu 1980 pozvalo izvršni svet skupščine občine Radovljica, naj spremeni tedenski razpored uradnih ur za občane v upravnih organih. Istočasno je dalo pobudo za uvedbo poznejših oblik delovnega časa. Pri pobudi za spremembo uradnih ur je predsedstvo upoštevalo, da je dejansko za vse zaposlene delavce, ki stalno delajo v dopoldanski izmeni, teh pa je že več kot 60 odstotkov zaposlenih, na razpolago samo ena ura.

Kljub temu da je izvršni svet skupščine občine to vprašanje večkrat reševal, je bil napravljen le skromen premik. Uvedba uradnih ur sprejemne pisarne v petkih popoldne še ne pomeni prilagoditve potrebam občanov.

Razprava o delovnih urah na občini v šestih delovnih organizacijah občine je tudi pokazala, da nameščenci tudi dopolne zaradi osebnih opravkov večkrat prekinjajo delo. Ocenili so, da ima najbolj urejen delovni čas samo Ljubljanska banka v Radovljici. Število opravkov je največje po 14. uri, konico pa doseže ob 16. uri. Neprilagojen čas uradnih ur ne more biti podlaga za trditve, da občani tako ali tako največ opravijo dopolne.

Zato v radovljiški občini predlagajo, naj skupščina zahteva od upravnih organov, naj pripravijo temeljito analizo o smotni izbiri delovnega časa, ki naj pokaže, kateri postopki se eksperimentalno rešujejo in zakaj ne in katera dela in opravila so smotna. Ta analiza je tudi dobra podlaga za zniževanje števila zaposlenih, saj nekateri ocenjujejo, da se to število lahko zmanjša za več kot odstotek. Še bolj pomembno v upravi pa je, da se zmanjšuje obseg administrativnih del v korist strokovnih.

DOGOVORILI SMO SE

Odlok o delegatskih mestih

Po odloku o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupnih delegacij za delovanje delegatov v zbor združenega

dela skupščine občine Radovljica se določa število delegatskih mest v temeljnih samoupravnih organizacijah oziroma skupnostih, ki samostojno delegirajo delegate v zbor združenega dela. Odlok opredeljuje temeljne samoupravne organizacije in skupnosti, ki se zaradi delegiranja skupnega delegata oziroma delegatov v zbor združenega dela združujejo v konferenco delegacij in delovne skupnosti državnih organov družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah, ki oblikujejo skupno delegacijo. Odlok tudi odloča način oblikovanja delegacij delovnih ljudi, kmetov in delovnih ljudi, ki delajo v obrtni ali drugi podobni dejavnosti skupaj z delavci, s katerimi združujejo delo, in delegacij, ki se uporabljajo v primeru, če temeljne samoupravne organizacije ali skupnosti, ki oblikujejo konferenco delegacij, ne sklenejo pravočasno sporazumov v oblikovanju konferenc delegacij.

DOGOVORIMO SE

Dobri zakon pravicah pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Zvezni zbor skupščine SFRJ je razpravljal in sprejel predlog za izdajo zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Predlog vsebuje poglavja o pridobitvi in odmeri pravic, o pravicah na podlagi invalidnosti, družinskih pokojnin, o pridobitvi in uveljavljanju pravic borcev NOB, o pokojninski dobi in tako dalje. Dobri zakon prinaša nekaj novosti, tako glede družinske pokojnine, ki lahko uveljavljajo pravico družinske pokojnine; pri pravicah na podlagi invalidnosti, družinskih pokojnin, o pridobitvi in uveljavljanju pravic borcev NOB, o pokojninski dobi in tako dalje. Dobri zakon prinaša nekaj novosti, tako glede družinske pokojnine, ki lahko uveljavljajo pravico družinske pokojnine; pri pravicah na podlagi invalidnosti, družinskih pokojnin, o pridobitvi in uveljavljanju pravic borcev NOB, o pokojninski dobi in tako dalje.

stanovitev godovinskega arhiva Ljubljana

sekretariat za občno upravo in občinske dejavnosti skupščine občine Radovljica je predložil predlog za ustanovitev zgodovinskega arhiva Ljubljana. Z njim naj se tudi opredelijo ustanovitelji, zbiranje in urejanje arhivskega gradiva, med 20 občin ustanoviteljic prava radovljiška občina sredstva za ravno dejavnost arhiva v letu 1982 v višini 3,6 odstotkov proračunskega znaša 25.920 dinarjev. Sprejeti aktovi temelji na novem zakonu o naravni in kulturni dediščini.

odškodnina za zemljišče in gozd

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo skupščine občine Radovljica je pripravil nov odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda. Novi odlok je treba sprejeti takoj, ker se je spremenil člen zakona o kmetijskih zemljiščih, tako da se odškodnina poveča za 10 dinarjev kvadratni meter, pri kmetijskih zemljiščih prvega, drugega in tretjega vrednostnega razreda pa morajo biti najmanj 60 dinarjev za kvadratni meter, kar velja za čas, dokler skupščine ne bodo sprejele novih odlokov.

BOJI NA JADRANU

5

Csepel je ob 7.39 poslal križarko Novara radijsko sporočilo o sovražniku in nato sta oba rušilca zaplula z 29 vozli (52 km/h) proti Ulecinju. Ob 8.15 ju je dohitela Aquila in začela streljati, rušilca pa sta odgovorila. Razdalja je bila velika – od 9000 do 11000 m. Takrat sta prileteli avstro-ogrski vodni letali K. 153 in K. 154 in po radiu dajala rušilcema navodila, kako naj streljata. Ob 8.32 je dobila križarka Aquila zadetek v kotlovnico. Morala se je ustaviti in pogasiti kotle. Tudi avstro-ogrski rušilca sta nehala streljati in sta plula naprej proti Draču. Italijanski rušilci so ju zasledovali. Ob 9. uri sta Csepel in Balaton brez poškodb priplula na območje Drača, sovražnik pa se je moral umakniti zaradi močnega ognja topov na obali. Nato sta avstro-ogrski rušilca nadaljevala pot ob obali proti Boki Kotorski; med plovo je nanju izstrelila torpeda francoska podmornica Bernoulli, a je zgrešila.

Acton je medtem s križarkama Dartmouth in Bristol hotel proti severovzhodu z namenom, da rušilcema Csepel in Balaton onemogoči umik. Ob 8.25 je ukazal, naj z Brindisija odplujejo še tri križarke – Marsala, Liverpool in Racchia – s štirimi rušilci in se usmerijo proti Boki Kotorski, da bi odsekali pot avstro-ogrskim križarkam, ker je od izvidniške križarke Carlo Mirabello po 7. uri dobil obvestilo o njih.

Okoli 9. ure je Acton opazil poškodovano križarko Aquila in zaplul proti njej, da bi ji pomagal. Kmalu nato je nenadoma prišel v stik z avstro-ogrskimi križarkami. Tedaj se je začel drugi del bitke.

NAPAD NA DRIFTERJE

Avstro-ogrski križarke so odplule iz Boka Kotorske 14. maja zvečer, dobro uro za rušilci. Noč je bila mirna in vidljivost dobra. Brez posebnih dogodkov so križarke ob 3.10 priplule v Otrantsko ožino in se razšle, vsaka proti svoji začetni točki za napad.

Ze ob 3.38 so s križarke Helgoland opazili večje število drifterjev, vendar so se jim izognili, da ne bi prezgodaj alarmirali sovražnika. Poveljnik križarke, kapitan bojne ladje Heysler, je sklenil, da bo odplul naprej, tako da bo ob svitanju videl še Tarantski zaliv. Ker v tem zalivu ni odkril ničesar, se je vrnil in kmalu spet opazil drifterje. Tudi z drifterjev so videli križarko, a so bili prepričani, da je to italijanski rušilec, ki jih varuje. Na avstro-ogrskih križarkah so namreč še pred akcijo skrivali visoke jambore in s tem rahlo spremenili silhueto ladij. Ob 4.33 je Helgoland prišla na komaj 800 metrov od najbolj zahodnega drifterja in začela streljati nanj.

Na drifterja je zaradi zadetkov eksplozivni kotel in ladja se je močno nagnila. Nato je križarka preusmerila ogenj na naslednje tri drifterje. Ti so začeli takoj goreti; poskušali so odgovoriti iz svojih majhnih topov, toda brez uspeha. Do 5.19 so izbruhnili požari še na štirih drifterjih. Končni rezultat je bil: pet drifterjev potopljenih, trije teže poškodovani. Križarka je rešila 18 ljudi. Med napadom je imela velike težave pri manevru, ker se je morala nenehno izogibati mrežam, ki so jih drifterji odvrgli. Če bi se takšna mreža zapletla v vijake križarke, bi ji lahko močno zmanjšala hitrost, to pa bi bilo zelo nevarno. Ob 5.47 je dobil poveljnik radijsko sporočilo od križarke Novara: »Če pred seboj nimate več objektov za napad, pojdite s polno paro na zborna mesto!« Nato je kri-

žarka Helgoland odplula in se okoli 7. ure pridružila križarki Novara.

Poveljnik križarke Helgoland je takole opisal napad: »Pluli smo počasi in streljali na desno in levo na drifterje, ki so bili na razdalji 800 m, nekateri celo na komaj 200 m. Vsak strel je zadel. Takoj ko smo na kakšnem drifterju opazili eksplozijo kotla ali požar, smo prenesli ogenj na naslednjega, ker je bil zadeti drifter zagotovo neuporaben in mislim hoteli brez potrebe trošiti streliva, ki bi nam bilo morda zelo pomembno pri vrnitvi v Boko Kotorsko.«

Križarka Saida je že ob 3.45, kmalu potem, ko se je ločila od drugih križark, opazila na obeh straneh večje število drifterjev. Ustavila se je in čakala, da je ne bi prezgodaj opazili. Ob 4.20 je začela streljati na najbližji drifter in ga zažgala. Drifter se je skušal zaman braniti s svojimi topovi. Ladja je kmalu potonila. Do 5.20 je križarka potopila še dva drifterja in rešila 19 brodolomcev. Drugi drifterji so pri napadu odvrgli mreže in zbežali proti Santa Maria di Leuca, kot znak alarma pa so nenehno izstreljevali bele in rdeče signalne rakete. Na radijski signal s križarke Novara se ji je tudi Saida pridružila ob 7. uri.

S križarke Novara so opazili bliske topov drugih križark in velike požare na drifterjih. Šele ob 4.55 so odkrili skupino 12 drifterjev. Ob 5.07 so začeli streljati nanje. V pičle pol ure je bilo pet drifterjev potopljenih, pet pa močno poškodovanih. Tudi drifterji so streljali in dosegli dva zadetka, ki pa sta bila brez posledic. Križarka je rešila 35 brodolomcev.

Na drifterjih so se bojevali izredno hrabro, čeprav so bili v brezupnem položaju. Posadke so sestavljali poklicni ribiči, ki so pripadali rezervi kraljevske vojne mornarice (Royal Navy Reserve). Potopljenih je bilo 14 drifterjev, 3 so bili teško poškodovani. Izgube so znašale 50 ubitih, veliko število ranjenih in 72 ujetih. Po napadu na drifterje je kapitan bojne ladje Horthy poslal drugim križarkam radijsko povelje za plovo na zborna mesto. Na poti je njegovo križarko Novara ob 6.20 napadlo italijansko vodno letalo, ki je z višine okoli 2000 metrov odvrlo tri bombe. Le malo so zgrešile.

Okoli 7. ure so se vse tri avstro-ogrski križarke zbrale in s hitrostjo 24 vozlov (43 km/h) zaplule proti severu. Kmalu potem so na jugozahodu opazili zavezniško skupino za zavarovanje baraže – izvidniško križarko Carlo Mirabello s tremi francoskimi rušilci. Tudi ta skupina je že ob 4. uri dobila od opazovalne postaje na otoku Saseno radijsko sporočilo o tem, da se je pojavil sovražnik. Zavarovalna skupina je začela iskati sovražnika in ga je opazila ob 6.45. Od 7.10 do 7.17 je sledil topniški dvoboj na razdalji okoli 8000 metrov. Nato so se zavezniške ladje umaknile iz dosega topov križark in jim sledile na razdalji 10 milj (18,5 km).

Oddelek avstro-ogrskih križark z Novaro na čelu je z veliko hitrostjo nadaljeval pot proti Boki Kotorski, ker je bilo očitno, da sovražnik že natančno ve, kje in koliko je avstro-ogrskih ladij v Otrantski ožini. Ob 7.20 je Horthy dobil radijsko sporočilo od vodnega letala L. 88 in rušilca Csepel, da vidijo na severovzhodu tri ladje.

Med 8. in 9. uro sta napadli križarke dve italijanski vodni letali. Ena bomba je eksplodirala komaj 10 metrov od krme Helgolanda in rahlo poškodovala krmilo. To ladje pri manevru ni oviralo. Tudi druge bombe so padle zelo blizu ladij.

SOVRAŽNIK NA VIDIKU!

Ob 8.45 so s križark opazili dva stebra dima; verjetno je bila to skupina Csepel-Balaton. Ob 9.05 so zagledali britanski križarki, italijansko izvidniško križarko in italijanska rušilca. Horthy je takoj poslal oklepni križarki Sankt Georg v Boki Kotorski naslednje radijsko sporočilo: »8.50 naša pozicija kvadrat 607, smer 20 stopinj, hitrost 25 vozlov. Pred nami za obzorjem sovražnikove križarke. Vaša intervencija bi lahko bila uspešna.«

Oddelek avstro-ogrskih križark je prišel v stik s križarkama Dartmouth in Bristol, ko sta mu zapirali umik proti Boki Kotorski. Poleg tega je bilo razmerje v številu in kalibru topov 13 topov 152 mm, 24 topov 102 mm, 6 topov 100 mm in večje število topov manjšega kalibra na zavezniških ladjah proti 27 topovom kalibra 100 mm na avstro-ogrskih križarkah.

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

IVAN JAN

Pojav domobranstva in njegove prve postojanke na Gorenjskem

1

V današnji številki Glasa začnemo objavljati odlomke iz knjige Ivana Jana Kokrški odred, ki govori o nastanku domobranstva in belogardizma na Gorenjskem

Korenine domobranstva – Idejni tokovi prihajajo iz izdajalskih vrhov ljubljanske škofije – Izkoriščanje religioznih čustev – Gorenjski domobranci: pomožna policija nemškega okupatorja – Povezanost gorenjskih organizatorjev domobranstva z ljubljanskimi vrhovi – Gorenjskim fantom in možem od poletja 1944 ni več treba v nemško vojsko, če se uvrstijo med domobranci – Vloga Janka Sokliča, Janeza Brodarja in drugih gorenjskih kolaborantov – Raztrganost, slepo orodje okupatorjev – Prve domobranske postojanke od srede marca 1944 dalje – Nagel porast domobranskih postojank severno od Kranja, zlasti pod Kravcem.

V letu 1942 razmere za ustanavljanje belogardističnih oddelkov na Gorenjskem še niso dozorele. Nemci so bili namreč še premočni, da bi domačim protikomunističnim oziroma protipartizanskim voditeljem dovoljevali kaj

podobnega kot italijanski fašisti v Ljubljanski pokrajini. Podobno je bilo tudi že v 1943. letu.

Na spomlad in na poletje 1944, ko se je narodnoosvobodilni boj še bolj razmahnil po vsej Jugoslaviji in ko je nemška vojska na vseh drugih bojiščih doživljala le poraze in so se fronte že bližale rajhu, je bilo drugače. Slovenski in posebej gorenjski protikomunistični voditelji so menili, da je prišel čas, ko bi z nemško pomočjo lahko osnovali protipartizanske oddelke tudi na Gorenjskem. Pri tem je imel vplivno besedo tudi del protijudske duhovščine, ki je računala zlasti na verne kmečke množice na podeželju. Velik del sicer poštenih, delavnih, a vernih ljudi je resnično prišel pod vpliv protipartizanske duhovščine.

Kako zastrupljivo vlogo je pri snovanju slovenskega domobranstva odigrala najvišja cerkvena oblast in kako je izkoriščala verska čustva v boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju, nam razkriva že Domobrančev molitvenik. Napisal ga je salezijanec dr. Franče Knific, ki ga je nato 24. aprila 1944 pregledal škofjski cenzor in glavni domobranski kurat dr. Ignacij Lenček.

Generalni vikar Ignacij Nadrah je ta »molitvenik« odobril in mu napisal celo goreč uvod. Vanj je vnesel tudi strupene in zapeljevalne vzkliče, s čimer je izdajal in zločin zamenjal z dolžnostjo: »Odlično nalogo sta tebi, domobranec, poverila Bog in narod v teh izredno težkih časih. Boriš se, da se ohrani narodna vera... Boj, ki si ga začel proti komunizmu, je torej največja časovna in narodna potreba. Ker gre za najvišje božje in

človečanske vrednote, je ta boj tudi sveta stvar...«

Narodnoosvobodilni boj so poistovetili s komunizmom. Kako potem domobranci ne bi bili z zadoščanjem pobijali partizanov in uničevali drugih pripadnikov narodnoosvobodilnega gibanja, če pa so pod takšnimi vplivi čutili, da opravljajo bogu dopadljivo delo?

Kjer ta »molitvenik« govori o »izpraševanju vesti« (str. 31), pa med drugim grozljivo piše: »Ali si brez potrebe požigal, ropal, pretepel, mučil, moril?«

Tako je »molitvenik« verne fante – domobranci pravzaprav spodbujal k zločinom. Škof dr. Gregorij Rožman je bil glede tega še bolj jasen. V partirskem pismu z dne 30. novembra 1943 je zatrjeval, da uničevanje komunizma »ni politika, ampak verska zadeva«. Zelo jasno je povedal, da vsak, ki podpira narodnoosvobodilno gibanje, »smrtno greši hujše, kakor bi grešil s krivoverstvom«. Ali je potem čudno, da so domobranci počenjali nasilja in zločine nad svojimi brati in s takimi »napotki« snovali tudi skrivno, morilsko in strah vzbujujočo »črno roko«?

Zasledovanje in uničevanje borcev za svobodo je bila za domobrance naloga, ki so jo prejeli od najvišjega cerkvenega mesta, plačeval pa jih je od 1. januarja 1944 general SS Erwin Rössner. Nemci so jim dajali tudi uniforme ter jim delili odlikovanja.

Proti osvobodilnemu gibanju je slovenski cerkveni vrh šel z roko v roki skupaj z okupatorjem in z bogatimi domačimi sloji. Sicer pa je bila tudi Cerkev zelo bogata. Le 15 največjih cerkvenih fevdalnih posestev je posedovalo kar 37.000 ha gozdov in obdelovalne zemlje. Poleg raznih drugih vrednosti in ogromnih dohodkov je Cerkev tudi od države dobivala letno več denarja kot slovensko kmetijstvo, zdravstvo in sociala skupaj. Cerkev je namreč padlo kar 14.900.000 din, drugi pa so dobivali 2.100.000 din manj.

11 SMILJAN ROZMAN TA GLAVNA URŠA

»Ko sem prišla včeraj iz šole in kosila, me je nenadoma začela boleti glava. Tako hudo me je bolela, da sem morala leči. Mamica mi je dala aspirin. Pa je le malo pomagalo...« Hotela sem nadaljevati in natovarišici še nekaj laži, vendar me je ustavila.

»Urša, to pa ne bo držalo.«

»Vse je resnica, kar pripovedujem, tovarišica profesorica.« Še nisem vedela, da sem tako vraže korajžna. Toda korajža mi je takoj, sem zagledala tovarišičine jezne oči, splahnela.

Gledala je vame, kot da bi me hotela prebosti, in začela je se besede, drugo za drugo, da so letele proti meni kot polena. »Urša, pa res. To vem zagotovo. Zato, ker sem včeraj srečala tvojo mamo in ta je rekla, da se počutiš prav dobro in da se kotalkaš v Tivoliju. Je res tako?«

Zdaj nisem imela več kaj tajiti in prav jezna sem bila na Glas, ki je privedel v slepo ulico. Ta pa se ni dal kar tako v koš. Zašepetal mi: »Poslušaj, zakaj bi trpela samo ti. Saj naloge tudi drugi nimajo.« Tak se mi je v glavi prižgal signal. Zapela sem: »Da, da, res sem bila pri kotalkanju. Priznam.« Skoraj jokala sem, tako s spokorniškimi glasom, da mi je grozovito žal za prejšnjo laž. »Bila sem na kotalkanju in pozabim na domačo nalogo. Obljubim, da jo bom naredila do jutri.« In ko sem izpeljala, ne vem, kaj me je prijelo, ker sem nadaljevala z drugačnim, ločnim glasom: »Vendar nisem edina, ki nima domače naloge. Tudi drugi nimajo. Ničče je nima ali skoraj ničče! Kar vprašajte, tovarišica profesorica, kar vprašajte!«

Takoj ko sem končala, sem vedela, da sem ga krepko polomila.

V razredu so se sprva razkropili glasovi kot milni mehurčki, polpa je legla mrtva tišina.

Tovarišičin obraz je postal nekam bled in čuden. Oči so ji lovilce razredu. Besede pa ni zmogla.

Potem je vstala Tajjana. Seveda, kdo pa drug. Ona je vedno najpomembnejša. Vstala je in rekla tiho: »Res je, tovarišica profesorica. Oprostite kriva je naša brezbrzičnost. Morda pa nismo računov tudi dobro razumeli.«

Tovarišica je šla k mizi, sedla in nekaj časa premišljevala. Ko je vstala, se ji je na ustih zarisal droben smehljaj: »Prav,« je rekla z zametnim glasom, ki je božal. »Napisali jo boste do pojutrišnjem. Zdaj vam bomo vse skupaj znova razložila. In če ne bo kdo česa razumel, naj lepo vpraša. Prav?«

»Prav,« je dahnil v olajšanju ves razred.

In začela je razlagati računске operacije, kot da bi se ne zgodilo nič. V odmoru se je zbral okoli moje klopi ves razred. Še preden utegnili zbežati.

Začel je Jaka. Govoril mi je s tujim glasom, kot da bi me ne poznal. »Hvala, prav lepa hvala, sošolka Urša.«

Ugotovila sem, da je najbolje, če se delam neumno. »Zakaj hvala?«

»Zato, ker si nas tako lepo zatožila, izdala. Vsi vemo, da nismo stali prav, ker nismo naredili domače naloge. Morda bi bilo res bolje, če bi opravičili že v začetku učne ure. Res, to bi bilo najbolje. Ti pa drug. Najprej si galaga, potem pa, ko si uvidela, da to ne pelje nikamor, da si tovarišica spregledala, si zašepčala ves razred. Samo da bi zmanjšala svojo krivdo. Da ne bi bila kaznovana samo ti.«

»Vse se je dobro končalo. Kaj še hočete. Ničče ni bil kaznovan. Šlo mi je na solze.«

»Vseeno. To sploh ni važno. Svoje krivde nisi zmanjšala. Mislim, da si drugačna punca. Zdaj vidim, da si navadna špecarka.« Obrnil se in s trdimi koraki odšel iz razreda.

Zarila sem glavo v dlani in zahlipala. Hotela sem jim razložiti, da kriv moj Glas, pa nisem spravila iz sebe ničesar. Ničče ni nič rekla, okoli mene je bilo tiho. Bala pa sem se pogledati, kaj se dogaja okoli mene. Čutila sem le, da se mi je temena dotaknila dlan in zdrsnila po lani. Ne vem, koliko časa sem tako jokala, toda ko sem dvignila glavo, nisem videla nikogar. Nenadoma sem se počutila samo, tako samo, kot sem v razredu nikogar. Pri vratih sem s skrbjo iskala hodnik kakšnega svojega sošolca. Na srečo ni bilo nikogar. Potem sem šla domov. Pa ne po običajni poti, ker sem se bala, da bom koga srečala. Naredila sem velik ovinek.

Doma sem zamišljena in žalostna stopila na vrt. Počasi sem šla po vhodnim vratom in gledala v pusti pesek pod nogami.

»Oho, a, Urša je pa žalostna. Danes ga je polomila, v šoli je dobila.«

Dvignila sem glavo in zagledala dedka, ki je sedel na ležalnem stolu in držal v roki časnik. Vrgla sem torbo v grmovje, stekla k njemu, se z rokami ovila okoli vratu in se mu prižela na obraz. V očeh pa sem imela spet solze.

»Oho, a, Urša je žalostna,« je spet ponovil dedek, me rahlo potipal od sebe in mi pogledal v obraz. »O, danes je pa nekaj resnega. No, po staremu morskemu volku. Kaj je?«

Tak kapitalistični red je torej ustrezal in ga je hotela obdržati za ceno. Del klerikalno usmerjene duhovščine zato dostikrat pozabljaj na svojo službo. Da je bilo res tako, je ugotovil temeljiti poznavalec teh krogov dr. Mikuz, ki je o razgovorih z Gorenjskimi župniki in kaplani 1941 zapisal:

»Ničče se ni dotaknil vprašanja, ali bo... z verniki, ki soostali brez duhovni kaj bo z vero... Pač pa so vsi ti duhovniki glasno tožili, kaj bo s farovškimi posesti kaj bo z denarjem, naloženim v hranilnici... s se neizterjanim od ljudi...«

Domobranci torej k boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju ni bilo treba siliti, potrjuje tudi spomenica »protikomunističnega odbora« z dne 6. marca 1944, ki jo podpisali župnik Karel Škulj, dr. Leskovar, inž. Jože Sodja, kaplan Mavrič, drugi ter jo poslali dr. Friedrichu Rainerju spomenica vdano govori o nujnosti protikomunističnega boja. Glede Gorenjske so prosili, da bi slovensko časopisje in protikomunistične brošure, ki so izhajale v Ljubljani, smeli razširjati tudi na Gorenjskem. Ta »odbor« je Rainerja prosil dovoljenje, da bi tudi tu lahko organizirali domobranstvo. Da pa bi se to razvijalo hitro, bi poslali tja neke enote iz Ljubljane, v kraje, kjer je razpoloženje za protikomunistični boj že zrelo.

Razširjevalci domobranstva so šli še čemer dokumentirano piše zgodovinarček Saje. Kratek izvleček:

»Belogardisti so 3. februarja 1944 zborovanje v frančiškanski dvorani v Ljubljani, kamor je prišel tudi general Rupnik...«

Klerikalni poslanec župnik Škulj je priložnosti Rupniku tudi rekel: »Gospod prezident, sporočite, prosim, Vodji (Hitlerju) našo srčno željo:

Višji gasilski stolp - Mnogi zastareli gasilski domovi so imeli do nedavnega nizke stolpe za sušenje gasilskih cevi. Zadnja leta pa dobivajo gasilska društva vedno več sodobne gasilske opreme in z njo tudi nove gasilske cevi, za katere priporočajo, da so pri sušenju brez pregiba. Zato so se tudi gorjanski gasilci odločili, da povišajo stolp in tako je zdaj visok šestnajst metrov. Vsa dela so v leseni izvedbi, opravil jih je mojster Vinko Slivnik iz Gorj, ki ima edini v našem kraju tesarsko obrt. - Foto: Jože Ambrožič

Zanimanje za tkanje - Sekcija za ročno delo pri likovnem klubu Dolik v delavsko prosvetnem društvu Svoboda na Jesenicah vsako jesen pripravi tečaj, na katerem se članice uče in usmerjajo v neko zvrst ročnega dela. Letos jih uči tkanja na statvah tekstilni tehnik Vida Robič. Kot predvidevajo, bodo volnene predmete za domačo rabo in druge tkane izdelke razstavili ob dnevu ženske prihodnje leto. (B) - Foto: B. Blenkus

Zanimanje za pametno vrtnarjenje je vse večje

Hortikulturno društvo Kranj pripravlja tudi za letos vrsto zanimivih predavanj o sadjarjenju, gojenju trajnic, presajanju rož, izdelovanju šopkov in makramejev in podobnega - Za 1. maj ekskurzija v Mainau

Kranj - Hortikulturno društvo Kranj je bilo lansko leto zelo delavno: lahko se pohvali s številnimi koristnimi predavanji, kot je bil tisti o sadjarjenju, o obrezovanju sadnega drevja in o novih sortah jabolk pri nas, o gojenju vrtnic, trajnic, organizirali so ekskurzije v Zalec na vrt zdravilnih zelišč, na Azurno obalo v botanični vrt in cvetlično razstavo v Genovo, na več plantaž sadja v okolici Maribora, v botanični vrt v Gradcu itd. Pripravili so dve razstavi spomladanskih in zimskih šopkov, organizirali pet tečajev za vožlanje in vezanje šopkov, v njihovem vrtnu pri paviljonu društva v Kranju pa so vsi pomlad in poletje ter jesen s člani obdelovali vrt in prikazovali, kako se sadi zdaj to, zdaj ono, presajuje, gnoji, pripravljajo zemlja in podobno.

Tudi letos obetajo delovno leto. Že pred pomladjo bodo pripravili tečaj o sadjarjenju in obrezovanju sadja, o razporeditvi jagodičevja v naših vrtovih in podobno. Za 1. maj pa bodo organizirali izlet na otok Mainau na Bodenskem jezeru, ki slovi po svetu prav po izbranem cvetju, ki ga tu goje vse leto. Pripra-

vili bodo tudi predavanja o presajanju lončnic, o vzgoji okenskih rastlin, o ureditvi vrta. Še naprej bodo organizirani tečajji vožlanja, kajti zanje kar ne pojenja zanimanje, prav tako pa tudi za urejanje šopkov. Tečajnice, ki so obiskovale zadnji tečaj za urejanje zimskih šopkov so izrazile željo, da bi društvo organiziralo tečaj vsak mesec in sicer iz tistega cvetja in rastlinja, ki je pač takrat na voljo. Pri društvu pravijo, da se bo to dalo organizirati. Vsekakor pa bodo člani društva v vseh svojih močeh pomagali uresničiti načrt zasaditve 88 dreves za Tita v Kranju in vseh okoliških krajevnih skupnostih. Vsekakor mora biti akcija povsod izvedena načrtno in na kvaliteten ravni.

Okrog 230 članov že šteje Hortikulturno društvo Kranj in vsaj dve tretjini je zelo aktivnih in sodelujejo pri vseh večjih akcijah društva. S tako zavzetimi in prizadevnimi ljudmi delo lepo teče in tudi uspehi ne izostanejo. Seveda pa vabijo v svoje društvo še nove člane, predvsem vse tiste, ki ljubijo vrt in cvetje.

D. Dolenc

Člani Hortikulturnega društva Kranj so si lani za 1. maja ogledali znameniti botanični vrt v Monacu na Azurni obali

Dedek Mraz je prišel iz domovine

Ko je na novoletni prireditvi v Stuttgartu dedek Mraz vprašal slovenske otroke, če vedo, od kod je prišel, so v en glas odgovorili: Iz domovine!

Takrat smo vedeli, da smo se pravilno odločili, ko smo v programu sodelovali med Občinsko konferenco SZDL Kranj in SKUD Triglav v Stuttgartu načrtovali lutkovno igrico in obisk dedka Mraza iz domovine. In dedek Mraz ne bi bil to, če ne bi držal besede. V štirih decembrskih dneh je obiskal in razveselil stotine slovenskih otrok, učencev iz oddelkov slovenskega dopolnilnega pouka v Reutlingenu, Calwu, Nagoldu, Stuttgartu in Sindelfingnu. »Prinesel« je prij-

no lutkovno igrico Cveta Severja in Saša Kumpá Zgodbo o vremenu. Starši so prispevali za darilne vrečke s sladkarijami, klubi pa za slovenske knjige pravljic in zgodbic, ki bodo v daljni tujini ohranjale domačo besedo.

Težko bi se odločili, v katerem od omenjenih krajev je bila prireditev prijetnejša, še posebno, ko smo mladi in stari zarajali ter si ob zdravici zaželeli zdravo in uspešno novo leto, leto, v katerem mnogi od naših državljanov na začasnem delu v tujini načrtujejo dokončno vrnitev v svoj domači kraj.

Mira Turk
SKUD Triglav Stuttgart

Kranj - Podelitev kipca gumarja - Pred novoletnimi prazniki so imeli v kranjski Savi majhno slovesnost, na kateri so svojemu prvemu direktorju Maksu Mikužu podelili kipec gumarja, delo akademskega kiparja Zahariasa in plaketo. To največje savsko priznanje so mu podelili ob njegovi 80-letnici v priznanje za vse, kar je prispeval k izgradnji in razvoju te naše največje gumarske industrije v Jugoslaviji. Makso Mikuž je delal v Savi že pred vojno, od leta 1933, upokojil se je pa leta 1960. Direktorsko krmilo je vzel v roke takoj po vojni in jo vodil v najtežjih dneh obnove in rasti naše industrije, ko smo začenjali iz nič. Morda še majhna zanimivost: kipec gumarja je povzel po zaščitnem znaku Save, ki predstavlja dvigalca uteži. Idejni tvorec tega zaščitnega znaka je bil prav Makso Mikuž. (D. D.) - Foto: D. I.

Nova planinska članarina

Ljubljana - Glavni odbor Planinske zveze Slovenije je na svoji seji decembra lani sprejel novo članarino za mladino in pionirje ter priporočil vsem planinskim društvom višino članarine za člane. Obenem je določil prispevke od članarine za Planinsko zvezo Slovenije.

Višino letošnje članarine je določil v skladu s gibanjem splošne in skupne porabe, osebnih dohodkov, življenjskih stroškov in stroškov poslovanja lani ter predvidenimi gibanji teh stroškov letos glede na višje prispevke od članarine za Planinsko zvezo Jugoslavije. Svojem planinskim društvom bodo pionirji plačali 5 dinarjev, mladinci pa 50 dinarjev letne članarine. Za člane odbor priporoča članarino 130 dinarjev. Od članarine bodo planinska društva odvajala Planinski zvezi Slovenije za njeno delo in dejavnost njenih komisij po 10 dinarjev za pionirje, po 20 za mladino in po 50 dinarjev za člane. Ti zneski vključujejo tudi prispevke za Planinsko zvezo Jugoslavije in ekspedicijski sklad pri PZJ. Za prvi prispevek bo republiška planinska zveza namenila zvezni organizaciji planincev po 1 dinar od pionirja, 1,50 dinarja od mladincev in 2,50 dinarja od člana, za drugega pa po 1,50 dinarja od mladincev in 2 dinarja za člana. (S)

Obsežno o delu Planinske zveze

Ljubljana - Pred koncem minulega leta se je sestal glavni odbor Planinske zveze Slovenije. Za svojo prvo sejo je imel obsežen dnevni red. Udeleženci so med drugim obravnavali prečiščeno besedilo statuta Planinske zveze, prečiščeno besedilo sklepov in priporočil 15. skupščine PZS ter pravilnike o poslovanju in upravljanju planinskih postojank, o minimalnih tehničnih pogojih za graditev, ureditev in opremo postojank, o upravljanju in razpolaganju z gospodarskimi skladi PZS, o Knafelčevi diplomii in o markacistih. Razpravljali so tudi o programu dela glavnega odbora in koledarju akcij Planinske zveze Slovenije za letošnje leto, sprejeli začasn timer za financiranje PZS v 192. letu, določili višino letošnje članarine in se seznanili z informacijo o lanskolnih planinskih šolah. Po imenovanju članov na nekatere dolžnosti v organih Planinske zveze in Planinskega vestnika so sklenili podeliti srebrne častne znake PZS članom odprave v grenlandske gore. (S)

Poskrbimo za pse čuvaje

Društvo proti mučenju živali Kranj prosi vse lastnike psov čuvajev, da v teh mrzlih zimskih dneh poskrbijo za najosnovnejše življenjske pogoje svoje živali.

Predvsem mora pes čuvaj imeti toplo in suho zavetje kot je pasja uta ali listnjak, najmanj enkrat mora dobiti topel obrok zdrave hrane in čisto pitno vodo. Če je pes priklenjen, mora imeti usnjeno ovratnico in najmanj 3 metre dolgo verigo, da se lahko giblje.

Društvo naproša vse terenske sodelavce in člane društva, da redno preverjajo izvajanje teh navodil. Vsako malomarno ravnanje z živaljo, vsako slabo oskrbo in mučenje živali bo Društvo proti mučenju živali Kranj obravnavalo kot prekršek zoper javni red in mir po Uradnem listu SRS št. 16, člen 11, točka 7. Navodila o oskrbi psov čuvajev pošlje društvo brezplačno, če sporočite vaš točni naslov. Lahko se pa oglasite tudi v prostorih društva proti mučenju živali Kranj, na Cesti 1. maja št. 5 (Planina) vsak torek od 15.30 do 17. ure.

Anton Žumer

VAŠA PISMA

OB GLASOVNI ANKETI: DO KDAJ ŠE ZAČASNA AVTOBUSNA POSTAJA V KRANJU?

Velik del svojega študijskega razglabljanja sem posvetil javnemu prevozu potnikov. Čeprav se s tem problemom nisem ukvarjal poklicno.

Kratka osvetlitev stare, začasne lokacije avtobusne postaje v Kranju. Pred kakimi tridesetimi leti je bila začasna avtobusna postaja pred delavnico Roleta v Kranju - sedaj gostinski vrt pred restavracijo Park. Nato se je preselila na prostor nekdanjega kina Talie, kjer zdaj stoji Globus. Že takrat sem sodeloval v anketi in opozoril, da je primeren prostor za avtobusno postajo Merkurjevo skladišče železnine v Jami sedaj križišče pred Iskro. Pri izbiri lokacije so uspeli tisti, ki so poudarjali, naj bi bila avtobusna postaja daleč od železniške, to je v mestu. Tako je našla postaja začasno zatočišče na Gosposvetski cesti, sedaj Stošičevi ulici, in Golniški cesti, sedaj Cesti JLA.

Ker sem kot študijsko gradivo obravnaval javni prevoz potnikov in iz te tematike tudi diplomiral, sem se dokopal do mnogih praktičnih rešitev. Naj omenim le nekatere.

Se prej naj bežno navedem zgodovino avtobusnega prevoznitva v Kranju. Najprej je bila vpeljana avtobusna linija od železniške postaje do Stare pošte in nato v center. Po osvoboditvi sta bili vpeljani avtobusna linija Jezersko-železniška postaja pa Kranj-Golnik, nakar se je Jezersko z avtobusno linijo povežalo še z Ljubljano. Temu so sledile še avtobusne linije Ljubljana-Tržič, Ljubljana-Bled, Boh. Bistrica, Železniška proga Kranj-Tržič je bila ukinjena, nato še proga Jesenice-Kranjska gora-Rateče. Gorenjska železniška proga je obstala le zaradi močnega mednarodnega tranzita. Novejša ekonomska dognanja take odločitve odklanjajo. Železniški tiri, vozila, ceste, cestna vozila so še vedno naše narodno bogastvo.

Železniška proga ima svojo traso in ustaljen tok prometa, kot ga ima glavna reka, potoki pa jo oskrbujejo. Cestni prevozi bi morali biti torej obravnavani kompleksno: dopolnjevati bi se morali in iskati najboljšo dolgotrajno rešitev. Vse glasnejše so zahteve, da bi združevali želez-

niške in cestne prevoze potnikov. Naštetimo le nekatere elemente:

- skupni postajni prostori, ki zahtevajo le eno naložbo
- skupni, usklajeni vozni redi in njihove objave
- skupni vozni obrzci, vozovnice itd.
- skupne medsebojno veljavne vozovnice
- skupne pravne norme
- skupne naložbe v posodabljanje prevoznih sredstev in objektov
- skupna vzgoja kadrov

Gorenjski prostor je majhen, povezavo s cestnimi in deloma tudi železniškimi potmi, bi bilo treba izrabiti usklajeno. Moderna mesta so povezana med seboj in oddaljenejšimi naselji v razdalji do 60 kilometrov z lokalnimi prevozi potnikov.

Torej, avtobusne postaje so že postavljene - le določiti jim moramo medsebojno funkcionalnost in skupen prevozni režim. Objekte moramo izrabljati smotrno, prav tako vozila in sicer s pomočjo modernih komunikacijskih dosežkov in naprav. V prevozu ni mogoče delati zalog, zato pa je treba vozila umno izrabljati kot naravno bogastvo.

Stane Bobek
dipl. ekon.

DRUGI KRAJI, DRUGI OBČAJI (PREVOZI)

Naj vam sporočim svoja zapažanja iz Libije. Tu so razdalje sicer precej večje, toda javni potniški cestni promet je sestavljen iz dveh delov: iz javnega avtobusnega ter iz javnega taksi prometa. Poleg mestnih taksijev, sistem je podoben našemu, obstoje tudi medmestni. Ti so nekaj posebnega, saj take oblike prevoza pri nas ne poznamo.

Medmestni promet poteka točno po voznom redu odhodov in prihodov avtobusov. Avtobusna vozovnica za razdaljo okoli 240 km velja 15 starih tisočakov, avtobus ima dva redna postanka ter vmesne, kjer lahko potniki izstopijo, ne pa tudi vstopijo.

Taksi promet poteka neprestano. Medmestni taksiji imajo v vsakem mestu posebno postajališče in urad. Potniki se prijavljajo na uradu za določene smeri, tu jih vpišejo poimensko na liste, povedo številko taksija, ki vozi na določeni progi in ko se nabere dovolj potnikov, taksi odpelje.

Boris Ogrizek
Libija

Pol stoletja društva rejcev malih živali

Kranj - Društvo gojiteljev malih živali iz Kranja slavi marca pol stoletja dela. Ustanovili so ga ljubitelji malih živali Kranja in okolice. Nekateri ustanovitelji so še danes aktivni, tovariša Suchy in Mohor. Med vojno društvo ni delovalo, takoj po osvoboditvi pa se je vnovič lotilo gojitve kuncev, golobov, perutnine in drugih malih živali, ki človeku koristijo in mu pomagajo, da se po napornem delavniku sprosti. Člani, ki jih je 50 do 60, prirejajo vsako leto društveno razstavo in pokažejo svoje uspehe, včasih tudi neuspehe. Posebej zadnja leta je opaziti večjo aktivnost društva, kar dokazuje razstavi 1979. in 1980. leta. Te prireditve vselej privabijo veliko obiskovalcev, več kot 5000, predvsem mladine.

Letos je kranjsko društvo prireditelj že četrte republiške razstave

malih živali. To je priložnost, da društvo prikaže svoje delo Kranju in širši javnosti. Obenem si obetajo tudi razširitev članstva, saj postaja reja kuncev in perutnine vse pomembnejša. V času visokih cen in pomanjkanja mesa pride prav vsak kilogram mesa, pa tudi kožica, ki jo pokrovitelj kranjskega društva, tovarna »Sešir« iz Škofje Loke, odkupi in predela v klobuke. Reja malih živali je pomembna tudi s stališča splošne ljudske obrambe, pa tudi v primeru naravnih katastrof.

Ob petdesetletnici društvo pričakuje tudi večjo pomoč družbe, ne le materialno, tudi moralno. Podpora in pomoč društvu izkazujejo delovni organizaciji IBI iz Kranja in Sešir iz Škofje Loke ter Gorenjski sejem pa seveda občinska konferenca SZDL Kranj.

Petindvajsetič Po poteh partizanske Jelovice

Praznično in tekmovalno v partizanskih Dražgošah

Dražgoše – Letos je bila v legendarnih Dražgošah že jubilejna zimskošportna prireditev. Po stezah partizanske Jelovice, prireditev, ki so jo prvič organizirali pred 25. leti. Na letošnji prireditvi je po ocenah organizatorjev sodelovalo več kot 3000 udeležencev.

Že v zgodnjih jutranjih urah so z vseh strani krenili v Dražgoše pohodniki in se opoldne zbrali v Dražgošah. Športniki so se pomerili v številnih tekmovalnih, najpomembnejše tekmovalje pa je letos bilo tekmovalje za jugoslovanski smučarski pokal maršala Tita. Tekmovalci so startali od Bičkove skale na Kališnik in najbolje se je odrezal tekmovalec Ivo Čarman iz ekipe Vojne pošte Kranj. Smučarji so z vztrajnostjo in iznajdljivostjo ter s svojo vzdržljivostjo premagovali vse ovire in med 45 ekipami iz vse Slovenije in tudi iz drugih republik so bili najboljši Kranjčani pred Radovljico in Skofjo Loko. V drugi vrsti tekmovali, ki ga je organiziralo športno društvo Plamen iz Kroppe in v katerem je nastopilo 34 ekip, je bila najboljša ekipa Radovljice II pred Trebnjem in Vrhniko. Tekmovalje športnega društva Plamen iz Kroppe je nosilo naslov Po poti narodnega heroja Lajzeta Kurbeta, udeležili pa so se člani Zveze rezervnih vojaških starešin in ZSMS.

Nad Bičkovo skalo so tekmovali rekreativci, v svojih skupinah pa so bili najboljši Jelenc, Premože, Dežman in Pogačnik. Nastopilo je več kot sto tekmovalcev in več kot sto je tekmovalo tudi v sankanju.

Pred 8. trnovskim smučarskim maratonom

IDRIJA – Prizadevni člani organizacijskega komiteja Trnovskega maratona se skrbno pripravljajo na 8. Trnovski smučarski maraton, ki bo v nedeljo, 7. februarja 1982 v Črnem vrhu nad Idrijo.

Športno-politična manifestacija ljubiteljev smučarskega teka in številnih obiskovalcev prireditev je organizirana v počastitev 40-letnice množičnega odhoda prebivalstva občine Idrija v partizane, ustanovitve prvih osvobodilnih odborov in partizanskih enot na Idrijskem ter v počastitev 40-letnice I. zasedanja AVNOJ. Častni pokrovitelj Trnovskega maratona bo tudi letos Stane Potočar-Lazar, narodni heroj in nekdanji komandant IX. korpusa NOV in POJ.

Program 8. Trnovskega maratona je naslednji: maraton – smučarski tek na 42 km, mali maraton – smučarski tek na 22 km, smučarski tek SLO na 10 km za pripadnike JLA, TO in milice in pionirski smučarski tek na 8 km.

Organizator je za letošnjo prireditev pripravil nekatere spremembe na dosedanjih progah, tako da bodo ti popravki prispevali k boljšim razmeram za aktivne udeležence in celotne prireditev. Pomembna novost je tudi ta, da se bodo lahko udeleženci Trnovskega maratona glede na počutje med tekom odločili, ali bodo tekli maraton 42 km ali mali maraton, da po pretečenih 25 km gredo v cilj za mali maraton ali pa nadaljujejo tek.

Organizatorji pričakujejo, da bo na letošnjem Trnovskem maratonu sodelovalo več kot 4000 tekmovalcev iz Jugoslavije in zamejstva. Rok za prijavo na plačilo štartnine je 25. januar 1982. Vsak udeleženec Trnovskega maratona bo dobil bilten prireditve, štartno številko in spominsko značko. Tednik »NEDELJSKI« pa bo objavil seznam vseh udeležencev 8. Trnovskega maratona.

SILVO KOVAČ

Rezultati:
Najboljši v tekmovalju za jugoslovanski smučarski pokal maršala Tita: 1. Čarman (VP Kranj) 34:26,22, 2. Jelenc (Slov.) 36:35,25, 3. Lapajne (VP Kranj) 38:01,92.

11. odprto smučarsko prvenstvo enot teritorialne obrambe, JLA in UNZ: 1. TO

Vojak VP 1098 Kranj Ivo Čarman je zmagovalnik jugoslovanskega smučarskega teka maršala Tita v Dražgošah. Ivo Čarman je za več kot dve minuti prehitel drugouvrščenega domačina Maksa Jelenc. Trete mesto je tokrat pripadlo vojaku VP 1098 Kranj Lapajneju. – Foto: D. Humer

Kranj 44:29,2, 2. TO Radovljica 45,30, 3. TO Skofja Loka 46,10.

Prvenstvo JLA: 1. VP Kranj 50,45, 2. VP Delnice 1:01,43, 3. VP Ljubljana 1:06,58.

Ekipa iz drugih republik: 1. TO SR BiH 1:01,10, 2. TO SR Hrvatske 1:06,41, 3. TO SR Makedonije 1:14,01.

Rezultati tekov članov ZRVS in ZSMS: 1. Radovljica II 582 točk, 2. Trebnje 569, 3. Vrhnika 561.

Teki rekreativcev, moški do 30 let: 1. Jelenc (Dražgoše) 52,12, 2. Nastran (Rudno) 53,44, 3. Orošek (Podbrdo) 55,05; moški do 40 let: 1. Slavko Premože (Dol) 51,44, 2. Gorjanc (Kranj) 54,02, 3. Čufar (Zelezni) 55,20; moški do 50 let: 1. Dežman (Kokrica) 1:00,39, 2. Premrl (Ljubljana) 1:02,59, 3. Bahar (Ljubljana) 1:03,26; moški nad 50 let: 1. Pogačnik 1:17,32, 2. Košir 1:19,01, 3. Knific (vsi Jesenje) 1:20,05; ženske do 35 let: 1. Premože (Dol) 1:11,27, 2. Čepelnik 1 (Ljubljana) 1:27,17, 3. Čepelnik 2 (Ljubljana) 1:39,16; ženske nad 35 let: 1. Kralj (Zalec) 1:48,43.

Sankanje – pionirke: 1. Možgan (Zelezni) 3:16,64, 2. Tolar (Zelezni) 3:18,26, 3. Pohleven (Zelezni) 4:09,84; mladinke 1. Tolar 2:22,36, 2. M. Stalc 3:16,28, 3. atale (vse Zelezni) 3:19,55; članice: 1. Ahačič (Podlujbelj) 2:07,34, 2. Tolar (Iskra Zelezni) 2:30,16; starejši člani: 1. Meglič (Podlujbelj) 1:49,07, 2. Frelj (Iskra Zelezni) 2:03,24, 3. Kordež (Plamen Kropa) 2:06,11; člani: 1. Meglič (Lom) 1:49,66, 2. Klemenčič (Podlujbelj) 1:56,78, 3. Petermelj (Jesenice) 2:00,16; mladinci: 1. Medvežev 2:22,50, 2. Rihtaršič 2:23,51, 3. Sturm (vsi Zelezni) 2:26,94; pionirji: 1. Meglič (Podlujbelj) 2:11,52, 2. Velikanje (Idrija) 2:35,56, 3. Fajfar (Zelezni) 2:48,20.

Norvežani zmagovalci turneje treh dežel

Maribor – Tu se je v nedeljo končala tradicionalna Turneja treh dežel. Po pričakovanju so imeli največ uspeha Norvežani, ki so bili odlični predvsem na prvi tekmi v Trbižu. Nato so v Beljaku osvojili prvi dve mesti. V ospredje pa so se na domači skakalnici prebili domačini Grover in Kogler ter Wallner. Zanimivo je, da so bili v Trbižu odlični tudi Italijani, saj sta Rigoni in Tomasi zasedla mesti tako za štiriinorvežani. V Mariboru pa so prednost domače skakalnice izkoristili tudi naši skakalci, kjer sta bila zelo dobra Ulaga, z najdaljšim skokom dneva 77 m in Tepeš.

V ekipni konkurenci je med člani zanesljivo zmagovala Norveška, med posamezniki pa tudi učenec Ludvika Zajca Norvežan Bremseth.

V mladinski konkurenci je bil daleč najboljši Avstrijec Hirner. V ekipni konkurenci je prvo mesto pripadlo Avstriji. Med mladinci pa so se izkazali tudi nekateri gorenjski skakalci. Pri tem velja omeniti Peljhana in Dolarja z Jesenic in Kranjčana Gašpirc in J. Stirna.

J. Javornik

cibani je bil prvi Marjan Jagodic, mlajših pionirjih pa Marko Dobnikar. Oba sta učenca prizadevnega trenerja Janja Grilca.

Rezultati – starejši cicibani: Marjan Jagodic 182,5 (19, 19), 2. Damir Šemrl 180,0 (19, 19), 3. Primož Batina 174,0 (17,5, 17,5), 4. Boštjan Zupan 163,0 (16,5, 16,5), 5. Mirko Zumer 163,0 (17,5), 6. Ivo Rozman, in Marjan Kropa, Sašo Komovec, 9. Matjaž Stele, 10. Marko Kocelj; **mlajši pionirji:** 1. Marko Dobnikar 204,5 (21, 21), 2. Marko Reber 203,0 (21,5, 21), 3. Zoran Kešar 198,0 (20,5), 4. Igor Knific 197,5 (21, 20), 5. Gregor Rančigaj 195,0 (20, 20), 6. Tomaz Mubi, 7. Roman Lipar, 8. Matej Rančigaj, 9. Janez Globočnik, 10. Zoran Senk.

J. Javornik

Dobre uvrstitve Kranjčanov v Celovcu

Celovec – Na tradicionalnem mednarodnem tekmovalju v smučarskih skokih so imeli tudi letos največ uspeha Avstrijci. Na treh skakalnicah je nastopilo skoraj 100 skakalcev iz Avstrije in 100 goslarjev. Med člani je zmagal Bogdan Norčić, pa tudi ostali mladi kranjski skakalci, so dosegli nekaj zelo dobrih uvrstitev.

Rezultati – mlajši pionirji (25-m skakalca): 1. Gradl (Avstrija) 214,0 (20, 29), 8. Remic, 11. Dobnikar, 15. Z. Kralj, 16. Lipar, 17. Mubi, 18. Knific, 21. Gregor Rančigaj, 22. Globočnik, 25. Jagodic; **starejši pionirji (45-m skakalca):** 1. Hirtner 190,8 A (41, 42,5), ... 7. Dolenc, 9. Reber, 21. Knific; **mladinci (80-m skakalca):** 1. Wiegeler (Avstrija) 239,4 (78, 78), ... 7. Stirn, 15. Kešar, 17. Melin; **člani (120-m skakalca):** 1. Norčić 246,9 (78, 82), ... 4. Sink (Avstrija) 246,9 (78, 82).

J. Javornik

Tržiške športne novice

Kriterij prvega snega – V športnem društvu Lom pod Storžičem so na smučišču Javornik pripravili kriterij prvega snega v slalomu. Sodelovalo je več kot 50 članov društva, ki so se pomerili v šestih starostnih skupinah. Med cicibani je slavil Rozman, med pionirkami Megličeva, med pionirji Soklič, med člani

cam Megličeva, med starejšimi veterani Rozman, med veterani Meglič, med starejšimi člani Godnov in med člani Rozman. Godnov je dosegel tudi najboljši čas na javniški slalomski progi.

Trim liga v košarki – Januarja bo v Trbižu ponovno zažvela občinska trim liga v košarki. Organizacijski odbor vodi Rado Veselinovič, srečanja pa se bodo odvijala v telovadnici osnovne šole heroja Grajzerja.

Namizni tenis v Lomu – Na društvenem prvenstvu v namiznem tenisu je sodelovalo le enajst igralcev. Kljub temu so bili boji zanimivi in kvalitetni. Zmagovalci je bil Aleš Rozman pred Mihevcom in Primožičem.

Priznanja AMZS – Na redni letni konferenci so se zbrali člani avtomoto društva Tržič. Društvo združuje že 1275 članov, svojo dejavnost pa osredotoča predvsem na varnost ter preventivo v cestnem prometu, izobraževanje voznikov motornih vozil, organiziranje športnih prireditev ter razvijanje motokrosa v Trbižu. Lani je društvo brezhibno izpeljalo dirko za svetovni pokal v motokrosu v razredu 125 cm ter dirko za pokal Karavank. Za dolgoletno delo v društvu so na letni konferenci podelili tudi priznanja najzaslužnejšim članom. Zlato plaketo AMZS so prejeli: Miloš Babič, Franci Globočnik, Tone Jurjevič in Marjan Romih, srebrno Janko Justin in Jakob Šter, bronasto pa Nenad Antonič, Janez Plajbajc in Ivan Rendulič.

Pismena priznanja AMZS so prejeli Matjaž Belhar, Karel Gros, Ivanka Hvalica in Gabriel Smolej, častne zlate značke AMZS pa Jože Ahačič ml., Branko Ahačič, Lado Klančar, Janez Kodrič, Alojz Klofutar, Miro Pirih ter Ivan Rendulič.

-mv

Smučarska izkaznica v Kranju

Kranj – Smučarski klub Triglav se je odločil, da bo nudil možnost nabave smučarske izkaznice še do pričetka zimskih počitnic t.j. do 25. januarja 1982. Novo izkaznico nabavite oziroma podaljšate veljavnost vsak dan razen nedelje v Slačičarni Sink v Kranju.

Tečaj za nove sodnike

Kranj – Smučarski klub Triglav bo zadnji teden v januarju organiziral novi tečaj za smučarske sodnike in sicer za skoke, teke in klasično kombinacijo. Kandidati se lahko prijavijo vsako sredo od 18.–20. ure v Domu skakalcev na Gorenji savi, kjer bodo dobili podrobne informacije. Prijavijo pa se lahko tudi pri Vinku Janši (tel. 27-346 popoldan).

J. J.

Četrti bilten TKS Tržič

Tržič – Tik pred novim letom so ljubitelji športa v tržiški občini prejeli že četrto številko Biltena telesnokulturne skupnosti Tržič. Opremljen z bogatimi fotografskim gradivom Janeza Kleindiensta, obsega 32 strani člankov, zapisov, športnih vtisov in analiz. Četudi se zimskim športom še ne posveča, je Bilten kljub vsemu dovolj aktualen, saj zajema dogodke v tržiškem športu od lanskega septembra do sredine decembra. Osrednji članek zadeva aktualno problematiko tržiškega vrhunškega in tekmovalnega športa, kateremu letos utegne dodatnih 700 novih tisočakov vsaj malenkostno omiliti izredno pereče težave.

-mv

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri OŠ »JOSIP BROŽ-TITO«
Predoslej razpisuje prosta dela in naloge:

1 UČITELJA SLOVENSKE JEZIK – SRBOHRVAŠČINA
PU za določen čas od 15. februarja do 30. junija 1982 (nadomeščanje delavke med podničnim dopustom)

Številni ljubitelji narave so minulo nedeljo krenili po bojnih poteh partizanskih junakov proti Dražgošam. Vedrega razpoloženja na pohodu iz smeri ništa skalila niti sneg niti mraz. – Foto: S. Saje

Jagodic in Dolnikar zmagovalca

Besnica – Na 20-m skakalnici je bilo letošnje klubsko prvenstvo Triglava v smučarskih skokih za starejše cicibane in mlajše pionirje. Nastopilo je okoli 40 mladih skakalcev. Med starejšimi

Škofja Loka TOZD Potniški promet Kranj objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge:

1. SPREVEDNIKA – 3 delavce
2. VOZNIKA AVTOBUSA – 5 delavcev
3. PRODAJALCA VOZOVNIC V PREDPRODAJI NA AP ŠKOFJA LOKA

Zahtevani pogoji:

1. osemetka in 1 leto delovnih izkušenj. Odslužen vojaški rok. Poskusno delo 3 mesece.
2. poklicna šola za voznike motornih vozil in izpit D kategorije, 2 leti delovnih izkušenj kot poklicni voznik motornih vozil. Poskusno delo 3 mesece.
3. srednja ekonomska ali administrativna šola in 3 leta delovnih izkušenj. Kandidati bodo opravljali preizkušnja znanja.

Za vsa navedena dela se sklence delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovska služba Kranj, Koroška c. 5. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 60 dni po izteku prijavnega roka.

Občni zbor ŠD Kranj

Ob koncu leta so imeli šahisti ŠD Kranj svoj redni občni zbor, na katerem so pregledali dosežene rezultate in se domenili za delo v prihodnje. Predsednik društva Vladimir Kavčič je pozitivno ocenil rezultate preteklega obdobja, v katerem je društvo priredilo več tekmovalnih na visokem nivoju in si pridobilo mesto med aktivnejšimi društvi v republikih. Člani so ob koncu zboru izvolili tudi novo vodstvo, ki je sprejelo zelo obsežne naloge. Med najpomembnejše lahko štejemo tako združitev vseh šahistov iz Kranja, ki nastopajo po številnih klubih, in uvrstitve v višji rang tekmovalja, kot tudi organizacijo republiške lige, gorenjskega članskega prvenstva ter najpomembnejšega rekreativnega tekmovalja v republikih – hitropotezno prvenstvo slovenskih mest in krajev.

Hitropotezno prvenstvo Kranja

Z novoletnim turnirjem se je končalo prvenstvo Kranja za l. 1981. Zmagal je Deželak Brane pred Mazjem in Bumarjem, sledijo pa Simončič, Lazar, Ule itd.

Končni zmagovalci je postal Mazi Leon s 83,5 točke in prejel pokal zmagovalca v trajno last, pred Bumarjem 81 točk, Jokovičem in Lazarjem 51 točk itd. Vsi igralci so prejeli priznanja in praktične nagrade ter se domenili o obliki tekmovalja v letošnjem letu. Tako bo prvi letošnji turnir danes, 12.1.1982 ob 17. uri Vabljeni!

Društvo, ki ga bo odslej vodil predsedstvo, bo tudi organizator šahovskega turnirja v sklopu festivala polnoletnih mest iz vse Jugoslavije, ki bo tudi v Kranju, v načrtu pa je tudi širše sodelovanje z del. organizacijami, šolami JLA in drugimi. Upamo lahko, da bo društvo te naloge v celoti in uspešno izpolnilo.

Dušan Jokovič

NOVOLETNI ŠAHOVSKI TURNIR

Lesc – Šahovsko društvo Murka Lesc je priredilo v restavraciji Turist Lescah novoletni šahovski turnir. Igralo so devet kol po švicarskem sistemu, igralni čas pa je bil 20 minut za igralca. Zmagal je Vojo Mencinger z 8,5 točke pred Petrom Petkom 8 in Dragom Lazarjem 6,5. Sledijo Boris Ciglič, Slavko Mali, Ed. Roblek in Janko Kokošar 6, Franca P. tek 5,5. Žagar, Deželak, Kaše, Štrajn, Radevič in Jazbec 5 itd. Igralo je 31 šahistov.

Šah v JLA

Škofja Loka – Ob novoletnih praznikih in občinskem prazniku Škofje Loka šahovska sekcija v škofojloški vojašnici Jože Gregorič-Gorenec priredila konec decembra lani šahovski turnir. Na turnirju je sodelovalo 7 moštev; po eno iz delovnih organizacij Jelovice, Alpetour in Ruti urana ter po dve iz vojašnice in Loka tovarne hladilnikov. Igra je bila zelo izenačena in tudi zmaga. Največje število točk so zbrali šahisti iz rudnika urana in tako zasluženo osvojili prvo mesto.

M. Filipovič

BEGUNJE – ZAHVALA ELANA NAŠIM NAJBOLJŠIM SMUČARJEM – V prisrčnem snidenju v tovarni Elan je direktor Dolge Vojske našim najboljšim smučarjem dejal, da so veseli vsakega trenutka, ki ga reprezentantje najdejo za obiske te delovne organizacije. Sprejem je bil res prisrčen in slovesen. Po ogledu proizvodnih prostorov so bili naši reprezentantje deležni vse pozornosti. V gostilni Kunstel so bile prijetne urice. Vse alpince in goste so zabavali Andrej Sifer, Rifle in Tof. Za uspehe v pretekli sezoni so naši reprezentantje od kolektiva Elan dobili umetniške slike. (Tekst in foto: – dh)

Razgovor s predsednikom kranjskega SPV Jankom Košnikom

Uspešna prometna vzgoja šolarjev

Prometna varnost otrok se sicer izboljšuje, vendar pa si bo kranjski svet za preventivo in varnost v cestnem prometu tudi letos prizadeval, da bi bilo prometne vzgoje deležno kar največ mladih – Tudi letos več predavanj o novostih prometne zakonodaje – Vozniki brezbrizni do tehničnih hib na vozilih

Čeprav prometna varnost na naših cestah nikakor ni takšna, da bi se z njo lahko hvalili, kranjski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu vendar meni, da je vse delo opravljeno v minulemu letu, vendarle dalo določene rezultate. Takšnega mnenja je vsaj predsednik kranjskega sveta Janko Košnik, ki meni, da si je svet lani največ prizadeval za prometno vzgojo odraslih, še posebej pa otrok.

»Glede na to, da je bilo v občini lani registriranih več kot 17.000 vozil in da ima vozniške dovoljenje več kot 24.000 prebivalcev, kar je nekaj manj kot vsak tretji, in glede na to, da gre skozi Kranj tudi veliko tranzitnega prometa, je seveda razumljivo, zakaj si tako svet kot tudi drugi dejavniki prizadevajo za izboljšanje prometne varnosti. Že nekaj let si svet prizadeva, da bi kar največ šolskih otrok spoznalo prometne predpise in se s pridobljenim znanjem lahko varneje vključevalo na prometnih cestah. To so predvsem kolesarski izpiti: že nekaj let domala po 1000 šolarjev prejme kolesarsko izkaznico, kar pomeni, da so opravili teoretično in praktično preizkušnjo vožnje s kolesom. Na ta način naj bi bila pot v šolo varnejša, pa tudi počitnice. Lani so mentorji na osnovnih šolah pripravili na izpite 835 učencev, nekaj manj, 578 pa zunanji sodelavci iz AMD in Združenje šoferjev in avtomehaničkov.»

Vendar pa vse šole niso primerno opremljene za prometno vzgojo, v Kranju ni niti prometnega poligona, o katerem se že dolgo govori.

»Res da ni na vseh šolah primerne prostora, kjer bi se kolesarji lahko ne le praktično pripravljali za kolesarske izpite, pač pa tudi za šolska prometna tekmovanja. Prav zato je svet v letošnjem letu namenil 300.000 novih din šolam, ki se nimajo urejenih prometnih poligonov. Pri urejanju primerne prostora bomo naprosili za strokovno pomoč komite za urbanizem. Poligon na Primskovem je sicer v načrtu, tudi gradbena dokumentacija je že pripravljena, toda denarja za gradnjo še ni dovolj. Zato se nam zdi pomembnejše, da se šolarji lahko pripravljajo že zdaj na promet pod strokovnim vodstvom. Pri izpitih seveda morajo mladi kolesarji pokazati znanje na cesti in to je določeno tveganje. Zato se dogovarjamo z zavarovalnico Triglav, ki že vseskozi namenja veliko sredstev za preventivo v prometu, da bi šolarje ob opravljanju kolesarskih izpitov na cesti zavarovala. Starejši šolarji se seveda zanimajo tudi že za izpite za kolo z motorjem. Že v januarju bo tak tečaj, saj se je prijavilo 96 šolarjev, ki lahko s 14 letom že sedejo na hitrejšo vozilo.»

Ali smo potemtakem lahko zadovoljni s prometno varnostjo šolske mladine v kranjski občini?

»Glede na to, da je vsak dan na poti v šolo in iz nje okoli 8500 otrok do 15. leta in to večinoma po najbolj prometnih cestah, si ob razmeroma nizkem številu nesreč, v katerih so udeleženi otroci, vendar le upam trditi, da je vsa prometna vzgoja od vrta in šole uspešna. Vendar bi morali starši dajati otroku v prometu več dobrih zgledov. Morda bi tudi želeli, da bi miličniki pogosteje kontrolirali kolesarje tako glede izpitov kot opreme koles. Le na srednjih šolah s prometno vzgojo še ne moremo biti zadovoljni, čeprav kaže na bolje.»

Na kakšen način si svet za preventivo in vzgojo prizadeva vplivati na druge udeležence v prometu?

»Vsako leto pripravimo predavanje o novitetah v prometni zakonodaji. Tako bo tudi letos, potem ko bo sprejet republiški zakon o varnosti v cestnem prometu. Razen centralnega predavanja bodo predavanja tudi po krajevnih skupnostih. Več kot prej bo letos tudi predavanje za voznike traktorjev predvsem v sodelovanju s kmetijskimi zadrugami; prav tako bodo stekla predavanja za voznike tudi v organizacijah združenega dela.»

K večji prometni varnosti vsekakor prispeva tudi tehnična brezhibnost vozil, ta pa, kot vemo, ni ravno najboljša.

»Res, podatki o pomanjkljivostih pri tehničnih pregledih vozil niso ravno razveseljivi in to velja tako za vozila v zasebni lasti kot tudi za tovornjake in avtobuse v družbeni lasti. Vozniki vse premalo skrbijo za svoje jeklene konjičke; na brezplačne tehnične preglede, ki jih že vrsto let organiziramo, pridejo le najbolj vestni vozniki, praviloma z brezhibnimi vozili. Kljub temu, da na te brezplačne preglede prihaja le malo voznikov, pa jih bomo letos spet organizirali. Na slabšo tehnično opremo vozil pa verjetno vpliva tudi pomanjkanje rezervnih delov na trgu.»

Pri prometni ureditvi v mestu Kranj ima svet tudi nekaj besede: katere so sedanje večje pomanjkljivosti?

»Lani smo sicer dobili nov most čez Savo, vendar pa je vrsta promet-

nih zagat še naprej ostala. Kranj nasploh bolega za pomanjkanje parkirnega prostora, avtobusna postajališča niso taka, kot bi morala biti, tudi talna signalizacija ne. Še vedno poteka promet skozi mesto, čeprav je v Prešernovi ulici prostora komaj za enosmeren promet. Sicer pa svet lahko le daje pobude, priporočila za urejanje prometa, medtem ko odločitve niso vedno v njegovi pristojnosti.»

Katere so najpomembnejše naloge iz letošnjega programa dela?

»Na prvem mestu je vsekakor vzgoja v prometu, tako kot lani pa se bo svet tudi letos vključil v akcijo NNPP predvsem glede prometne varnosti. Organizacije združenega dela bo svet opozarjal na brezhibnost vozil in podobno. Program komisij v svetu je obširen, težko bi bilo vse naštet. Tako kot že doslej bo svet sodeloval pri razreševanju prometne problematike tudi z organi za notranje zadeve, zavarovalnico, z društvi, kot so AMD, šole, komisije za prometno varnost v KS in drugi. Vsi bi si pač morali na svojem po-prizadevati za večjo prometno varnost na naših cestah, saj je prometni davek, ki ga plačujemo z življenji, še vedno zelo velik. To pomeni, da vendarle še nismo za varnost naredili dovolj.» I. M.

Umrl pri reševanju

Vogel – V soboto, 9. januarja, se je v Zagarjevem grabnu na Voglu pri opravljanju službene dolžnosti smrtno ponesrečil miličnik Franc Zupan, star 29 let, iz Stare Fužine.

Zupan se je bil namreč skupaj z reševalci odpravil reševati ponesrečenega smučarja Primoža Vuka iz Ljubljane, ki je s tovariši Andrejem in Marjanom Barbo-ričem ter Miranom Capudrom smučal mimo znakov, ki prepo-vedujejo smučanje v Zagarjevem grabnu. Na vrhu grabna je bil namreč Vuku spodrsnilo, zdrsil je navzdol po plazu, zadel v drevo in obležal pod previsom. Ko sta se skušala reševalec Janko Rabič, star 33 let, doma iz Stare Fužine, in miličnik Zupan spustiti do ponesrečenca, jima je na istem mestu spodrsnilo. Rabič je bil v nesreči težko ranjen in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. Zupan pa je umrl na mestu nesreče. Reševalna akcija je trajala do jutra.

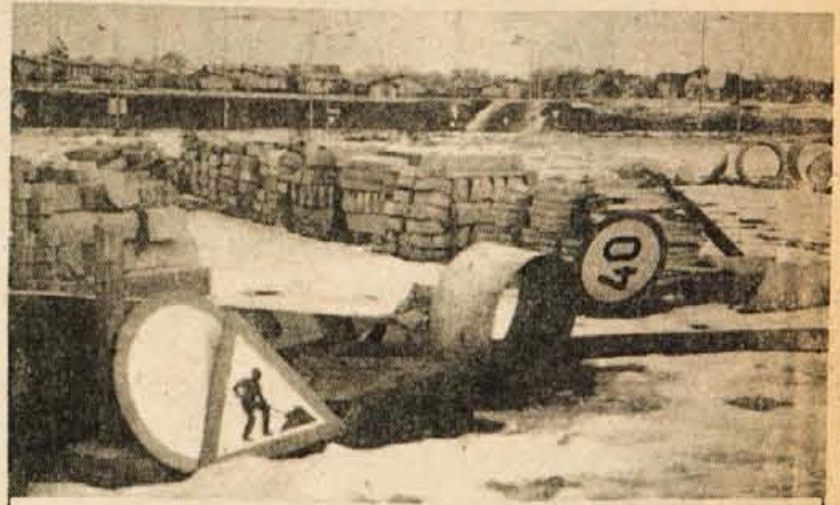
Delovni nezgodi

Kokra – Pri podiranju drevja se je v soboto, 9. januarja, v Zajčevem nad Kokro ponesrečil 27-letni Mato Stojčević, delavec Gozdnega gospodarstva. Medtem ko sta delavca, s katerim je delal, podirala smreke, je Stojčević v neposredni bližini tesal. Debel konec podirajočega se drevesa je padel nanj in ga pokopal pod sabo. Hudo ranjen je bil prepeljan v Klinični center v Ljubljano.

Jesenice – V jeseniški Železarni v TOZD Profilarna se je v četrtek, 7. januarja, pripetila delovna nezgoda, ki ji je bila kriva delavčeva ne- previdnost. Delavec Slobodan Kne-žević, star 25 let, je delal pri stikalnem stroju za preoblikovanje pločevine. V stroj je vlagal pločevino, z nogo je stroj sprožil, potem pa iz njega pobral pločevino. Ker je bil pri delu nepazljiv, mu je stroj zgrabil roko in jo stisnil. D. Z.

Brunarica pogorela do tal

Bohinjska Bistrica – Franc Lapajne, doma iz Kamenj pri Bohinjski Bistrici, ki je v nedeljo, 10. januarja zjutraj šel mimo gostišča Danica v Bohinjski Bistrici, je pri brunarici odkril požar. Takoj je poklical gasilce, ki so ogenj omejili. Lesena brunarica, last Podjetja za turizem, transport in gostinstvo Jesenice, je v celoti pogorela. Po nestrokovni oceni je požar povzročil za 1.500.000 dinarjev škodo. Požar je nastal bržkone zaradi visoke temperature termoakumulacijske peči, ki je stala le 2 centimetra od lesene stenke obloge. Domneva- vajo, da se je le-ta vnela, od tod pa se je požar hitro razširil.

Zimsko »tihozitje« – Nedavna odjuga je spet odkrila kup pozabljenih stvari, med njimi tudi prometnih znakov, ki so jih izvajalci del v križiščih ob novem kranjskem mostu ali pozabili ali pa odvrgli. No, nekateri prometni znaki so vendarle še toliko ohranjeni, da bi jih z majhnimi popravili lahko še uporabljali, drugi pa morda res sodijo na pokopališče odpadkov. Bo kdo rekel, da se ne spleča popravljati odlomljenih držal na znakih? Morda – sicer pa je treba za nov prometni znak odšteti okoli 1200 din. – Foto: L. M.

S SODIŠČA

Ukradel radiokasetofon

Ker si ni mogel od znanca sposoditi denarja, mu je ukradel radiokasetofon in ga takoj prodal – Obsojen na pet mesecev zapora, kar mu je sodišče vstelo v kazni, ki jo že prestaja

Sredi decembra lani se je pred senatom temeljnega sodišča v Kranju zagovarjal zaradi tatvine Hašim Džebić iz Velike Kladuše, star 21 let. Oktobra 1979 je bil Džebić v Trzinu, vendar ni bil zaposlen, zato tudi denarja ni imel. Oglasil se je pri znanecu, da bi si pri njem izposodil denar, vendar le-tega ni bilo doma, stanovanje pa je bilo odklenjeno. Džebić je vstopil, in namesto da bi znanca počakal, je iz stanovanja odnesel radiokasetofon znanke gelka in pet kaset vse skupaj v vrednosti 794,85 din.

Džebić seveda ni poslušal muzike, pač pa je radiokasetofon in kasete še istega dne prodal za 4000 din. Še istega dne pa sta se oškodovani znanec in kupec radiokasetofona slučajno srečala; prvi je potožil, kaj

mu je bilo ukradeno, drugi pa je presenečeno ugotovil, da je prav to kupil. Zadevo je dobila v roke milica in radiokasetofon se je spet znašel pri lastniku.

Sodišče je Džebića obsodilo za to tatvino na pet mesecev zapora. Upoštevalo je, da je imel težko mladost, saj je moral že po končani osemletki sam skrbeti zase, da je dejanje storil še kot mlajši polnoletnik. Kot oteževalno okoliščino pa je upoštevalo, da je okradel znanca, ki mu je nekajkrat nudil zavetje. Ker je bil Džebić junija 1981 obsojen v Bihacu na dve leti in pol zapora zaradi ropa in kazni prav sedaj tudi prestaja, je sodišče izreklo enotno kazni dveh let in desetih mesecev zapora. Povrniti mora tudi 4000 din kupcu ukradenega radiokasetofona.

Odloka sta zakonita

Ustavno sodišče SRS je ugotovilo, da sta odloka, s katerim se namenjata zemljišča v Gorenji vasi za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo, povsem zakonita in je zato zavrnilo pobudo skupine krajanov Gorenje vasi za postopek ocene ustavnosti in zakonitosti obeh odlokov

Ustavno sodišče SR Slovenije je na seji konec decembra lani zavrnilo pobudo skupine krajanov iz Gorenje vasi, da bi sprožili postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti odlokov Skupščine občine Škofja Loka. Skupina krajanov je predložila ustavnemu sodišču presojo odloka o določitvi zemljišč, namenjenih za kompleksno stanovanjsko gradnjo za območje zazidalnega načrta stanovanjske cone v Gorenji vasi – I. faza.

Krajanje Gorenje vasi so namreč naslovili ustavnemu sodišču pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti obeh odlokov. Ker se ukvarjajo z živinorejo, jim travniki, na katerih je možna trikratna košnja, mnogo pomenijo, razen tega pa menijo, da pri sprejemanju odlokov niso bile upoštewane določbe zakona o kmetijskih zemljiščih.

Ustavno sodišče SR Slovenije je ugotovilo, da je bil odlok o zazidalnem načrtu v Gorenji vasi I. faza, ki ga skupina krajanov izpodbija, sprejet po določbah zakona o urbanističnem planiranju. Osnutek zazidalnega načrta je izdelala pooblašena organizacija, Urbanistični zavod, Projektivni atelje Ljubljana, osnutek je obravnaval izvršni svet in ga s sklepom, objavljenim v Uradnem vestniku Gorenjske, javno razgrnil od 27. julija do 31. avgusta 1979. Po javni razgrnitvi je izvršni svet tudi obravnaval pripombe in predloge ter nato zazidalni načrt predložil občinski skupščini v sprejem.

Zakon o kmetijskih zemljiščih določa, da do sprejetja prostorskega dela družbenega plana občine, s katerim se namenjata zemljišča za potrebe kmetijstva in gozdarstva, ni dopustna sprememba namembnosti kmetijskega zemljišča, razen izjem, naštetih v 141. členu tega zakona, za katere pa mora dati posebno soglasje kmetijska zemljiška skupnost. Soglasje k zazidalnemu načrtu je dala tudi komisija za sodelovanje pri pripravi in za spremljanje izvajanja prostorskega načrta kmetijske zemljiške skupnosti Škofja Loka. V družbenem planu občine Škofja Loka za obdobje 1981–85, sprejetem aprila lani, je obravnava zemljišče namenjeno za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo in ne za kmetijske namene.

Tudi drugi odlok – namreč odlok o določitvi zemljišč, namenjenih za kompleksno stanovanjsko gradnjo za območje zazidalnega načrta stanovanjske cone v Gorenji vasi – I. faza, kar izpodbija skupina občanov, je po oceni Ustavnega sodišča zakonit. Sprejet je bil po določbah zakona o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih za kompleksno graditev. 3. člen tega zakona namreč pravi, da na zemljiščih v mestih in naseljih mestnega značaja ter na drugih območjih, namenjenih za stanovanjsko in drugačno kompleksno graditev, preneha lastninska pravica na podlagi odloka skupščine občine. Za potrebe stanovanjske in drugačne kompleksne graditve lahko določi skupščina občine zemljišča v mestu ali naselju mestnega značaja oziroma na drugem območju, za katerega je bil sprejet zazidalni načrt, ki določa družbeno usmerjeno in organizirano stanovanjsko ali drugačno kompleksno graditev.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da so bili izpolnjeni vsi z zakonom predpisani pogoji za sprejem tega odloka, saj je za gradnjo v Gorenji vasi skupščina občine sprejela zazidalni načrt, odlok o določitvi naselij, ki se v škofjeloški občini štejejo za mesto ali naselje ali naselje mestnega značaja ter družbeni plan občine za obdobje 1981–85, ki opredeljuje zemljišče v Gorenji vasi kot zazidljivo območje; v poglavju Stanovanjsko gospodarstvo je za to območje predvidena družbeno usmerjena stanovanjska gradnja.

Promet po zaprti cesti – Čeprav bi moral biti odsek ceste od Planice do regionalne ceste Kranj–Mengeš na Primskovem pri Kranju odprt že 1. oktobra lani, torej dva meseca po otvoritvi novega mostu čez Savo, je zdaj sredi januarja še vedno zaprt. Asfaltna prevleka je sicer narejena, vendar pa ni prometne signalizacije pa tudi nekaj gradbenih del bo, kot kaže, moralo počakati na toplejše vreme. Izvajalca del na tem odseku SGP Gradbinec, enota Jesenice, je kot kaže pregnal mraz, kar pa prav gotovo ni opravičljiv razlog za tolikšno zamudo. Tako menijo tudi delegati kranjske občinske skupščine, ki so glede odgovornosti za takšno zamudo postavili tudi delegatsko vprašanje. Nekateri vozniki so si s premikanjem lesene pregrade na zaprtem odseku močno skrajšali pot in ne ovira jih niti to, da je za marsikdo plačal mandatno kazni za vožnjo po tem uradno še zaprtem odseku ceste. – Foto: L. M.

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE o. o.
TOZD Zdravstveni dom Kranj

komisija za delovna razmerja objavlja
prosta dela in naloge

1. medicinskega tehnika — spremljevalca
2. vodovodnega inštalaterja

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednji pogoji:
pod 1.: dokončana srednja šola medicinske smeri in opravljen strokovni izpit.
pod 2.: dokončana poklicna šola za vodovodnega inštalaterja.
Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Poskusno delo traja dva meseca.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Osnovno zdravstvo Gorenjske, o. o., Kranj, Gosposvetska cesta 10 — kadrovska služba.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

Obrtno podjetje
DOM OPREMA
ŽELEZNIKI

Po sklepu delovne skupnosti z dne 15. 12. 1981 in določbah statuta, razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge

individualnega poslovodnega organa

Kandidat mora izpolnjevati poleg z zakonom predpisanih pogojev še:
da ima srednjo strokovno izobrazbo lesne ali ekonomske smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delovnih mestih ali VK delavec v lesni stroki in pet let prakse na vodilnem delovnem mestu.
da je moralno-politično neoporečen.
Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in življenjepisom naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: DO Dom oprema Železniki, Na Plavžu 77 — za razpisno komisijo.

Delovna organizacija
AVTOKOVINAR
Škofja Loka, Kidričeva 51

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. dveh KV avtomehanicov v servisu osebnih vozil
2. NK delavca za delo v avtoservisu
3. KV strugarja

Pogoji:
pod 1.: končana poklicna šola za avtomehanike in 3 leta delovnih izkušenj.
pod 2.: končana osemletka.
pod 3.: KV strugar, 1 leto delovnih izkušenj.

Za razpisana dela in naloge je poseben pogoj poskusno delo, ki traja dva meseca ter odslužen vojaški rok.

Osební dohodek po Pravilniku o oblikovanju in delitvi sredstev za osebne dohodke.

Pismene ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Delovna organizacija Avtokovinar Škofja Loka, Kidričeva 51.

Tovarna športnega orodja

Begunje na Gorenjskem

Na osnovi 10. člena Pravilnika o delovnih razmerjih in sklepov komisije za delovna razmerja TOZD Inštitut in komisije za delovna razmerja DS Skupne službe

objavljamo prosta dela in naloge

TOZD Inštitut

1. konstrukterja III — za določen čas
2. vratarja

Pogoji:
pod 1.: srednja tehnična šola strojne smeri, 1 leto prakse, lahko tudi pripravnik, obvladanje tehničnega risanja, samoizobraževanje s področja konstruiranja in poskusno delo 2 meseca, delovno razmerje se sklepa za določen čas;
pod 2.: dokončana šolska obveznost, odslužen vojaški rok, pasivno znanje nemškega jezika, poskusno delo 2 meseca.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba ELAN tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem, 15 dni po objavi.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku objave.

TOZD Elektrarna
Medvode
Medvode, Gorenjska c.
objavlja prosta dela in naloge

obratnega
ključavničarja II

Pogoji: KV ključavničar, 3 leta prakse.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh od dneva objave oglasa na naslov TOZD Elektrarna, 61215 Medvode, Gorenjska 46.

KMETIJSKO ŽIVILSKI
KOMBINAT GORENJSKI
KRANJ, JLA 2
TOZD Agromehanika
Kranj

oglašja na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela ozirno naloge

MONTAŽA
TRAKTORSKIH
PRIKLJUČKOV
(več delavcev brez poklica)
za določen čas 3 mesece

Kandidati naj pošljejo prošnjo za sprejeto v Splošno kadrovskega sektorja KŽK Gorenjske, JLA 2, Kranj, v 15 dneh po objavi.

Po zdravje v Istarske toplice

Topli izviri Istarskih toplic, bogati z žveplom in radioaktivnostjo, uspešno zdravijo revmatična obolenja, kronične bolezni ženskih organov, bolezni dihal in kože, blagodejno pa delujejo tudi na bolnike po operativnih posegih — Terapija se odvija pod budnim nadzorstvom zdravnikov, fizioterapevtov, medicinskih sester in »kopalcev« — Najučinkovitejša je trikratna 21-dnevna

V zeleni dolini reke Mirne, med osem kilometrov oddaljenima srednjeveškima mestecema Buzetom in Motovunom, le 35 kilometrov stran od Poreča, vre pod kirkopsko previsno steno na dan topla zdravilna voda.

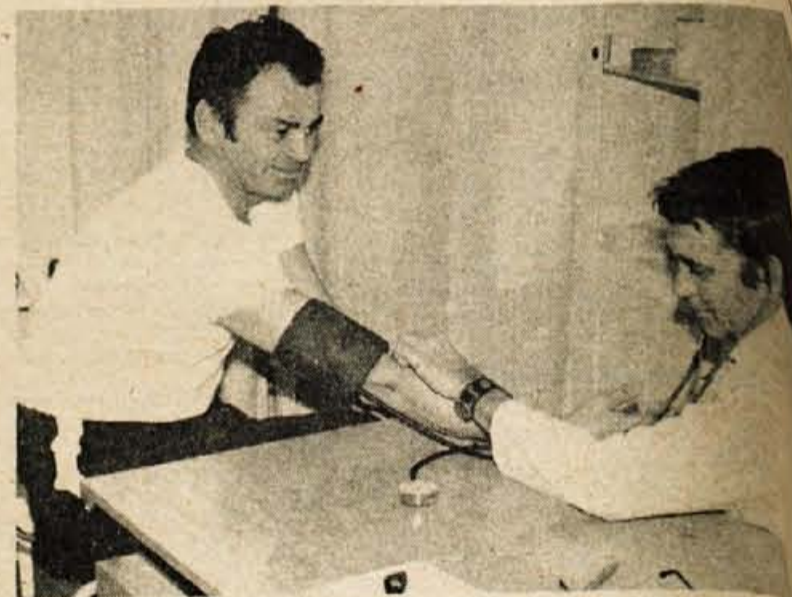
Izvir so odkrili stari Rimljani, prvi ohranjeni pisani dokumenti pa pričajo o njem pred štirimi stoletji.

Ze davni predniki so namreč spoznali zdravilno moč kopeli, ki je izredno bogata z žveplom in radioaktivnostjo, topla od 33 do 36 stopinj Celzija. Sodobniki so njihovo prepričanje potrdili. Strokovni preizkusi in analize so pokazale, da voda zelo uspešno zdravi revmatična obolenja, kronične bolezni ženskih organov, bolezni dihal in kože, zelo blagodej-

no pa deluje na bolnike in njihovo hitrejšo okrevanje tudi po različnih operativnih posegih.

Zdravilišče Istarske toplice, ki so postavljene ob reko Mirno, v katere dolini se razprostira slikoviti Motovunski gozd z znanimi izletniškimi točkami, kot so, na primer, Motovun, Buzet in Grožnjan, privablja zdrava željne ljudi od blizu in daleč. Približno desetina jih prihaja iz tujine: iz Švice, Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije...

Prostora je vedno premalo. Hotel B-kategorije Mirna, ki so ga delavci hotelskega turističnega podjetja Riviera iz Poreča lansko poletje temeljito prenovili in razširili, je odprt vse leto. Tudi v depandansi Stefan vlada običajna živahnost. Kljub moteči gradnji je bilo lani v Istarskih toplicah 96.000 prenočitev, zmogljivosti pa so bile do kraja na-

Uspešnost terapije preverja zdravnik

polnjene celih 340 dni. Zaradi gradnje se je znatno razpotegnila tudi čakalna doba, ki se bo predvidoma februarja ustalila na mesec, mesec in pol.

Tako veliko zanimanje za obisk Istarskih toplic izvira po eni strani iz izrednih zdravilnih danosti vode, po drugi strani pa so cene, ki so najprivlačnejše od novembra do konca marca, za tovrstno ponudbo v tem delu domovine najnižje. In ponudba res ni skromna.

Udobne sobe, okusno hrano, mir, prijetne sprehode v okoliško naravo dopolnjuje skrbno načrtovana zdraviliška terapija. Gosta zaposluje od sedem do štirinajst ur dnevno, za vsakega posebej pa jo že po prvem temeljitem pregledu odredi zdravnik. Napravi natančen raspored za petnajst ali dvajset dni, kolikor običajno traja zdravljenje v Istarskih toplicah. Vsebuje pa kopanje v kadi in bazenu, obisk v sauni, blatne obloge, elektroterapijo, masaže, razgibavanja, inhalacije ter razne vrste zdravniških pregledov. Gost med zdravljenjem še enkrat ali dvakrat obišče zdravnika, če gre za težjo bolezen, pa zdravnik, podobno kot v bolnišnici, pogosteje prihaja k njemu.

Celoten terapevtski program teka pod budnim nadzorom zdravnikov, fizioterapevtov, medicinskih sester in izkušenih »kopalcev«. Strokovnjaki so dognali, zdravljenje najbolj učinkovito traja 21 dni, in to tri leta po gostov, ki tako priporočajo, študije, ni malo. Blizu 30 odstotkov jih prihaja samih od sebe, napolnijo njihove zdravstvene in socialne službe.

Glede na to, da so s te zaposleni skoraj ves dan, posebej organizatorja rekreacije v Istarskih toplicah nimajo. Možnosti za ven odmor pa je kljub temu Hotel ima štiristezno kegljsko igrišče, golf, namizni tenis, balinistično, s posebej opremljenimi kolesi in ribičskimi bora za lov v bližnjem ribniku, stitev pa ponujajo tudi občinski bavi in plesni večeri. Prav tako je tu in v restavraciji, skupnih dnevnih prostorih ali salonu, bogato ponudbo pa nujeta še samopostrežna ter in frizerski salon.

Informacije dajejo:
• RO Riviera, 51440 Poreč, dimira Nazora 9, tel. 053/32-130
• OOUR Istarske toplice, Livade, tel. 053/75-626
• predstavništvo Riviera, 61000 Ljubljana, Miklošičeva Kompaš, tel. 061/320-767

Hotel Mirna v Istarskih toplicah ponuja kvalitetne gostinske storitve in terapevtski program

Za stanovanje je potrebno varčevati

Ja... z ženo sva se odločila. Enostavno začela sva in vztrajala do konca. Kar se dela tiče — precej sva sama delala, nekaj so nama pomagali tudi znanci pa prijatelji. Pri denarju je bilo malo težje. Namensko sva varčevala že precej časa pred gradnjo. Poleg kreditov od delovne organizacije sva dobila še dolgoročne kredite od banke.

Pri reševanju stanovanjskega problema vam banka pomaga s posojilom, ki si ga lahko pridobite:

če namensko varčujete z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom,

z vezavo dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz,

s predhodnim varčevanjem in vezavo privarčevanih sredstev.

Višina posojila je odvisna od oblike varčevanja in varčevalne dobe.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v naši enoti temeljne banke združene v Ljubljansko banko-združeno banko.

Ljubljanska banka

Jugoslavanski
aerotransport

TOZD ZEMELJSKA
OPERATIVA
POTNIŠKA IN BLAGOVNA
OPERATIVA
LETALIŠČE LJUBLJANA
BRNIK

objavlja prosta dela in
naloge

treh delavcev

v potniški operativi za ne-
določen čas

Pogoji: dokončana srednja
šola z dveletno delov-
no prakso ali dokon-
čana višja šola brez
delovnih izkušenj,
aktivno znanje slo-
venskega in angle-
škega jezika,
odslužen vojaški rok,
uspešno opravljen
test delovne sposob-
nosti in angleškega
jezika

**Rok za dostavo ponudb je
8 dni po objavi. Informacije
dobite po tel. 064 21-112.**

Tekstilna tovarna
ZVEZDA p. o.
Kranj, Savska 46

Odbor za delovna razmerja
in varstvo pri delu objavlja
prosta dela oziroma naloge:

**VZDRŽEVANJE
STROJEV**

Pogoji:
strojni ključavničar,
odslužen vojaški rok,
zaželjene so delovne izkušnje
na področju vzdrževanja tek-
stilnih strojev in naprav.

**Kandidati, ki izpolnjujejo
pogoje, naj oddajo pisne
prijava z dokazili o izobraz-
bi in kratkim opisom dose-
danjih del oziroma nalog na
DO TT Zvezda, Kranj, Sav-
ska cesta 46, v 15 dneh po
objavi.**

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA Kranj, Trg revolucije 1

Koordinacijska komisija za sprejem otrok v VVO občine Kranj

razpisuje za september 1982

**prosta mesta v jasliških oddelkih in varstvenih družinah od 6. do 24. meseca starosti in
prosta mesta v predšolskih oddelkih od 2. do 7. leta starosti.**

V vzgojnovarstvene enote se sprejemajo otroci iz občine Kranj, v izjemnih primerih pa tudi otroci iz drugih občin, če je vsaj eden od staršev zaposlen v občini Kranj.

Prošnja za sprejem otroka se dobi:

— za enote VVZ Kranj (z oddelkoma za razvojno motene otroke), VVE OŠ Simon Jenko Kranj, nova šola in podružnična šola na Primskovem ter VVE podružnične šole France Prešeren na Kokrici, v vrtcu **Najdihojca, Nikole Tesle 4, Kranj**, kjer bodo uradne ure v razpisnem roku

v ponedeljkih in petkih od 7. do 15. ure

v sredo od 12. do 18. ure

izven razpisnega roka pa:

v sredo od 12. do 17. ure

v petkih od 8. do 12. ure

— za enote VVZ Golnik, Golnik 54.

— za enote pri osnovnih šolah:

Osnovna šola Josip Broz-Tito Predoslje, na upravi šole;

Osnovna šola Stanko in Janko Mlakar Šenčur in enota podružnične šole v Voklem, na upravi šole v Šenčurju;

Osnovna šola Marija Valjavec Preddvor, enota na Visokem, v vrtcu pri osnovni šoli in enoti podružnične šole na Jezerskem;

Osnovna šola Davorin Jenko Cerklje in enota v Zalogu, v vrtcu Kurirček Robi v Cerkljah;

Osnovna šola France Prešeren, v enoti podružnične šole Duplje;

Osnovna šola Lucijan Seljak, v enotah podružnične šole Besnica, Zabnica, Orehek in v vrtcu v Mavčičah;

Osnovna šola Stane Žagar Kranj, v enoti podružnične šole Trboje.

**Prošnje za vpis s priloženimi potrdili je potrebno oddati najkasneje 30 dni po objavi raz-
pisa, osebno ali priporočeno na naslov enote, kjer ste jo prejeli.**

NOV OPTIČNI SERVIS V KRANJU

na Cesti JLA 18 (nasproti porodnišnice)

IZDELAVA VSEH VRST OČAL

na recept ali brez

PREGLED VIDA

ponedeljek, torek, sredo, petek od 13. do 15. ure
četrtek od 8. do 10. ure.

ODPRTO: vsak dan od 7.30 do 19. ure, ob sobotah do
12. ure

TELEFON: 22-196

Priporoča se
**OČESNA OPTIKA
MARIBOR**

Trgovo podjetje Kranj
Titov trg 7

je odprla 11. januarja t. l. v Jenkovi ulici št. 1
(bivši lokal Dojenčka)

**specializirano
prodajalno
»PLETENINE«**

za prodajo ženskih in moških pletenin in trikotaje
(tudi blaga z napakami) po IZREDNO NIZKIH
CENAH

Vabimo vas na ogled velike izbire pletenin za vsak okus in vsako pri-
ložnost.

PLANIKA

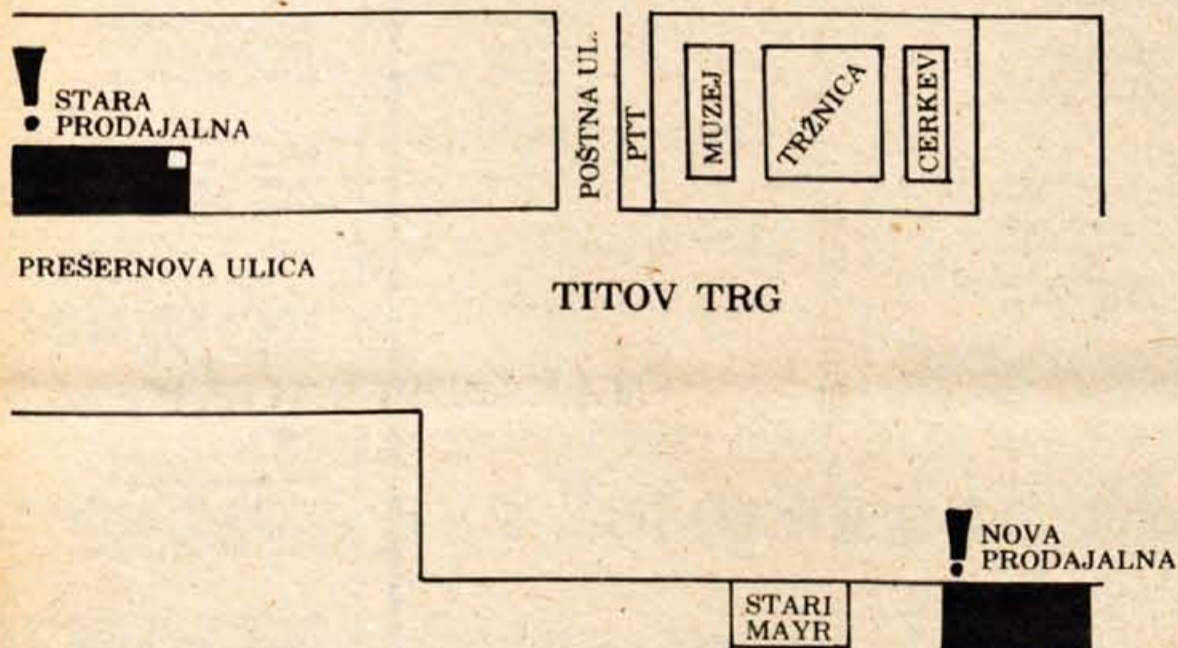
TOZD TRGOVSKA MREŽA

Obveščamo cenjene kupce, da je prodajalna II, Prešernova ul. 3 v Kranju zaprta

OBSTOJEČE PROSTORE NAMERAVAMO V TREH MESECIH POPOLNOMA OBNOVITI IN POSODOBITI.

Začasno poslujemo na Titovem trgu 12

(nasproti cerkve)

Kljub zmanjšanim prodajnim površinam se bomo trudili da vam tudi v teh začasnih prostorih nudimo naš celovit program civilne in

adidas

obutve, istočasno vse obveščamo, da imamo v vseh naših trgovinah

sezonsko znižanje

od 4. 1. 1982 DALJE

PLANIKA

Osnovna šola
SIMON JENKO p. o.
KRANJ

Osnovna šola razpisuje prosta dela in naloge

UČITELJA V ODDELKU PB za določen čas od 15. 2. do 30. 6. 1982

Pogoj: učitelj razrednega pouka ali absolvent pedagoške smeri

UČITELJA V ODDELKU PB za določen čas od 21. 2. do 30. 6. 1982

Pogoj: učitelj razrednega pouka ali absolvent pedagoške smeri

UČITELJA TELESNE VZGOJE za določen čas od 15. 2. do 30. 6. 1982

Pogoj: PRU ali P telesne vzgoje

UČITELJA TELESNE VZGOJE za nedoločen čas od 1. 3. 1982 dalje

Pogoj: - PRU ali P telesne vzgoje

KUHINJSKE POMOČNICE za določen čas od 15. 2. do 30. 6. 1982

Pogoj: končana osnovna šola

Razpisni rok je 15 dni po objavi. Kandidati naj posredujejo pisne prijave z dokazili o strokovnosti, komisiji za delovna razmerja osnovne šole Simon Jenko, Ulica XXXI. divizije 7 a.

Po sklepu Odbora za delovna razmerja TOZD Strojno kovinski obrati Kokrica objavljamo proste delovne naloge in opravila

**vzdrževalca -
strojnega ključavničarja
2 delavca**

Pogoji: končana poklicna šola kovinske smeri, 2 let delovnih izkušenj, poskusno delo en mesec.

skladiščnika 1 delavec

Pogoji: končana poklicna šola trgovske ali gradbeniške smeri in opravljen tečaj za skladiščnika, 2 let delovnih izkušenj, poskusno delo 1 mesec.

**vodje obračunske enote -
elektro vzdrževanje
1 delavec**

Pogoji: končana višja oziroma srednja šola elektrarske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca.

Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prošnje z dokazili sprejemamo 15 dni po objavi v časopisu na naslov SGP Gradbincec, kadrovska socialna služba Kranj, Nazorjeva 1.

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri DO objavlja prosta dela in naloge

tehničnega vodje

Pogoji: višja tekstilna šola konfekcijske smeri ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj.

srednja tekstilna šola konfekcijske smeri in pet let delovnih izkušenj na odgovornejših mestih
moralno politična neoporečnost in pravilen odnos do samostojnega upravljanja

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Oblačila Novost, Tržič, Trg svobode 33, z oznako: Komisiji za delovna razmerja.

**BRIVSKO FRIZERSKO PODJETJE
KRANJ
Maistrov trg 12**

DS in komisija objavlja prosta dela in naloge

računovodje DO

Pogoji: poleg zakonitih in splošnih pogojev mora kandidat imeti še najmanj srednjo ekonomsko šolo in 3 leta delovnih izkušenj v vodenju računovodstva

Predpisani poskusni rok je 3 mesece.
Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Brivsko frizersko podjetje Kranj, Maistrov trg 12.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po razpisu.

MALI
OGLASItelefon
27-960

(nasproti porodnišnice)

C. JLA 18 uprava
komercijala 28-463

PRODAM

Prodajam 10 tednov stare rjave JAR-
CKE in 3 mesece stare PRASIČKE. Sta-
nonik. Log 9. Škofja Loka 129

Prodajam TAPISERIJE. Tel. 50-852

Prodajam dva PRASIČA, težka po 150

kg, za zakol. Voklo 12. Senčur 167

Prodajam PRASIČA za zakol. Pšenična

polica 8. Cerklje 225

Prodajam 9 mesecev brejo KRAVO.

Aprno 3. Cerklje 226

Prodajam 130 kg težkega PRASIČA za

zakol. Zalog 55. Cerklje 227

Ugodno prodajam ŠTEDILNIK (4 elek-
trika, 2 plin), dobro ohranjen. Ogled od10. 1. 82 dopoldan. Borut Kavčič, Radov-
ljica, Cankarjeva 31/B 228

Prodajam KLAVIR in ŠTEDILNIK (4

plin, 2 elektrika). Zbilje 1/A, Medvode

229

Prodajam dobro ohranjen lesen vprežni

VOZ, in dva meseca starega BIKČA za

rejo. Fabijan Franc, Zg. Besnica 50 230

Prodajam krmilno PESO. Cuderman

Franciška, Predoslje 59 231

Prodajam več tesarskih »KLAMF«.

120-basno klavirsko HARMONIKO hoh-
ner. Enoletnega NEMškega OVCAR-
JA oddam, ter küppersbusch PEČ. Vene,

Vrba 18/A 232

Prodajam 6 kW termoakumulacijsko

PEČ. Telefon 75-855 233

Prodajam temnomoder globok OTRO-

ŠKI VOZICEK. Telefon 24-058 234

Ugodno prodajam MIKROFON, znamke

FET P53 dynamic, z tirafo stojalom.

Ogled vsak dan dopoldan. Stojčević Če-

domir, Ul. Tončka Dežmana 2, Kranj 235

Prodajam PRASIČA za zakol. Zg. Otok

4. Radovljica 236

Prodajam KRAVO simentalko, po če-

trtem teletu. Medja Franc, Gorjuše 66,

Bohinjska Bistrica 237

Prodajam vodno TURBINO, CB postajo,

kasetni AVTO-RADIO ter pnevmatski

COLN z motorjem tomos 4. Pohleven,

Bistrica 16, Tržič 238

Prodajam dobro ohranjen JEDILNI

KOT, MIZO, dva STOLA ter žensko PO-

ROČNO OBLEKO in 80-litrski BOJLER.

Pegan Ljubo, Zupanova 5, Senčur 239

Prodajam 7 tednov staro TELIČKO. Sr.

Bitnje 28, Zabnica 63

Prodajam PRASIČA, težkega 150 kg. Ko-

kalj, Suha 8, Kranj 256

ZDRUŽENJE OBRTNIKOV
OBČINE KRANJ
Likožarjeva 1

organizira

1. Šesti družinski veleslalom
na Zatrniku, dne 31. 1. 1982
s pričetkom ob 10. uri
Pravico tekmovanja imajo
obrtniki, družinski člani
obrtnikov in vsi delavci za-
posleni v zasebnem sek-
torju.Prijave sprejemamo do
29. 1. 1982 v tajništvu Liko-
zarjeva 1.2. Začetni in nadaljevalni te-
čaj smučanja na Krvavcu v
popoldanskem času od 18. 1.
1982 do 23. 1. 1982.Vse podrobne informacije
dobite v tajništvu Likožar-
jeva 1, ali po telefonu na
številko 27-470.8. januarja 1982 je bila ob-
javljena osmrtnica kot da je
umrla Alojzija Jekavec iz Pre-
doselj. Pravilno je ALOJZI-
JA TEKAVEC

KUPIM

Kupim dvoje otroške SMUČI, okovje
in palice, velikosti 120 in 130 cm. Andre-
jevič Mileva, Dražgoška 7, tel. 22-677 240

Kupim »STANČO«, od 20 ton dalje

Ponudbe po tel. 25-655 - Kranj samo

popoldan 241

VOZILA

R-4, letnik 1977, prodajam po delih. Be-

guš Matjaž, Zlato polje 12/B, Kranj 242

Poceni prodajam AUSTINA 1300, vozne-

ga, neregistriranega. Stirn, Pkata 18

Cerklje 243

Prodajam AUDI 75 L, letnik 1970,

karamboliran levi prednji blatnik. Milo-

čič Miomir, Medetova 1, Kranj 244

Prodajam osebni avto FIAT 1500 kara-

van, letnik 1973. Jakob Plestenjak, Zg.

Bitnje 177, tel. 25-633 245

Prodajam nov avto HLADILNIK za

Z-750. Telefon 25-461 - int. 404 dopoldan

246

Prodajam FIAT 124, z manjšo okvaro

motorja. Telefon 24-013 247

Prodajam AMI 8, tudi po delih, neregis-

triran. Telefon 50-860 248

Prodajam osebni avto ZASTAVO 750,

letnik 1975, za 2,6 SM ter razne dele za

fiat 850. Telefon 81-608 249

Prodajam generalno obnovljen motor

Z-750, I. brušenje, menjalnik in razne dele

- pločevina, stekla. Albinini, Sp. Dobra-

va 4, Krupa, tel. 79-608 255

Prodajam VW 1300, letnik 1967, registri-

ran do septembra. Poklukar, Sp. Gorje

124, Gorje 257

STANOVANJA

Opremljeno SOBO in kuhinjo s poseb-
nim vhodom in souporabo kopalnice in
stranišča v Ljubljani, oddamo s 1. 3. 1982
za dobo 4-5 let enemu ali dvema študen-
toma (kama) v zameno za gradbeno par-
celo, staro hišo ali podoben objekt. Pri-
meren za vikend, v bližini kateregakoli
smučarskega centra na Gorenjskem. Po-
nudbe pod. Oddih na svežem zraku 250

POSESTI

V najem vzamem GOSTINSKI L.O.
KAL. Ponudbe po tel. 061-552-761 od 14.
ure dalje 251

ZAPOSLITVE

Sprejem KV KOVINOSTRUGAR-
JA, za serijska dela. Naglič Jože, C. na
Brdo 26, Kokrica 28

NATAKARICO ali NATAKARJA, ta-

kaj zaposlim za določen čas s 7-urnim

delavnikom, nedelje in prazniki prosti. OD

po dogovoru. Bife LOŠKI HRAM -

Jaklič Jože, Blaževa ul., Škofja Loka 252

GOSTIŠČE POSAVEC - Frelj Jože,

tako zaposli KV ali priučeno NATAKA-
RICO. OD dobri, stanovanje in hrana za-

gotovljeno. Oglasite se lahko osebno, pis-

meno ali po tel. 70-142 253

OSTALO

Moška, ki nista plačala izpušno cev za
dinamo, pozivam, da jo vrnete, v naspro-
tnem primeru jih bom prijavil 254TRIGLAV KONFEKCIJA p. o.
KRANJobjavlja
prosta dela in naloge

čiščenje prostorov

Prijavijo se lahko kandidati, ki imajo dokončano osnovno šolo.

Poskusno delo za objavljena dela in naloge je 2 meseca.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom
dosedanjih del sprejemamo 15 dni po objavi na gornji naslov.
Kandidati bodo povabljeni na informativni razgovor. O izidu
izbora bodo obveščeni najkasneje v 30 dneh po veljavnosti
objave.STROKOVNA SLUŽBA SIS
DRUŽBENIH DEJAVNOSTI
OBČINE KRANJ

Kranj, Trg revolucije 1

Zbor delavcev delovne skupnosti objavlja prosta dela in
naloge:1. STROKOVNI SODELAVEC ZA PODROČJE VZGOJE IN
IZOBRAŽEVANJAPogoji: visoka izobrazba družboslovne smeri in 2 leti delov-
nih izkušenj2. STROKOVNI SODELAVEC ZA EKONOMSKO-
FINANČNO PODROČJEPogoji: visoka izobrazba ekonomske smeri in 1 leto delovnih
izkušenj ali višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta
delovnih izkušenj

3. ADMINISTRATORJA - 2 delavca

Pogoji: administrativna šola in 1 leto delovnih izkušenj ali
upravno-administrativna šola.

Izbrani kandidati bodo sprejeti za nedoločen čas.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju
objavljenih pogojev pošljejo na gornji naslov v 15 dneh po
objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izteku
roka za prijave.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najinega edinega sinčka

FRANCIJA JANKOVIČA

starega komaj 2 meseca

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sose-
dom, kolektivoma Save NS, Iskre TEA in g. župniku za
lepo opravljen pogrebni obred.

ŽALUJOČI: mamica, ati in drugo sorodstvo

integral

TOZD GOSTINSTVO
GOZD MARTULJEK

Objavlja prosta dela in naloge

vzdrževalca

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še:
KV električar ali ključavničar s poznavanjem kurjenja nizkotlačnih
peči (zaželjen izpit za kurjača),
eno leto delovnih izkušenj,
dvomesečno poskusno delo.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave je 15 dni po objavi.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejema Komisija za medsebojna
delovna razmerja v TOZD Gostinstvo Gozd Martuljek.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete

TONČKE RAJGELJ

z Orehka pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi, ji pomagali
v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje in jo v tako velikem
številu spremili k zadnjemu počitku.

Sorodniki

Za vedno nas je zapustila naša draga teta

POLONKA ŽAGAR

upokojenka

Pogreb drage pokojnice bo danes, 12. januarja 1982, ob
15. uri na kranjskem pokopališču.ŽALUJOČI: nečakinji Nada in Metka in nečak Janez
z družinami

Kranj, Zagreb, 10. januarja 1982

ZAHVALA

Ob nepričakovani, težki in boleči izgubi drage žene, mame, sestre,
stare mame in tete

SUZANE GLAVATI

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, sodelavcem, pev-
cem, krajevnim organizacijam in vsem, ki ste z nami sočustvovali
ter zasuli njen grob s cvetjem. Se posebej se zahvaljujemo de-
lovnima kolektivoma Ikos in Klavnica ter g. župniku za lep po-
grebni obred. Hvala govorniku za poslovilne besede ob odprtem
grobju. Posebna zahvala vsem sosedom za pomoč, posebno pa
Cvekovi mami.ŽALUJOČI: mož Mirko, hčerka Ivanka z možem in hčerami,
sinova Mirko in Franjo z družinami, sestra, brat ter drugo so-
rodstvo

Predoslje, 6. januarja 1982

Sporočamo žalostno vest, da je v 52. letu starosti nenadoma preminil dobri očka,
mož in sin

MARJAN BIRK

električar v Iskri

Od dragega pokojnika se bomo poslovili v sredo, 13. januarja, ob 15.45 na pokopališče v
Bitnjah. Do pogreba leži v mrliški vežici v Bitnjah.

Žaluojači: žena Justa, sin Sašo in mama Jožefa ter ostalo sorodstvo

Stražišče, Bitnje, Škofja Loka, 12. januarja 1982

V 77. letu je preminila dolgoletna sodelavka

POLONCA ŽAGAŘ

upokojena poštna delavka

Od nje se bomo poslovili danes, 12. januarja 1982, ob
15. uri izpred mrliške vežice v Kranju.

KOLEKTIV TOZD ZA PTT PROMET KRANJ

Odpravljen stanovanjski primanjkljaj

»Dovoljsem si, da vas obvestim, da bom z 31. decembrom 1981 prenehal opravljati naloge individualnega poslovodnega organa v organizaciji združenega dela Domplan Kranj...« (Ivo Miklavčič)

Takšno sporočilo smo dobili v uredništvo pred koncem minulega leta. Z najboljšimi željami ob koncu plodnega in ustvarjalnega dela smo mu tudi še v prihodnje zateleli zdravja in uspehov, ki jih tudi med njegovim dosedanjim delom ni bilo malo. Ob tej priliki smo ga zaprosili tudi za pogovor.

Tovariš Miklavčič, opišite nam, kakšne so bile razmere na področju stanovanjskega gospodarstva v občini, ko ste v sedanjí organizaciji Domplan začeli z delom?

»Takrat je bil še tako imenovani centralistični način zbiranja sredstev za stanovanjsko gradnjo. 4-odstotni prispevek od osebnih dohodkov za stanovanjsko gradnjo je bilo treba odvajati v republiški stanovanjski sklad. Stanovanjski sklad občine pa je bil investitor stanovanjske gradnje. Takrat je posebni organ republiškega stanovanjskega sklada (upravni odbor) na podlagi razpisa za posojila namenjal kupcem stanovanj in graditeljem individualnih hiš posojila. Strokovna opravila za organizacijo stanovanjske gradnje so se opravljala v direkciji stanovanjskega sklada, v Zavodu za stanovanjsko in komunalno gradnjo in tudi v organih občinske skupščine.

1964. leta je bil izdelan predlog nove organizacije opravil in hkrati tudi predlog za združitev določenih služb v enoten Zavod za izgradnjo Kranja. Ker sem delal na predlogu nove organizacije oziroma organiziranosti, sem takrat tudi prevzel naloge direktorja. Moja naloga je bila, da takšna organizacija začne delovati.

Naloga Zavoda za izgradnjo Kranja pa so se večale, tako da sedanja organizacija Domplan, ki letos beleži 26. leto delovanja, opravlja vsa strokovna opravila na področju urbanizma, urejanja in opremljanja stavbnih zemljišč, geodetskih opravil, investitorskih poslov pri stanovanjski gradnji in za druge investitorje ter vsa strokovna opravila za Samoupravno stanovanjsko skupnost in za Skupnost za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči. Naj povem še, da je bilo v začetku v Zavodu za stanovanjsko in komunalno gradnjo devet delavcev, v današnji organizaciji Domplan pa jih je prek sto.

Reševanje stanovanjske problematike v kranjski občini je bilo velikokrat zgledno za reševanje teh problemov drugje. Kako ste zadovoljni z reševanjem teh problemov v vašem 18-letnem delu?

»Zadovoljen sem z reševanjem stanovanjske problematike v kranjski občini; seveda pa je lahko takšen odgovor zelo relativen. Mislim, da človek z doseženim ne more biti nikdar zadovoljen, zadovoljstvo je, če so zadovoljni tudi drugi.

Izkušnje Kranja so bile večkrat podlaga za posvetovanja o stanovanjski gradnji v jugoslovanskih

Ivo Miklavčič, dosedanji direktor delovne organizacije Domplan Kranj je doma v Cerkljah na Gorenjskem. Ko je pred 18 leti prevzel naloge direktorja Zavoda za izgradnjo Kranja, je imel že vrsto izkušenj na najrazličnejših področjih družbenoekonomskega življenja. Bil je na začetku sedlarski pomočnik, sekretar okrožnega odbora OF Kranj, šef biroja za gospodarsko koordinacijo okrajnega ljudskega odbora Kranj, tajnik okrajne obrtne zbornice, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice okraja Kranj in podpredsednik gospodarske zbornice okraja Kranj. Po tem, ko je bil 1964. leta načelnik oddelka za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Kranj, je postal direktor sedanje organizacije Domplan Kranj. Ob 45-letnem aktivnem delu mu zato želimo, da bi z bogatimi izkušnjami tudi v prihodnje prispeval k uresničevanju skupnih ciljev.

merilu. Kranj so obiskale številne delegacije iz evropskih držav, pa tudi iz Afrike, Azije in Amerike. Dosegali smo rezultate, ki so bili spodbudni. Seveda pa brez prizadevanj delovne skupnosti, zavestnosti delovnih ljudi in občanov, družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij teh uspehov ne bi bilo.

Statistika je sicer včasih nehvaležen posej, vendar vseeno nekaj podatkov: po letu 1946 smo v dvajsetih letih zgradili povprečno 136 stanovanj v tako imenovani blokovi gradnji. V obdobju od 1966. do 1972. blizu 148, potem pa v obdobju do minulega leta kar 364,7. Stanovanjski primanjkljaj se je zmanjšal za 996 stanovanj, stanovanjska površina na prebivalca pa se je ob 17,28 odstotka povečanemu številu prebivalstva povečala za 17,17 odstotka oziroma za 2,99 kvadratnega metra. Skupaj z individualno gradnjo je bilo v preteklem desetletnem obdobju zgrajenih 10 stanovanj na 1000 prebivalcev v kranjski občini.

Ena od posebnosti stanovanjske gradnje v kranjski občini je bila tudi, da so bili stroški komunalnega opremljanja zemljišča za gradnjo zelo majhni v strukturi cene stanovanj. Kako pa je danes?

»Sestavni del stanovanjske gradnje so tudi stroški priprave in komu-

nalne opreme zemljišča. Ti stroški znašajo v Sloveniji do 33,8 odstotka. V Kranju pa okrog 21 odstotkov. Vendar pa bodo ti stroški naraščali tudi v prihodnje. Hitrejši porast lahko deloma zaustavimo le delavci v združenem delu ob izločanju sredstev iz tako imenovanega čistega dohodka. Pomemben pa je tudi prispevek za uporabo stavbnega zemljišča. Vendar ga moramo namensko uporabljati.

Sicer pa se ob stanovanjski gradnji danes srečujemo s številnimi problemi: pitna voda, izgradnja vodovodov oziroma primarnih vodov, čistilne naprave, kanalizacijski zbiralniki, odlagališča odpadkov, da ne omenjam telefona, elektroosrežja itd. Razen tega bodo stroški komunalnega opremljanja tudi v prihodnje naraščali, ker bomo zaradi zaščite kmetijskih površin gradili stanovanja na slabših zemljiščih.

Stroški stanovanjske gradnje so v zadnjem obdobju zelo porasli. Kako pa bo po vašem mnenju v prihodnje?

»Gradbeni materiali in goriva se dražijo. Za primer naj povem, da v sestavi cene stanovanj v soseski A9b Planina II znašajo gradbena dela 34,60 odstotka, obrtniško inštalacijska dela 64,59 odstotka, priprava zemljišča in komunalna oprema 17,17, zaklonišča 3,59 ter ostalo (načrti, investitorska opravila) 4,16 odstotka.

Najugodnejšo ceno pri gradnji stanovanj smo v kranjski občini dosegli pred tremi, štirimi leti, ko je bilo za kvadratni meter stanovanjske površine treba nameniti blizu 1,5 povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka. Glede na povprečne osebne dohodke pa je bilo ob koncu pravkar minulega leta treba nameniti že skoraj 2,1 mesečnega osebnega dohodka za kvadratni meter stanovanja. Cilj je jasen. Zniževanje cene v primerjavi z rastjo osebnih dohodkov.

Še vprašanje, ki je morda ob takšni ugotovitvi, odveč. Vendar, kaj menite o stanovanjski problematiki v prihodnje?

»Uvajanje novih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu nedvomno zagotavlja hitrejšo reševanje stanovanjskih problemov. Gotovo pa je, da bodo zaostreni pogoji gospodarjenja vplivali tudi na obseg stanovanjske gradnje. Na področju urbanizacije in priprave zemljišča so dolžni vsi (pobuda mora pa biti v DO Domplan) storiti vse, da bo zagotovljeno nadaljevanje stanovanjske gradnje. Ob koncu stanovanjske gradnje na Planini I zdaj uspešno nadaljujemo z gradnjo na Planini II; čaka pa nas naloga, da pravočasno pripravimo vse za gradnjo na Planini III, kjer naj bi bilo 1500 stanovanj. Ob ugodnejših ekonomskih pogojih bi Planino III lahko gradili do 1988. leta, sporedno pa gradili še v Senčurju, Predvoru in Predosljah.

Kljub sedanjim pogojem in težavam, ki se pojavljajo na področju stanovanjske gradnje, pa sem vseeno optimist. Menim, da do leta 1990 v kranjski občini lahko odpravimo stanovanjski primanjkljaj.

A. Z.

GLASOVA ANKETA

Z vseh strani v Dražgoše

Prireditve Po stezah partizanske Jelovice imajo med tovrstnimi našimi manifestacijami prednost pred drugimi: ne zaradi pomena dražgoške bitke, ampak zato, ker jih prirejajo najdalj od vseh in s svojo raznovrstnostjo privabljajo množico obiskovalcev. Tudi letošnjih tekmovalcev in slovesnosti se je kljub neugodnemu vremenu udeležilo veliko število ljudi, po grobih ocenah prek tri tisoč. Pripadniki oboroženih sil in športniki so sodelovali v patrolnih tekmovaljih, tehnik na smučeh, množičnem rekreacijskem teku in sankarskem tekmovalju. Planinci in drugi ljubitelji narave so v pohodnih entah krenili po poteh slavnih prednikov. Med mnogimi, ki so prišli na proslavo v Dražgoše, so bili tudi borci Cankarjevega bataljona. Nekateri od udeležencev prireditve smo poprašali, kaj jih vodi nanje in kaj tam doživljajo. Tole so povedali!

izlete, tokrat pa sem se drugi zapored udeležila pohoda Po poti Cankarjevega bataljona od Planine do Dražgoš. Gre za dokaj naporen pohod, saj je hoje okrog 8 do 9 ur, v glavnem ponoči.

Letos smo kar dobro hodili, kar ni preveč snega in pot tudi ni ledena. Med pohodom smo se pogovarjali, poseben čar pa so dajale pripovedi našega tovariša sina borca Cankarjevega bataljona, ki je obujal očetove spomine. Sicer pa tak pohod pomeni prijeten stik z ljudmi in naravo nasploh, zato bom v Dražgoše prišla.

Janko Bernik, 77-letni udeleženec dražgoške bitke iz Škofje Loke: »Kljub svojim letom se bitke Cankarjevega bataljona v Dražgošah živo spominjam; še posebno dogodkov zadnjega dne te bitke, ko je nekajkrat malo manjkalo, da bi padel pod sovražnikovo kroglo. Svoje spomine iz partizanskih let sem tudi zvesto zapisal, da bi jih ohranil za mlajše rodove.

V Dražgoše prihajam vsako leto; večkrat tudi peš, če je pot dobra. To je zame nekakšno romanje, ki se ga bom vedno rad udeleževal, dokler bom tako zdrav kot doslej. Tod se dobimo stari znanci, borci, ki se spominjamo preteklosti in z njo seznanjamo mladino.

Kaj počnem sicer? Že dvajset let sem v pokoju, vendar nikoli ne mirujem. Danes resda že bolj poredko poprimem za razna priložnostna dela, še vedno pa rad prebiram knjige, zlasti partizanske.

Anica Kljun, 27-letna udeleženka pohoda Po poti Cankarjevega bataljona iz Ljubljane: »Sem članica Planinskega društva Delo iz Ljubljane, s katerim že vrsto let odhajam na organizirane izlete. Mnogi naši pohodi so namenjeni obisku pomembnih krajev iz narodnoosvobodilne borbe. V Dražgoše sem prihajala že prej na enodnevnem

Milan Kajdič, 26-letni udeleženec patrolnega tekmovalja Po poti heroja Kebeta: »V deloval sem v šestčlanski ekipi mladincev in rezervnih staršev, ki se je udeležila patrolnega tekmovalja na progi Kropa-Dražgoše. Na startu smo reševali naloge iz geografije in taktike streljali z malokalibrsko puško. Naloga smo dobro rešili, saj smo se na tekmovalje pripravljali en mesec. Pohod je bil zame dokaj težak, saj sem prvič sodeloval s njim, toda s pomočjo tovarišev sem ga uspešno končal. Na leto smo prišli vsi skupaj in doseli dober čas.

Pohod me je navdušil, športnika in mladince. Lepo pokloniti se na tak način spominu herojev; heroja Kebeta smo spomnili ob njegovem spomeniku, kjer smo za kratek čas postali posebno za mlade pa je tekmovalje koristno za krepitev telesne pripravljenosti. Zato bom prihodnje leto gotovo še sodeloval na dražgoških prireditvah.

Besedilo in slike: Stojan Saje

»Rezervirano za invalida«

šemu človeku, sploh pa materi z otrokom, nosečnici. Danes, da, danes se kaj takega redko zgodi. Če bi uvidel šofer ali sprevodnik zgrda ne dvignil s sedeža kakšnega mulca, star človek zagotovo ne bi dobil sedeža. Taki smo, oziroma, taki postajamo.

Kdo ve kdaj so prenehali nad tiste prve sedeže pribijati tablico z napisom: »Rezervirano za invalide«. Ne morem se spomniti. Le videti jih ni več. Ali pa zelo, zelo redko. In kot bi s temi tablicami izginito iz nas tudi vse spoštovanje do sočloveka v stiski, do invalida.

Tako neverjetna je tale zgodba, ki vam jo bom zdajle povedala, da ji boste težko verjeli. Pa je resnična. Žal.

Anica Ušeničnik iz Podgore pri Trebiji že skoraj štirinajst let dela v Jelovici v Škofji Loki kot telefonistka. Zelo redko prirojeno bolezen ima, ki so jo zdravniki s tujkami poimenovali za »epidermolisis buloza hereditaria distrofica polidiplastična«. Gre za bolezen kože predvsem na rokah, ki pa se z leti razširi tudi na druge dele telesa. Aničine roke so res uboge. Prstov skoraj nima več. Bolj štrclji kot roke. Rdeče, pogosto krvaveče, kajti če se le malo udari kam, ji koža na tistem mestu nabrekne, pocedi se kri in rana se ji zlepa ne zaceli. Z leti se bolezen slabša. Težave ima že tudi s požirnikom, tako da preživi največ ob tekoči hrani. Vse pogosteje mora

tudi na infuzije zaradi izčrpanosti. V Jelovici imajo zanj veliko razumevanja. Na delovnem mestu so jo opremili tako, da so ji delo z rokami kar najbolj olajšali. In nič koliko udarniških ur so žrtvovali za njen novi topli domek, jelovsko hišico, ki jo je skupaj z domačimi postavila v Podgori. Nikoli jim ne bo mogla izkazati dovolj hvaležnosti, nikoli tega povrniti, kar so storili zanj. Ploščo za hišo so betonirali sami Jelovčani. Zmontirali so ji hišo. Samo da je rekla, so priskočili na pomoč. Nikoli ji niso odrekli.

Pri taki velikodušnosti potem res ne more človek razumeti, da ti v drugi delovni organizaciji ne morejo nuditi niti tako malo, tako majceno, kot je invalidski sedež od Podgore do Škofje Loke in nazaj.

Anica se s svojimi ubogimi rokami ne more držati niti za sedež, kaj šele za tisto vodoravno cev vzdolž avtobusa. Če stoji, jo bole noge, ki so le malo boljše od rok. Drobcena kot je, jo komečarji mimogrede odpahejo kot sapico. Enkrat ji bila kmalu padla pod avtobus.

Poleti, se preden so jo s kliničnega centra napotili, naj se obrne na vodstvo Alpetoura, da ji zagotove sedež na njeni poti na delo in domov. Je poskušala sama v Alpetouru prometni pisarni. Pa ga ji niso mogli zagotoviti. Predlagali so ji, naj hodi iz službe toliko prej, da bo sedla na avtobus v njihovih garažah, preden se bodo ljudje nagnetli vanj. Toda

trajalo je le kratek čas. Nekega dne je vratar preprosto ni več pustil v garaže.

Zaobljubila se je, da bo tole s sedežem uredila, ko bo prišla z zdravljenja jeseni. Ni rada tečna, toda mora, sicer njenega trpljenja ne bo konec. Res je poskusila, tokrat z uradnim zdravniškim potrdilom. V Kranju so rekli, da pač nimajo nič proti, toda da tega oni ne uveljavljajo več. Prošila je za invalidsko karto, ki bi jo polno plačala, kot drugi, le da bi ji bil zagotovljen sedež. Toda iz vsega tega ni bilo nič. V Jelovici so ji odobrili, da odhaja pet minut prej z dela, da pohiti čez žago do Alpetourovih delavnic tovrstnega prometa, ker od tu vozijo svoje delavce v Škofjo Loko in v Žiri. Če ima srečo, dobi sedež.

Toda prav tako težko kot ob dveh je dobiti sedež zjutraj v Podgori. S Sovodnja pripelje že poln, tu pa jih spet čaka cel kup.

Ja, so rekli v prometni pisarni, da jo domačini zagotovo poznajo, pa ji bodo odstopili sedež. Nekateri že, toda mnogo pa jih ne ve, kakšne uboge roke se skrivajo pod rokavicami, ki jih Anica nosi leto in dan... Morda zanje ne ve tudi tisti, ki izstopa na Hotavljah in ki je zadnjič zabrusil: »Kaj se pa hudič tako prerišavaš, saj nisi edina na avtobusu!«

Ne, ni edina, toda bolj, veliko bolj od vseh, pa če so delavci, ki se vozijo z njo skupaj, še tako utrujeni, je ona potrebna sedeža.

Ne vem, na koga naj bi obrnila v tem preteklem letu, dovolj, da bi prišla do svojega potrebnega sedeža, toda če bi ljudje, kot bi morali biti, se ji tovo ne bi bilo treba obrniti v prometne pisarne. Že prvi človek njej, ki jo vsaj malo pozna, bi se poskrbeti zanj. Tako je bilo včasih med ljudmi. Danes pa? Smo mar sploh še ljudje? D. D.

Priznanja najzaslužnejšim

Tržič - Tudi konec minulega telesnokulturna skupnost Tržič v vila tradicionalni sprejem za športnike in športne delavce uspešno športno leto je v nagovoru orisal Franc Homan, sednik skupščine telesnokulturne nasti. Razen dosežkov v alpskem čenju, rokometu, smučarskih alpinizmu ter drugih »tržiških« posebej razveseljiv napredek atletičarja je kronala osvoboditev Pokala Dela republikanskega krogu v Ptuj. V Tržiču dobro razvijajo tudi različne množične rekreacije. Na svečanosti so bila podeljena priznanja telesnokulturne skupnosti Tržič za leto 1981. Zlato Blebno značko je prejel Milan Cesen, srebrna Tea Babič, bronasto pa Božo Eler. Najboljših športnikov tržiške občine dobilo lična priznanja, in sicer: Božica Križaj, Polona Peharc, Marko Ribarič, Matjaž Sarabon, Robi Kastrun, Jož, Drago Cesen, Jože Nemc, Božnik ter Marjeta Sarabon.